

העולם הזה

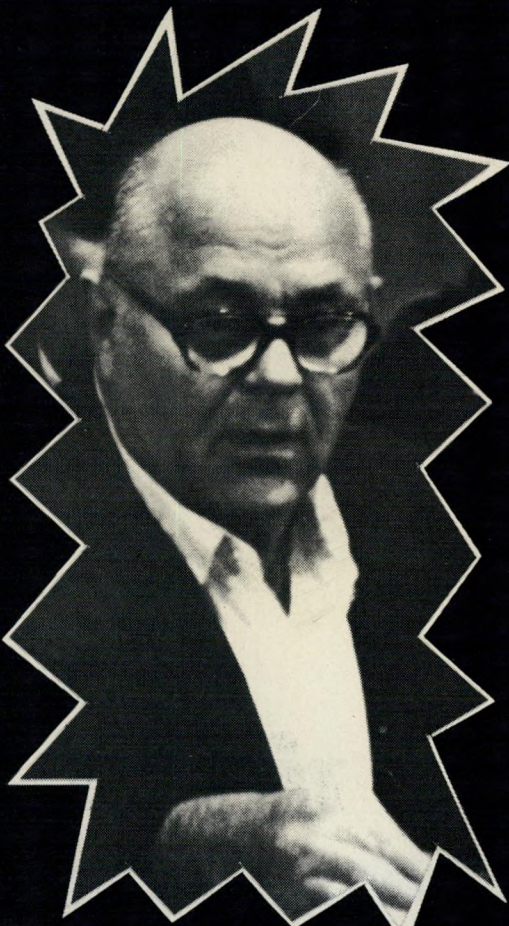
פצצה בפרשת דליאניוק:

מצאנו את

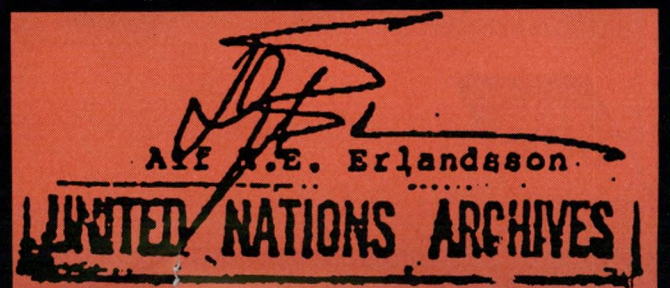
איוואן האיום

האמת!!

BILITZ, Alfred (nickname IVAN)	Date of alleged crime
Gendarm	June, 1942- November, 1943 Treblinka Extermination camp, Poland.
Murder and other crimes.	

53. BILITZ, Alfred (nickname IVAN) (German)	Gendarm	June 42 - Nov. 1943. Treblinka Extermination camp, Poland.
---	---------	---

ישראל צ'רטר

זו השקפת העולם שלי

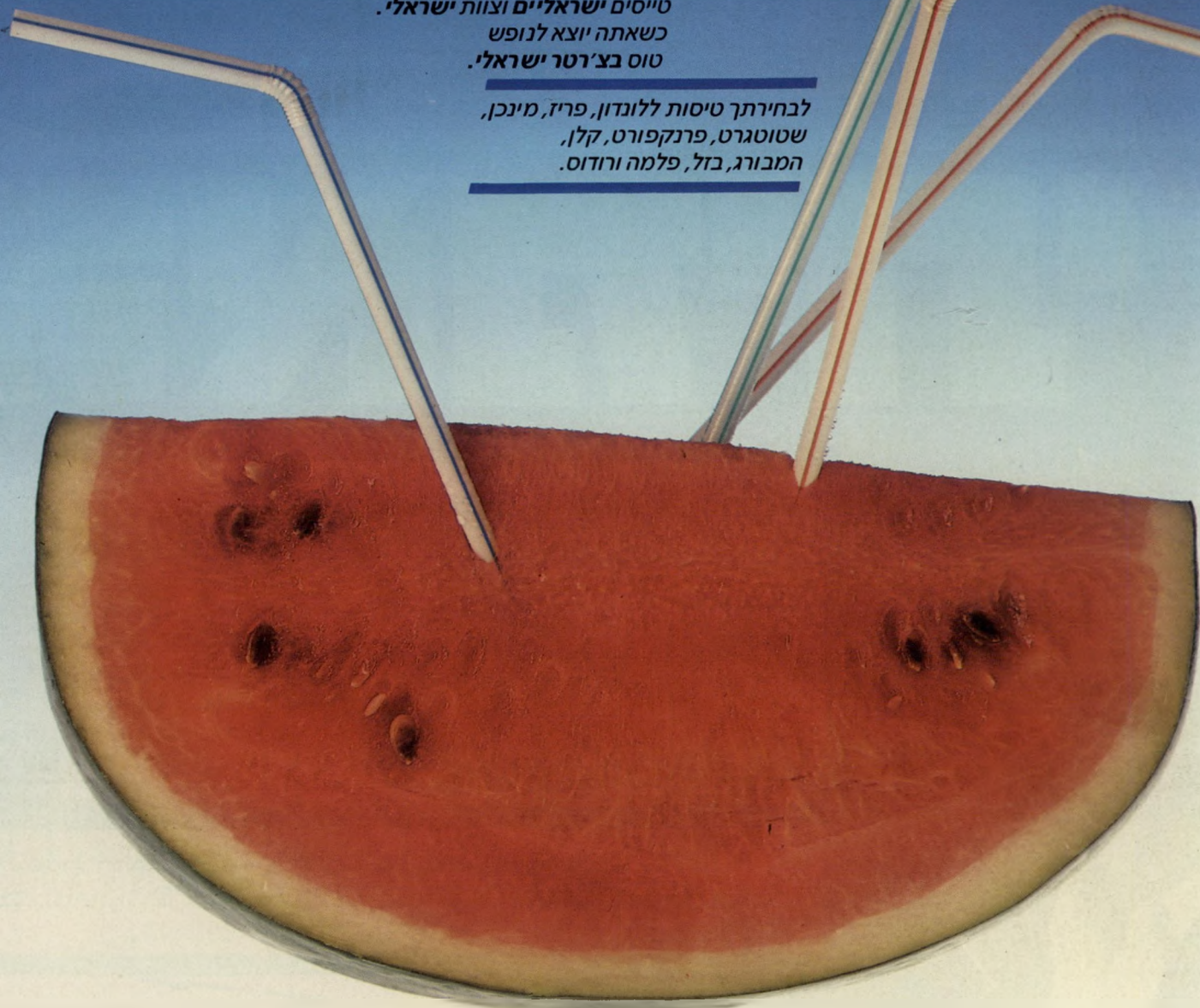

כשאנחנו יוצאים לחו"ל
אנחנו טסים רק עם צ'רטר ישראלי.
זו השקפת העולם שלנו.
בשבילנו, זו האפשרות
הטובה והבטוחה ביותר

להגיע למבחר יעדים בינלאומיים
במחירים הנמוכים ביותר.
בשבילנו, זה עקרון
לטוס עם חברה ישראלית,
טייסים ישראליים וצוות ישראלי.
כשאתה יוצא לנופש
טוס בצ'רטר ישראלי.

לבחירתך טיסות ללונדון, פריז, מינכן,
שטוטגרט, פרנקפורט, קלן,
המבורג, בזל, פלמה ורודוס.

פרטים
אצל סוכן
הנסיעות שלך.

אדמון

קיי חנוכה ישראליים בע"מ

סאן דור

מיכתבים

הקול הרביעי

על זיכרונות של עיונות נפשו.

בספר האחר, סיפורם של לומדי הקבלה, הלא היא חכמת-הנסתר, כתוב: "שלושה קולות הולכים מסוף העולם ועד סופו, ואינם אובדים לעולם — קול הנפש המשיג עורו, קול התינוק בהיוולדו וקול האדם בשעת מיתתו". לדעתי, אפשר להוסיף לשלושה קולות אלה, החל מן 24 במאי 1987, קול רביעי: קולו של בית-המישפט העליון בירושלים, ביטבתו כבית דין גבוה לצדק החורץ מישפט והעושה צדק, אהרון שטרן, ירושלים.

אצל הייקים זה אחרת

עוד על אירגוני-עולים (רוסיה הקט' נה בישראל, העולם הזה 29.4.87 ואילך).

ככן הדור השני של ייקים (בעברית פשוטה: יוצאי גרמניה), אני חייב לומר, לפחות בהקשר לנושא של הפילוג בין אירגוני-עולים, שאלו הרי רינו זה היה אחרת.

אומנם, כאשר הם עלו ארצה, בשנת 1933, הם יסדו את אירגון עולי גרמניה וכאשר החלה הע' ליה מאוסטריה (ב'1938) נוסד אירגון עולי אוסטריה, אבל עד מהרה הגיעו כולם למסגרה (בניגוד לעולי ברית-המועצות ואיתותיה, על 14 אירגונים) כי כל הממעיט הרי זה משובח והם יסדו אירגון-גג, את אירגון עולי מרכז-אירופה, שאם אינני טועה בלע לא רק את אירגון עולי גרמניה ואת אירגון עולי אוסטריה, אלא גם את אירגון עולי צ'כוסלובקיה.

חיים גוטסמן, חיפה

התקדים של מקסים

על ראש עירייה הרוקד עם אשת סגנו (לילות ישראל, העולם הזה 20.5.87).

אני מכיר בזה על עצמי, קבל עם ועדה: "אני איש מחנה לוי" לא מחנה דוד לוי, אלא מחנה מקסים לוי, שהוא אומנם אחיו של השר, אבל גבר לעניין בזכות עצמו.

הלא כך הציג אותו העולם הזה בגיליונו האחרון: מקסים לוי, ראש עיריית לוד, גילה רוח ספורטיבית והומין לריקוד (במסיבת הולדת נכדו של הקבלן ובעלה-הקרקעות הרמלאי שמואל חוגי) את אשתו של סגנו.

לפי תקדים זה יש סיכוי שבאחת המסיבות הקרובות בירושלים יזמן יצחק שמיר לריקוד את סוגיה פרס, "שימקוני אלמונה, תל-אביב

אתה והשם הפרטי

על שמות שגויים של אישי כלכלה (אתה והשקל, העולם הזה 20.5.87).

האם נעלם מיגאל לכיב כי שמו של אדם הוא כבוד? מה חטאו לו נגיד הבנק המרכזי האמריקאי קאי ואיש-עסקים ישראלי, שהעניק להם שמות פרטיים שלא העניקו להם הוריהם?

נגיד הבנק המרכזי האמריקאי, או בתוארו ה' אנגלי, יור' מועצת-המנהלים של העתודה (הכס' פית) הפרדראלי, איננו ג'ון וולקאר, אלא פאול וולקאר ואחר במעלה קבוצת מגרית התל-אביב בית איננו גרא צור, אלא גבע צור, שם שניתן לו מתוך סיבה מיוחדת מאוד על-ידי אביו, צבי (צ'רה) צור: גבע מלשון גבעתי, החסיכה עליה פקד אבא צור בתום מלחמת-העצמאות.

מלכה שפר, תל-אביב

ברכה ירושלמית

עוד ליובל העולם הזה.

שנים רבות יציתי לכך שפירסמתם את מכתביי בהעולם הזה. בדרך כלל כתבתי בענייני לשון, ואני שמח להיווכח שייחודי-כתיב שלי, כגון מילוי ואו ויוד (מאוד, צורכיהם, בניי, ספריי, תמונותיי, סמך ולא שין תפס, סירטוט), השפיעו בידעם ובלא יודעים על נוהגיהם, ואולי גם על נוהגי קוראותיהם וקוראיהם.

רעייתי, שעלתה לפני עשרים שנה מרודויה (עכשיו זימבבווי), בתי החיילת ואני קוראים נאמי

נים של העולם הזה ומאחלים לכם, ליובלכם, יתר שאת ויתר עוז.

ד"ר ראובן סיוון, ירושלים

יש מקום כזה

על מולדת הלוגן איזי (מטוס ב' העולם הזה 2596 (המשך בעמוד 4)

מנגנון החושך

זה יכול היה לקרות בברית-המועצות, זה יכול היה לקרות בצ'ילה, זה יכול היה לקרות ברוס-אפריקה. אבל זה קורה גם בישראל. האם הציבור בארץ מוכן להשלים עם קיומה של ממשלה פוליטית ברוטאלית, רוצחת ומענה?

קראו לה גוגה

מוריס, בעלה, מצא אותה לבושה בחלוקת-חרה ירוק, מול הטלוויזיה, כשהיא ללא רוח-חיים. הוא סיפר להעולם הזה על חייה ומותה של אשתו גוגה רג'ואן, אשת החברה העליונה ובעלת העסקים, שלא נחה אפ'י לו לרגע 57 שנותיה. שבוע לפני מותה היכרה המנוחה "עש" רה כללים איד לקבל התקליט.

לעיזאת, שלום

מיכתב גלוי. אל: הקצין שהורשע על לא עוול. מאת: פרקליטת אסירים שעברה על בשרם את חקירות השב'כ. במובן מסוים היה לך מזל — לא חנקי אותך, לא סערי חור בגולגולתך, לא הורינו בך חשמה, לא כיבו עליך סיגריות — אבל כעת יש לך מושג על מה מדובר.

נוער עכשיו

מדור חדש לבני הנוער: בגולני יודעים כיצד היא נשארה בתולה • כמה עולה ביטוח לאופנוע • מה זה לנפנף • יוהר כהן מספר • דיוויד באווי מבקש: אל תאכזבו אותי! • למי שבכל זאת רוצה לדעת מדוע הברדן דודו טופז אינו מתחתן.

משוגעת בעל כורחה

במשך תישעה חוד' שים אוששה הזמרת מנהריה בבית-החולים פסיכיאטרי — בניגוד לרצונה, וללא ציראיששו משופט, האם היתה זו טעות ביורוקרטית מזעזעת או נקמה נוראה של הממשלה באזרחית אילנה הרשקו (בתצלום). שהחריבה עם שכן שלה, שהוא שטר?

טרור במושב?

המישטרה החרימה את הנשק האישי של חבר המושב, כי השכנים טענו שהוא עומד לחסל אותם. מנחם סורפין מסר-און טוען שהם מקנאים בו בגלל הצלחתו, והח' ליטו להרוס אותו ולהטיל עליו אימה. הכל בגלל תרנגול-יהודה.

המדורים הקבועים:

- מיכתבים — תומרקיס ופמפ'ס
- איגרת העורך — הקורא הטרמפיסט
- תשקיף — קורס ירי לנשים
- במדניה — אריות ומוקיונים
- הנזק — התקפת נגד
- תמרורים — תיאמורת למת
- אנשים — איציק מרדכי בפאריס
- יזמן אישי — חתן בחלויה
- זה וגם זה — סינר חד-פעמי
- לילות ישראל — פילץ בקפה הסמוך

כתבת השער הקידמי:

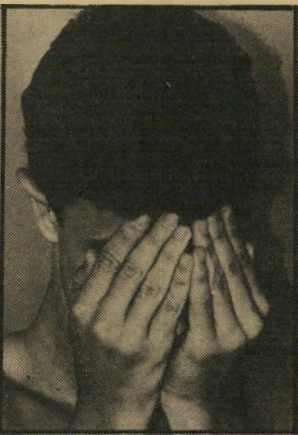
איוואן האיום האמיתי!

כינו אותו "איוואן". הוא היה שוטר גרמני שעמד בפתח תאי הגאזים בטרבלינקה וברת שרדי נשים. הסינגורים של ג'ון דמיאניוק טוענים כי האיש, אחד בשם אלפרד בילין, הוא "איוואן האיום" יש להם גם מיסמכים. הארכיון הלאומי המרכזי בארצות-הברית עומד לספק עוד הפתעות במישפט המתנהל בתיאטרון בניי-האומה.

כתבת השער האחורי:

"הייתי חולה איידס!"

שלום. אני חולה איידס! שמעה אחות קופת-החולים ונרתעה — היא סירבה לבדוק את הפונה ושוחחה עימו מרחוק. בבית הספר הדתי הכריז המנהל כי עליו לשמור על כבוד הנערות. "ביחוד אם החולה הוא יפה". בלישכה הסוציאליטית סירבו לטפל בו. רק ב ביטוח הלאומי לא נבהלו.

קמץ פולארד

מדוע הוקצבו שלושה ימים בלבד לניסוח דוח ועדת-אבו, שחקרה זמן כה רב? כיצד בילו הח"כים את לילותיהם במחנה המישטר? תי הסגור? איך משיגים את יוסף בורג בשיחת גובינא לבראזיל?

פלייבוי בכיפה

איך ניהל דוד סופר חמש שיחות טלפון והרוויח 265 אלף דולר? מי מוכן להיות איש-הקש של איש-העסקים הדתי, המופיע בחברת יפהפיות? מדוע מכר וסקביץ את ביתו ב-1.2 מיליון?

לגעת בסמי, לגעת במומו

בת 20, בנות 16, 14 ואפילו 13 מלוות את שחקני בית-ד בכל מישחקיהם. מעניקות להם לבבות מצויירים, בובות חרסינה ומתוככחות. מי הכי מדליק, מי הכי יפה בפנים ומי הכי חתיך בגוף? לגעת בפנים הראי ביד של מומו (שלמה שירזי).

רחל המרחלת מדווחת:

איפה יגורו סמדר נימרדי ואייל זינגר אחרי החתונה? • חנך לוי, כמו במחזות • מניקה טסלר וראדור ורדימן: נצחון האהבה • ניסים בלף אוהב אותן רות — או מה תגיד דגנית ססקל? • אנבל טמר נשארת בארץ ולא מתגיירת • רחל דיין בין ריבקה מאיר ואורה בדרב • נורית ריזר (40) עם עמיר אלטר (25) — המילה הא' חרונה: הן אוהבות אותם עצירים.

מיכתבים

ורק שלא יהיה מקום לאידיה: רזה, אבל יפהפיה. **ניר גסר, תל-אביב**

לא עוד מחלת-מין

עוד על בהלת האיידס (איידס - מתיחת השנה). העולם הזה (14.87), אני משבחת בכל פה את אזהרתו של הר"ר נודלמן מפני היסטריה ורדיפת הומוסקסואלים... אבל אינני יכולה להסכים עימו שאיידס היא רק "עוד מחלת-מין".

אין טעם בציד-מכשפות, אבל גם אין כל מקום לאדישות. כי גם בין הטרוסקסואלים מתגלה שיעור-פגיעה מפחיד, וזאת אומרת שהמחלה אינה נפוצה בין הומוסקסואלים בלבד. יש, ואפשר, לעשות הרבה (להדברתו ולמניית הפצתה של המחלה) על-ידי חינוך והסברה, אם רק קיימים הרצון והאמצעים לכך. באנגליה, למשל, עושים בשטח זה עבודה נפלאה, המכונה במיוחד לבני עשרה.

ד"ר עדנה הומה האנט, וינטר פארק, פלורידה

מיכתבים למערכת

העולם הזה שומר לעצמו את הזכות לערוך מיכתבי קוראים מסיבות לשוניות, מישפטיים או טכניים.

פוזמא"ל

והמנגל. כפי שהוא מוצא אהבת-חיים בני שיקת-מזוזה וחבישת-כיפה. למיכלול ההרדררות הזאת הוא קורא "תרבות יסתי" כונית" ושוב טועה הסופר. ליסתיכוניים יש יחס עמוק ליופי ורשות הרבים. ראה כמה נקיה יוון בחוצותיה, ראה הכפרים האיטלי-קיים והספרדיים. גם ארצות יסתיכוניות אלה, שהשמאל במ היה חוק ולוחם, נפלו בידי שילטון פאשיסטי למשך שנים ארוכות. איך מדבר הסופר על הידברות עם אלה שהיוו את חור-מרהגלם לאספסוף הכיכרות. פעמי-משיח ופעמי-פאשיוס (מפ"פ).

על העץ ועל הגזע

עוז

תופעת "הבורגנות החדשה", כפי שקורא לה עוז, זו של הפופר ליום והמנגל, הינה, לכל היותר, "מיוחדת" (לא יסתי) כונית", זו שנושבת בה תרבות המידבר והעץ השחורה, המכלה הכל. תרבות שאין בה חמלה ולא סובלנות ויש בה שפע של אינדיבידואל אלים. מנוון, אך יש בה חכמת-הישרדות והמון סבלנות. מה שחסר ליהודים, רמוקר-טיה לא לומדים במיזרח התיכון. לא. אין אפשרות של הידברות ליברלית עם הבורגנות החדשה, "המערצת פופוליוזם", כוחנות, פולקלור והדר. אין גם מי שידבר, יש מקום לחינוך מחדש. אך מי יתנד? את מה שלא יעשה השכל, יעשה אולי הזמן. כי עוד חזון למועד בסולם האבולוציה. וכל תרבות זמנה לשבת על העץ, לדרת ממנו, להיעלם או לחזור לעץ (אנו יושבים על הגזע). וכי אין רואה אחינו הצופ"ה נסיגה מנטלית?

באחרית הימים ניתן לחלום על "יונה של ירח-דבש". על "יונה של גט" אפשר, אפשר לקשקש בחוגנית על קופסה שחורה. יש נשים שתתפעלנה מן המונח ומן הקופסה.

האורקל מול האומה

לקראת סיום אני רואה אותו בעיני רוחי יושב בטלוויזיה ורואה עצמו במוניטור. זה מאוד מוצא חן בעיניו. בעיני האורקל מול האומה. מול אחי"ם צופי"ם. לסיום אני אומר פוזמא"ל (פוזו זו מחלה אותי לגמרי).

יגאל תומרקין, תל-אביב

(המשך מעמוד 3)

5000 דולר, העולם הזה (20.5.87). נשמע לי משונה השם הזה של מולדת המטוסים עבודת-יד, אושקוש. אומנם פעם ראיתי שם כזה על תוויות בגדי-ילדים חמודים ששלחה לנו דודה אחת מאמריקה, אבל שם של מקום? ומאחר ששאלה זאת ממש הציקה לי, פניתי לבן שכננו. הלומד גיאוגרפיה באוניברסיטה העברית. לפני שהסקפתי להגיד אוש... הוא אישר לי שאכן, יש: אושקוש במדינת ויסקונסין. שוכנת לגדות אגם ויניבאגו. מאוכלסת על-ידי איזה 70 אלף אמריקאים ולפני שהפכה, במאה הזאת, למרכז תעשייתי-עץ. היתה מרכז לסחר בפרוות. אותן רכשו הלבנים מהאינדיאנים.

אבי זינפלד, ירושלים

סנדלרית יחפה

על מראהה של פנינה רוזנבלום (פנינה לא צריכה אף אחד!). העולם הזה (20.5.87).

תצלומה של פנינה האלוהית, המרקרת בסינר-מה, רק מוכיח מחדש את הכלל הישן: הסנדלרים הולכים יחפים.

אם פנינה הפכה, כדברי העולם הזה, בחדר-שים האחרונים, ל"סנדלרית" של המדינה, בוכות עסק הסנדלריות שפתחה בדינגו-סנטר התל-אביבי, זה לא ניכר עליה.

לי היא נראית כל-כך רזה, שקשה להניח שהיא בכלל טועמת משהו, וכדוראי לא סנדלריות.

קיא יקי,

כאשר ניסו השילטונות להתנכל לנו באמצעות חוק לשון הרע, בחרו בי הקוראים לכנסת, וסיכלו את כוונת המחוקק הזדוני.

אך גם רבים מקוראים אלה סברו שהם פטורים מלעשות את הרבר האחר שעליו מבוסס עצם קיום העולם הזה: רכישת הגליון בקיוסק או באמצעות מנוי.

כבר נאמר: אילו כל קורא חמישי של גליון העולם הזה היה גם רוכש אותו, היינו היום עיתון עשיר, ויכולנו להרחיב את פעולתנו ולבצע מיב-צעים שאין אחרנו יכולים להרשות אותם לעצמנו כיום.

"העיתון" הנגנב ביותר

המוזר בדבר הוא שאנחנו מרבים דווקא על קוראים הנמנים עם שיכבת-העילית של החברה הישראלית, השיכבה העשירה והמבוססת ביותר.

אחד המאמרים שנכתבו באחרונה על העולם הזה, לרגל יובל ה-50 שלנו, האשים את השבועון בכך שהוא שייך לעילית הישראלית.

אין זו כוונת כלל וכלל. היינו רוצים שתפר צתנו בדימונה ובקריית-שמונה תעלה על תפר צתנו שעל הרי-הכרמל ובשכונת רחביה בירושלים. למרבה הצער, אין זה כך. מבחינה סטטיסטית, אכן ממוקדים רוב קוראינו בשיכבה הי-וועית, המבוססת והמושרשת ביותר בארץ. רבר זה עולה מתוך עשרות רבות של מחקרים וסקרים מרעיים. מאז ראשית דרכנו ועד היום.

בשיכבת המחליטים — שיכבת-העילית של קברניטי המדינה, המשק והחברה — קריאה בהעולם הזה בריבית של 100%. ואני תמיד תמה איך זה אפשרי, בעוד שרכישת גליונות העולם הזה באותן השכבות נחוצה מלהגיע ל-100%.

אפשר לראות זאת ביום ר' בספריית-הכנסת. נדמה לי שהספרייה רכשת גליון אחר ויחור. אולם כמעט כל 120 חברי-הכנסת קוראים אותו. כיגיהם כמעט כל חובשי-הכיפות וחובשי-המיג-בעות. אפשר לראות אותם בספרייה, יושבים בפרינה, קוראים בעיון ומעבירים לחבר הכא. מצב דומה שורר לגבינו בקיבוצים.

ידוע מה קורה לגליונות העולם הזה — ורק להם — במטוסי אל-על. לעולם (לעולם) אין הגליון מגיע במקומו אל סוף הטיסה. הוא נעלם תמיד בדרך, בתיק של נוסע או של איש-צוות. (בכלל, מישוה הציע לי פעם לקרוא להעולם הזה בשם "העיתון הנגנב ביותר במדינה.")

כשמגיע גליון העולם הזה לחו"ל, באמצעות נוסע ישראלי, הוא נחטף על-ידי הישראלי הראשון שהוא נתקל בו בשם. ואחרי-כך הוא עובר בין עשרות.

כל זה מומיא מאור, אבל זה גם קצת מרגיז. אני נאלץ, בתוקף תפקידי, להקריש חלק מומני גם לעניינים הכלכליים של העולם הזה. ואני מנסה תמיד להבין את רוחם של אותם קוראים טובים, נאמנים ומסורים המבינים את חשיבות פעולתו של העולם הזה, הרואים בו לא רק עיתון אלא גם גורם לאומי ממדרגה ראשונה. אך המשאירים לאחרים את הדאגה לכלכלתו.

אם אתה, שרכשת גליון זה, עומד להעבירו לקורא מס' 8, 5 או 10 — מדוע שלא תפנה את תשומת-ליבו לשורות אלה?

יש לי בעיה עם חלק מקוראי הגליון הזה, ודווקא עם רבים מן הקוראים הנלהבים והנאמנים ביותר.

אלה הם הקוראים אשר אינם יכולים לחיות בלי העולם הזה. הקוראים אותו מדי שבוע בדיקות ובאדיקות, אך הרואים את עצמם פטורים מלרכוש אותו. הם מכורים להעולם הזה, (שפוט"ם) של העולם הזה, לפי הסלנג העכ"שווי, אך אין הם שפוט"ם לקנות אותו.

לפני כמה ימים קיימתי שיחה, עם כמה סטור-דנטים ומרצים באוניברסיטת חיפה. אחריה נגיש אליי אחד הנוכחים, הציג את עצמו כ"קורא כפייתי" של העולם הזה ואמר: "אני קונה את העיתון בכל שבוע. אני קורא אותו מההתחלה עד הסוף. אבל אני לא מסתפק בזה. אחרי-זה אני מעביר את הגליון בין עשרות סטורנטים".

לא ידעתי אם לשבח את האיש או לנזוף בו. כוונתו רצויה, אך הוא פוטר את אותם עשרות סטורנטים מלתרם את חלקם לפעולת השבועון.

כל קורא חמישי

התופעה עצמה אינה חדשה. היא קיימת לפחות מאז שקיבלתי לידי את העולם הזה, לפני 37 שנים.

אין — ומעולם לא היתה — שום פרופורציה סבירה בין מיספר קוראי-השבועון ובין מיספר

הקורא הטורפיסט

נלהב, נאמן, מסור. אבל...

רוכשי-גליונותיו. יתכן כי הפער בין שני המי-פרים הוא הגדול מסוגו בעולם לגבי עיתון.

כל מי שהתעניין בקורותיו ובאופיו של העולם הזה — ובשבועות האחרונים היו רבים כאלה — עמד על היחס המיוחד שבין השבועון המסוים וקוראיו. אין זה כיחס הרגיל בין עיתון וקורא, בין ספק-עיתון וצרכן-עיתון. היחס הוא לאין שיעור יותר הדוק, כמעט מישפחתי. יש הרגשת-שותפות, שחושלה במיוחד בימי-מבחן, כאשר עמד העולם הזה כמעט לבדו מול נחשול עויין, למשל, כאשר תקפנו את מלחמת-הלבנון בימה הראשון, כאשר גינינו את רצח חוטפי האוטובוס בקו 300 יומיים אחרי שזה קרה, כאשר חשפנו את פרשת יעקוב לוינסון, ועוד ועוד.

בעבר, כאשר הותקף העולם הזה באלימות, בפצצות, בהתנקשויות ובהצתות, ידענו שאנחנו יכולים לסמוך על הקוראים, שיתייצבו לימינינו.

Handwritten signature: יגאל תומרקין

חריש שקל להתפטר

היועץ המישפטי לממשלה, יוסף חריש, מצליח בקושי לעמוד בלחצים הסותרים המופעלים עליו — מהממשלה, מצד אחד, ומהפרקליטים ובית המישפט העליון, מצד שני. לפני שהחליט להעביר לחקירת המישטרה את החשדות החמורים נגד חוקריינסקו, עמד חריש על סף שיבירה ושקל להתפטר.

בעיות בסינגפור

מתיחות דיפלומטית עומדת לפרוץ בין ישראל לסינגפור. מדינת-הגנם האסיאתית משמשת כבסיס-מעבר לסחורות ייצוא ישראליות לכל רחביה-היבשת.

תביעה נגד גורודיש

יהלומן מאנטוורפן שוקל לנקוט צעדים מישפטיים נגד שמואל (גורודיש) גונן, לאחר שבראיון עימו השבוע האשים את לוף (במיל) שני יהלומנים בגניבה ובי מירמה. גורודיש לא נקב מפורשות בשי-מם. אחד משני היהלומנים נפטר השנה.

נפסו ב־30 אלף

ידיעות אחרונות: שוכה בתחרות בין העיתונים היומיים מי יפרסם את זיכרונותיו של עוזאת נפסו, שילם לו, על-פי השמועה בכפר קמא, 30 אלף דולר. העיתון חדשות שהפסיד במירוץ, הציע לו 10 אלפים דולר וכרטיסיסטה לאמריקה. אחרי ההסכם סירב נפסו לשוחח עם עיתונאים אחרים.

שרים מזמינים סקרים

לפחות שלושה שרים בליכוד הזמינו באחרונה סקרים שנועדו למדוד את מידת האהדה כלפיהם בציבור. את השאלות המתייחסות לפופולאריות של השרים נהוג להגניב לתוך שאלון מקיף, הבודק עניינים אחרים בתחום מיישריהם — וכך אפשר לחייב בהוצאה את אוצר המדינה.

לובי נגד עטשי

חברים במרכז חרות מקימים לובי נגד זיידאן עטשי. כרי להגן על חברים הוותיק אמל נצר אל-דין. לכל ברור כי ההבטחה להעניק לעטשי, מהכפר עוספיה, מקום ברשימת הליכוד בבחירות הבאות באה על חשבוננו של נצראל-דין, מדלית-אליכרמל. בין שני הח"כים הדרוזיים שורות ממילא יריבות ישנה. מתנגדי עטשי זיכרו לחברי המרכז כי הח"כ משינוי היה כעבר מקורב למפלגת העבודה, וכי במהלך מילחמת-הלבנון תקף את אריאל שרון, על יחסו לדרוזים בהרי-השוק.

שיתוק במכון הייצוא

בצמרת מכון הייצוא שורר חשש מפני שיתוק הפעילות, בגלל הסתבכותיו של המנכ"ל, יוסף (ג'ימל) גינוסר. חקירותיו הצפויות של גינוסר במישטרה ובורעדות-חקירה שונות יגזלו את כל זמנו, והדבר ישבש את העבודה במכון, הפועל באופן ריכוזי ביותר.

כועסים על גרופמן

שלמה גרופמן מבליל עורר עליו את רוגזם של צדיק בינו ומאיר חת. לשעבר סגן ראש-עיריית חולון, הוא הממונה על השרותים הלא-בנקאיים של בל"ל, וירש בעצם את רוב סמכויותיו של ברוך יקותיאל.

הקומוניסטים

ביקשו ברכה

המיפלגה הקומוניסטית האוסטרלית פנתה ל-המועצה הישראלית למען שלום ישראל-לסטיני, גוף המקורב לרשימה המתקדמת לשלום, וביקשה שהמועצה תשלח מיברק ברכה לוועידה ה-29 של מיסלגתם. המועצה נענתה לבקשה, והי מיברק ייקרא מעל הבימה בסתיחת הווי-עידה ב-5 ביוני. רק"ח, אחותה הישראלית של המיפלגה האוסטרלית, מתקשה כידוע ללא הרף את המתקדמת ואת פעיליה.

קיסר נגד אדרי

ישראל קיסר עומד לנקוט סנקציות נגד ח"כ רפי אדרי, יו"ר שיכון-עובדים, על הכרתו כי מחירי הדירות יעלו ב-20 עד 25 אחוזים. בלישבת המזכ"ל מאשימים כי אדרי מנסה ללבות בהבלה בשוק-הדירות. מחירי הדירות עלו לאחרונה ממילא, בגלל ציפיות המתווכים לגל עליה מברית-המועצות ובגלל פידיון המניות הבנקאיות שבהסדר, שיהיה כחודש אוקטובר.

תלונה נגד הצרפתיים

קבוצת אזרחים מת-לאביב עומדת לפנות למישטרה, בתלונה על שלושת חברי האסיפה הלאומית הצרפתית מן המיפלגה הנאצית, שבאו לארץ, לחקור את מקורות מחלת האיידס. הם יבקשו מהמישטרה לתשאל גם את הח"כים עוזי ברעם, רפי אדרי ואלהיר בן-אלישר, שנפגשו עם השלושה. התלונה מסתמכת על החוק נגד הסתה גזענית, שכן השלושה מפצים את הכרותה כי האיידס היא "מחלה יהודית". אין זו הפעם הראשונה שהנאצים הצרפתיים מנצלים פוליטיקאים ישראלים וציוניים לקידום תעמולתם האנטי-יהודית והאנטי-ערבית. לפני חודש נפגש מנהיג המיפלגה, ז'אן מארי לה'פן, עם עסקן ההסתדרות הציונית ג'ק טורצ'ינר, כדי ללמוד ממנו כיצד אפשר להתמודד עם הסכנה הערבית. שבוע לפני פגישתו עם טורצ'ינר הציע לה'פן להקים בצרפת מוסדות כליאה מיוחדים לחולי איידס.

גל פרישות מהמישטרה

סבביה-מיונים הצפוי בצמרת המישטרה עומד לגרום לגל פרישות — פרישתם של אותם קצינים אשר המינויים יחסמו את קידומם. בין הקצינים שיתכנן כי יפרשו: ניצב מושולם עקמית, שהוסט ממסלול-הקידום המרכזי והוגלה על-ידי דויד קראוס לפיקוד על מישמרה-גבול.

התק"ם פסלה תשריר

מוכירות התק"ם פסלה אחד מתוך ששת תשרירי-השרות,

ביטוח גריאטרי

בהתאחדות החברות לביטוח-חיים מגבשים כעת תוכניות לערוץ ביטוחי חרש: היסכון לטיפול גריאטרי, התוכנית, הזקוקה עדיין לאישור האוצר, תוצג בעוד שבוע לפני משה ניסים.

העומדים להיות מוקרנים החל השבוע בטלוויזיה, המדובר בתשרירי-עמולה להצטרפות לקיבוצים. בתשריר שנפסל מופיע עירוני הכורע תחת עול השבונות שונים — חשמל, מלפון, ארנונה, במזכירות החליטו שקטע זה יכול להתפרש בלעז לעירוניים, ועלול להגביר את הניכור בין הקיבוצים לעיר.

כהנא סולק בחיפה

מאות מפגינים חיפאיים, יהודים וערבים, הצליחו לסלק את מאיר כהנא מהמדרחוב בעיר. הח"כ הנאצי נאלץ לסגת מהמקום, בחסות כוח של אנשי מישמרה-גבול. כהנא בא לשם עם קומץ מאנשיו, ביום החמישי השבוע, לדרוש את סגירת המדרחוב בשבתות.

מחליפים לרוזוליו

ישעיהו (שושיק) פרי ונחום ספה הם בין המועמדים להחליף את דני רוזוליו כמזכיר חברת-העובדים. בהסתדרות שוקלים להחליף את רוזוליו, איש קיבוץ כברי, ולפי המפתח הפנימי הנהוג זה עשרות שנים שמור המקום לקיבוצניק ממפלגת אחדות-העבודה, אף כי מיפלגה זו אינה קיימת עוד. פרי הוא אחד משני מזכירי התק"ם, וספה הוא ראש האגף לתרבות בהסתדרות ואיש קיבוץ בנורחיל.

נעילה בחצי מחיר

היום דורון איינהורן הצליח להכות את שוק מנעול-י הבטיחות למכוניות — את המנעולית, הכוללת נעילה אלקטרונית, הוא מוכר באחרונה בחצי המחיר ממתחריו. המוצר מומלץ על-ידי איגוד חברות-הביטוח, המחייב את בעלי מכוניות-היוקרה להצטייד באביזר-נעילה נגד גניבות.

רובינשטיין

ב־170 מיליון

היקף הבניה בביצוע ותתחלות הבניה שמתכננת חברת "רובינשטיין" בשנים 1987-1988 הוא 170 מיליון דולר. חלקיה-ארי מסכום זה, 100 מיליון, יושקע בעיר-הקוטג'ים ליד ראשון-לציון, שם יוקמו 900 קוטג'ים.

תחרות על ועדים

מסתבר שגם על גבם של ועדי-עובדים ניתן לעשות ביוזם מצויין: קבוצת אנשי-עסקים מתכננת להוציא לאור מגאזין נוסף שיוקדש לבעיות מעמדי-הפועלים, מגאזין אשר יתחרה בירחון הקיים "ועדים", השייך ליעקב אלוש, אף הוא איש-עסקים.

גילויים על הלוויין

צפויים גילויים מרעשים על המתרחש במינהלת הקמת הערוץ השני. המומבר כעיקר בתוכניות להענקת זיכיון להפעלת שידורי לוויין — שידורים שינחיתו מכת-ימות על שידורי-הכבלים למיניהם.

"ידיעות" רוצה לייצא

ידיעות אחרונות ביקש ממישרד-התעשייה והמיסחר רישיון לייצא 4000 טון פסולת-נייר לדרום-אפריקה. הפסולת היא מלאי של עיתונים שלא נמכרו.

כארץ נמכרת הפסולת לאמניר, שהיא בעלת מונופול בתחום זה, במחיר של 45 דולר לטון. הדרום-אפריקאים מוכנים לשלם 150 דולר לטון, אולם במישרד התמ"ס אין נוטים להעניק רישיונות כאלה.

קורסי-ירי לנשים

קורס ראשון מסוגו לנשים, ללימוד ירי באקדח להגנה עצמית, יפתח בתל-אביב. הוא יכלול מיטווח ותירגול, את הקורס תפעיל חברת-השמירה מוקד 99. הבעיה הקשה ביותר תעמוד לפני הבוגרות רק אחרי שייסימו את הקורס: המישטרה נוהגת לסרב לרוב הנשים המבקשות רישיון לנשק.

הנעם אריות ומוקיונים

הציבור סבל ממנתייתר של סמים. הוא התנדנד בסחרחר. דחפו לו עוד זריקה

הציבור הישראלי מכור לפרשות. כמ אדם המכור להירואין, זקוקה המדינה ל"פיקס" אחד בשבוע. פרשה, סקנדאל, סערת רוחות, השמצות פרז עות של פוליטיקאים זה נגד זה, כות רות-ענק בעיתונים, שימחה-לאיד רונ נת ברדיו ובטלוויזיה, נושא לשיחות בטרקלין של ליל-שבת או ליד המנגל. שבוע שאין בו פרשה כזאת גורם לסימפטומים של חסר, אי-מנוחה, עצי כנות, חוסר שביעות-רצון. בדרך כלל מספקת המציאות היש ראלית את הפרשה השבועית. לשם כך יש 120 חברי-כנסת, המשולים ל-120 חתולים, כשק אחד. יש ממשלה, ובה שתי מיפלגות והרבה רסיסים. אפשר לסמוך על כל אלה, ועל צור ישראלי.

שלוש זירות לקירקס. השבוע עברו כל אלה שעות נוספות. לא פרשה אחת הסעירה את ישראל, אלא לפחות שלוש. הן התערבבו זו בזו בקצב מסחרר, עד שקשה היה לזכור מי שיך לאיזו פרשה. זה דמה לקירקס מעולה, שבו מתרחשים הרברים עוצרי-הנשיי מה בעת ובעונה אחת בשלוש זירות. מאלף מתגרה באריות בזירה אחת, מיי שהו מרחף באוויר בשניה, מישוה מר ציא שפנים מכובע בשלישית, ובין כר לן מסתובבים המוקיונים. איזו מן הזירות היתה המרתקת ביותר?

● האם פרשת השב"כ ופרשת עיואת ננסו (ראה הנדון ודעה אחרת)? לקלחת זו נגרפו השב"כ, בית-המשפט העליון, היועץ המישפטי לממשלה, המישטרה, ראש-הממשלה וממלאי-מקומו, עורכי-דין, עדה שלמה. היועץ המישפטי נאלץ, ממש בעל-כורחו, לקבל החלטות, ומסר את החקר רה למישטרה. אנשי השב"כ לחצו על הממשלה למנות ועדת-חקירה מישטר תית, שתאפשר את הורדת העניין מס דריהום לתקופה ארוכה, עד שישכח העניין.

● האם פרשת פולארד? שתי הוועדות מסרו את הדוחות שלהם, אבא אבן גרם לסקנדאל (ראה להלן). הבריחות של קמפי-פולארד שיעשעו את הארץ (ראה מדור אנשים), לתוך קלחת זו נגרפו חברי שתי הוועדות, הכנסת, הממשלה, כמה מן הסקנדליס טים החרוצים ביותר, כל הפלגים והמ חנות שבתוך שתי המיפלגות, ממשלת ארצות-הברית, הוריהם של ג'ונתן ואן עצמם, ועוד.

● האם פרשת הוועידה הבינלאר מית? זו כמעט נשכחה מרוב מהומה, אך היא עוד לא הסתיימה. עדיין היו שקיפו לבחירות מוקדמות, עסקניה

מיפלגות עדיין עסקו במקחובמימכר והשתדלו לשלל את הדתיים לעיסקת שוחד עוד יותר גדולה, השרים הבכיי רים התקוטטו ביניהם (אף שעמדו ביי חר בפרשות האחרות). מעורבות כעני יין תריסר ממשלות, נשיאים וראשי ממשלות, ואחרון אברחצירא נוהג במ. **עצים ואנשים.** כאילו אין די ב כל אלה, באה פרשה מסוג אחר לגמרי, ונחתה על ראש הציבור. בכפר הדרווי בית-ג'ן, שסבל במשך עשרות בשנים בשקט את קיפוחו, הת לקחו לפתע הרוחות. כפר מול שמורת טבע, בני-אדם מול עצים ופרחים אכ זוטיים. אחרי שפרשת-נפסו עירערה את מ עמדה של העדה הצ'רקסית הזעירה, עירערה פרשה זו את מעמדה של ה עדה הדרוויית, שהופעלה במשך שנות דור נגד שאר הערבים בישראל ובשי טחים הכבושים. המשך יבוא.

פרשות

נקמתו של אבן

אבן מאסו הבונים נמלה על ראשיהם. אבל זה היה יותר מגוחך מאשר דרמאטי

האם האבן, שמואסים בה הבונים, תהיה לראש-פינה? אבא אבן עצמו סבור כך. אבל הדבר מוטל בספק. על פעולתו כראש ועדת-המישנה של הכנסת בפרשת-פולארד נטוש ע תה יוכוח חריף.

התפקיד: לטייה. התפקיד שהו טל על אבא אבן היה פשוט: לטשטש ולטייה. הכל ידעו זאת. גם הוא עצמו. משום-כך לא הוקמה ועדת-חקירה ממ לכתית. שאין עליה שליטה. כל חייו מילא אבא אבן שליחויות מסוג זה על הצד הטוב ביותר, ומעולם לא התמרד. כדיפלוט בכיר שיקר למען המולדת מרי יום, ואיש לא עלה עליו מעולם בתחום זה. כשרה-חוז של גולדה מאיר חיבל במשך שנים בכל יוזמת-שולם. במלחמת-הלבנון יצא לארצות-הברית כדי "להסביר" את המדיניות של ממשלת מנחם בגין ואי ריאל שרון.

כאר התפוצצה פרשת-פולארד, היה ברור שיש לרצות את האמריקאים, כדי שניתן יהיה לחסל את הפרשה כר גרימת מינימום של נזק. אבא אבן היה האיש האידיאלי לכך, מפני שהוא בר התפנקים של יהודי-אמריקה ושל כל-יהדות-הארץ האמריקאיים. מראש, ובמחשבה תחילה, הוקמו שני מוסדות-חקירה מקבילים. שהיו גוזרים על פי הדוגמה האמריקאית, ושנועדו לשכנע את דעת-הקהל האמ ריקאית. בפרשת איראן-קונטראס מוני תה בארצות-הברית ועדת-חקירה בל תיית-לויה, בראשית הסנאטור-לשעבר ג'ון טאוור (ועדת טאוור) וגם ועדה

משותפת של שני בתי-הקונגרס. על כן הוקמה בישראל ועדה "בלתי-תלויה" (יהושע רוטנשטריך וצבי צור) וגם ועדת-המישנה של הכנסת התחילה לחקור.

על שתי הוועדות אפשר היה לסמוך מבחינה לאומית. רוטנשטריך וצור הם אנשי-מסדר מבטן ומלידה, משרתים נאמנים, שלא היה עולה על דעתם אף בחלום לעשות משהו שיפריע למיסד ביחסיו עם ארצות-הברית. ועדת-הכ נסת מורכבת מפוליטיקאים, השייכים למיפלגות-השילטון. ממילא לא היה לוועדות מה לחקור. כל העובדות היו ברורות לגמרי לפני שהתחילו בפעולתם. בין השאר:

● שג'ונתן פולארד גוייס עלידי מחלקת-הריגול של משרד-הביטחון (לק"ם), שבראשה עמד רפי איתן. ● שהמפעיל הישר היה (משום-מה) אביאם סלע, חובבן שלא היה לו מושג במיקצוע זה.

● שאיתן לא הודיע לשרי-הביטחון (משה ארנס, ואחר-כך יצחק רבין) על קיומו של פולארד, ושליפי הנוהלים הקיימים בכל מוסדות-הביון גם אסור היה לו לגלות לשרים את זהותו של מרגל.

● ששני השרים היו צריכים לנחש, על פי המידע, שיש מרגל ישראלי במזרח-המזרחי.

● שיש-ישראל מרגלת בארצות הברית, כשם שארצות-הברית מרגלת דר-רקבע בישראל.

● שאחרי התפוצצות הפרשה נהגה המנהיגות הישראלית הבכירה (הש" לישיה המובילה) בטיפשות, לא קיב לה את המידע הנכון מיד, ולא פעלה בצורה נבונה בהתאם למידע שקיבלה.

לא היה צורך ב-1500 עמודים של פרוטוקולים כדי לדעת זאת. זה היה ברור כשמש.

קריקטורה. ועדת רוטנשטריך-צור עשתה רק מלאכתה בשקט וכי זריות, והגיעה למסקנות שציפו ממנה. הן איכזבו את האמריקאים (זה היה בלתי-נמנע), אך מאפשרות את קורות הפרשה בשקט.

ואילו בוועדת-אבן קרו התקלות. יש לכך סיבה פשוטה: הכנסת כולה היא קריקטורה של הקונגרס האמרי קאי, ועל כן ועדת-הכנסת היא קרי קטורה של ועדת-הקונגרס.

כמעט מהרגע הראשון היתה ועדת אבן לבדיחה. חבריה טיילו בעולם, ולא השתתפו בישיבות. רובם לא נכחו כלל בעת שמיעת ה"ערויות", ונאחזו בתי רוצ' השדוף ש"נקרא אותן בפרוטור קול". החבר השביעי והמכריע, יוסף בורג, שהפך מומן בדיחה מהלכת על שתיים, פשוט נעלם כל-איהיה.

לכך נוספה בשבוע האחרון הקר מריה של "קמפ פולארד" שמקומו דלף עוד לפני שבאו אליו חברי-הכנ סת. ולאחר-מכן: הרפסת המסקנות כי

ציון צמיר העולם הזה

אבן יורד מהבימה בישיבת מרכז העבודה
מתוקה הנקמה

לקריירה מזהירה בעודה בעיצומה. כשהסכים אבן, לבסוף, להתמנות כסגן ראש-הממשלה בלי תפקיד בכיר, התי נגד לכך יגאל אלון, תוך קטנוניות הזו לעצמו.

מאז נמק אבן וזמם נקמה. מדי פעם הבטיח לו שימנעו פרס את תיקון העוול, אך גורל ההבטחות האלה היה כגורל רוב ההבטחות של פרס. אבן זמן נקמה גם בו.

פרשת-פולארד העניקה לאבן הזי רמנות בלתי-חוזרות לנקמה מתוקה בשניהם. על רקע זה היתה הצבעתו מובנת לגמרי.

קדוש מעונה. אבן ידע, כמובן, שבוה הוא שם קץ רישמי לקריירה שלו בזירה הישראלית. שום מיפלגה, וכי וודאי לא מיפלגת-העבודה, לא תסלח לחבר שחיבל בה בצורה כה קשה כשי עת-מיבחן. אך אבן גם ידע שממילא לא היו לו סיכויים רבים להיבחר מחדש לכנסת, אחרי כמעט 30 שנה של כהונה בה. כשאין לו שום עורף מיפלגתי, לפי הצניקנים, אבן פשוט גמר במכה אחת את החשבונות: גם נקם ברבין ובפרס, גם סירר לעצמו יציאה דרמאטית, גם האדיר את שמו בארצות-הברית.

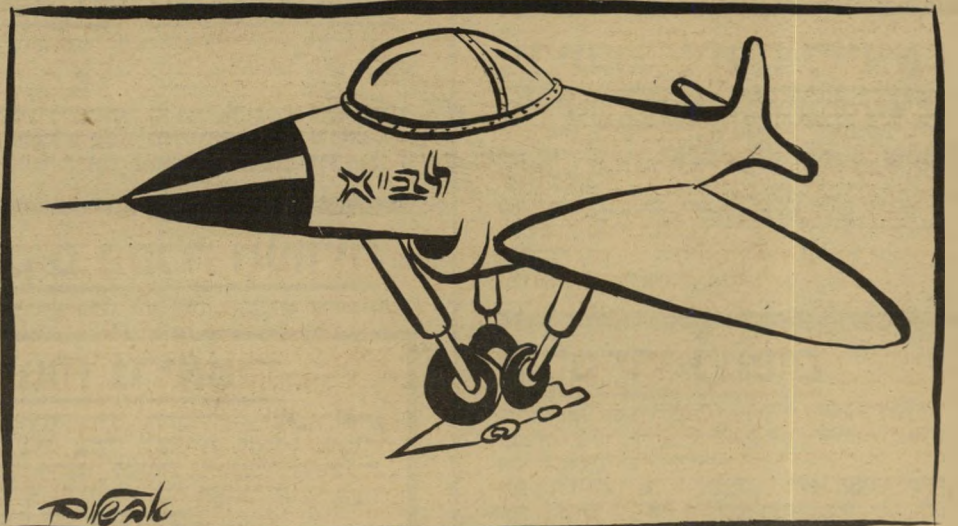
לאבן עצמו ולחסידייו היה הסבר הרבה יותר תמים למעשיו. הוא פעל בתום-לב, ולפי מיטב מצפונו.

כך אמר אבן עצמו השבוע בישיבה של מרכז מיפלגת-העבודה, שכונסה בבהילות כדי לתת "גיבוי" לפרס ולר בין. אבן נוכח לדעת כי הפך את שני היריבים הוותיקים לתאומים סימאיים. שניהם שפכו עליו קיתונות של זעם ובו.

עצם כינוס הישיבה היה מישגה חמור מצד פרס ורבין, שפעלו מתוך התרגשות וכעס. הם הגבירו את השי פעת הדוח, ואת האהדה לאבן בכלי-התיקשות. אבן הפך כמעט לקדוש מעונה.

במידה מזוהה נראתה ישיבה זו חזרה על הישיבה ההיסטורית של מרכז מפא"י לפני 27 שנים, שבה הדחך דויד בן-גוריון את פינחס לבון, כשמשגה שרת הגווע תומך בלבון. הפעם הסי תדרו שלושת הגיבורים העיקריים — פרס, רבין ואבן — בצורה אחרת. פרס אינו בן-גוריון, והוא לא הצליח להרחי את אבן רשמית.

אך מכיוון שכל הפרשה היא קר מדיה, ולא טרגדיה, היתה גם ישיבה זו יותר מגוחכת מאשר דרמאטית.

קצת גדול

האם אנחנו רוצים במישטרה פוליטית חשאית ומעונה ורוצחת

מנגנון ההחשד

נרמה כי מנחם בגין היה השר היחיד שניסח איסור על צמצום את השיטות הישירות.

כל ראשיהממשלה ידעו, או היו צריכים לדעת, את האחרים הישירים לפעולת השב"כ.

גם, ואם אכן היו כולל הצלחות אמיתיות. אנשי השב"כ עצמם מוכרחים היו להגיע לידי המסקנה שהם עומדים מעל לחוק, שהם פועלים ב"ברשות ובסמכות" ש"הדרג המדיני" מצווה עליהם לענות, וגם להרוג, כדי להשיג את אשר רצו להשיג — בתנאי שלעולם לא ידווחו על כך נגד ערכים, ובתנאי שלעולם לא ידווחו על כך בפה מלא לממונים הפוליטיים.

מכאן ברור מה מקור הבוה התהומי, שרוחשים אנשי השב"כ "הדרג המדיני".

מכאן גם ברור מדוע זועמים ונסערים אנשי השב"כ כיום, כאשר הם מרגישים את עצמם נבגדים ומפוקקים על-ידי ה"פוליטיקאים, המוכנים כיום לזרוק אותם לכלבים כדי להציל את עורם.

הבעיה אינה של השב"כ בלבד, זוהי הבעיה שלנו. הבעיה של מדינת ישראל.

השאלה העומדת לפנינו היא פשוטה ואכזרית: האם אנחנו רוצים במדינה שיש בה מישטרה פוליטית חשאית שמותר לה לענות חשודים, כדי לשחוט מהם הודות אות וידועות, והמשתמשת בשיטות אכזריות אלה דרך-קבע, נגד "אשמים" וחפים-מפשע כאחד?

זה מוכרח להיות ברור: אי-אפשר להבטיח כי יענו רק האשמים. רק בית-דין משפט יכול לקבוע מי אשם ומי לא — וגם הוא יכול לקבוע זאת רק על-פי ראיות-אמת. כל אדם הוא חף-משפט עד שיהודשע (ולפעמים, כמו שהוכח בפרשת-נפסו, גם לאחר-מכן). לכן כל העיניים מופעלים נגד מי שמוחזקים כחפים-מפשע.

העיניים באים במקום שיטות-חקייה מתחכמות, והם מכשירים בדי חוקרים בלתי-יעילים.

האם אנחנו רוצים במדינה שיש בה מישטרה פוליטית חשאית אשר מותר לה להוציא-להורג חשודים, ב"ברשות" סמכות, למרות שאין בה להלכה עונש מוות?

שאלה צריכה להישאל בפה מלא. רק מעטים מוכנים לומר בגלוי שמותר לה רוג לענות, כדי לצמצם את מיספר הפגיעות, שמקורם במציאות של מדינת-כיבוש קולוניאלי. לית, אולם רבים מאוד — לא רק פאשיסטים, אלא גם ליברלים, סוציאליסטים, אנשי שלום עכשווי ואנשים טובים אחרים מוכנים להסכים לכך בסתר-ליבם, בתנאי שלא יכריחו אותם לשי מוע ולדעת.

מי שמסכים לשיטות אלה, וללא רק בהסכמה שבשתיקה — בהסכמה של "אני לא רוצה לדעת" — נותן את ידו להתינונותה הבלתי-ימנעת של מדינת-ישראל לשקיעתה בבויגן של רודנות, להפיכתה למין צילה שלחוף היסודית, מן סוריה וירודית.

יתכן שזה יעזור להגן על ביטחון-המדינה. אבל איזה מין מדינה זאת תהיה? האם זאת תהיה מדינה שרצה להיות בה? האם תהיה זאת מדינה שהבנים ירצו להישאר בה, עולים חדשים ירצו לבוא אליה? האם תהיה זאת מדינה שבכלל כדאי יהיה להגן על ביטחונה?

ואם זהו המחיר שיש לשלם עבור החזקת זקת עם אחר במצב של ריבוי ופחד — האם ההישג הזה שווה את המחיר?

אם לא, אם איננו רוצים במדינה שכזאת, אם איננו רוצים במישטרה פוליטית חשאית היעדרת והרוצחת, אם איננו רוצים שמנגנון-החושך יהרוס את המישטר הדמוקרטי, כי אז יש להחליט ולפעול.

יש לטוהר את המנגנון הזה מכל היסודות הע"כורים. יש לשלוח לכלא את מי שיימצאו אשמים בהפעלת שיטות ברבריות. יש למסור ביד הנהגה חדשה ויעילה, שזוהתה גלויה, ולהפקיד עליה מערכת-בדיקה אמיתית.

יש להוציא את המנגנון מן החושך אל האור.

רשית. הוא היה ונשאר מתאים למדינה טוטאליטרית.

אם לא נשנה זאת עכשיו, יהיה זה אסון למדינה. ולא נצליח לשנות, אם לא נגיד את כל האמת.

אמת היא שגולם זה לא יכול היה לקום ולפעול, אלמלא בתי-המשפט בישראל.

בית-המשפט העליון הוא מיבצר הדמוקרטיה, ולמאיר שמגר ולחבריו — כל התהילה.

אולם אנחנו חייבים להגיד בפה מלא: לשופטים בישראל יש חלק מכריע ב"קיום שיטות של עינויים במדינת-ישי"אל.

דיווחנו בעיתון זה על עשרות מקרים, שבהם הופיעו לפני השופטים נאשמים חבולים ומוכים.

השופטים עצמו את עיניהם. כאשר הובאו עצורים שהיו חשודים בביוצע מעשי-זיועה חמורים, לא ניסו כלל החוקרים להסתיר את תוצאות העינויים בגוף הנאשמים.

כאשר הופיעו לפני השופטים אלפים נאשמים, שכולם הורו מרצון על מעשיהם, וגם הלשינו על כהניהם — האם לא שאלו השופטים את עצמם מעולם כיצד הושגו הודאות אלה? כאשר הופיעו אלפי נאשמים במישפטי-רוטא וטענו כי עונו, האם מעולם לא התגנב הספק ללב?

האם לא ידעו השופטים? האם לא רצו לדעת? האם לא רמזו בשתיקתם לחוקרי השב"כ שהם מסכימים לשיטות אלה? האם לא עודדו אותם להגביר את השיטות?

כמה אנשים חפים-מפשע נשלחו לכלא? מה אות? אלפים? (והצד השני של המטבע: כמה אנשים אשמים לא נתפסו מעולם, מכיוון שאנשים אחרים הורשעו במקומם?)

כל זה חל שבעתים על המוסדות הק"רניים. בתי-דין צבאיים.

בשום מדינה דמוקרטית אין בתי-דין צבאי לשפיטת אזרחים. זהו סימן-הזהר של מדינה קור'לונאלית ולמישטר טוטאליטרי.

בפרשת נפסו הרשיעו שתי ערכאות צבאיות את הנאשם, למרות שטען כי עונה. עכשיו באים מלמדי-כוחות ואומרים: השופטים אינם אשמים. הרי הובאו לפניהם עדויות שקריות.

ריבנו של עולם — בשביל מה קיימים שופ'טים? אם אינם יודעים להבחין בין אמת ושקר, בין עדי-אמת ועדי-שקר, אין הם ראויים להיות שופ'טים. כי זהו — בדיוק זהו! — תפקידם.

האם התפטר עד היום מיישדו מן ה"שופטים האלה? האם מיישדו הביע בו"שה וחרטה?

שופטים אינם האשמים היחידים. כל המיסד הפוליטי בארץ יודע מזה שנים כי השב"כ מפעיל שיטות, שלא יכירם מקומם במישטר דמוקרטי.

כל "הדרג המדיני" ידע, חיפה ושתק.

לחמנו — לברנו — במיפלטת הי'את, חשפנו את שיטותיה עד כמה שי'כולנו. ב-1963, ערב התפטרות-הרחי'תו, הרגיש ב"גוריון עצמו שהוא הקים גולם מסוכן. במכה מפטיעה אחת, כי'דרכו, סילק את איסר הראל.

אז החלה תקופת הליברליזציה במדינה. היא התחילה בימי לוי אשכול, ונמשכה בימי מנחם בגין.

יכולנו להשלות את עצמנו שהכל השתנה, ושגם השב"כ השתלב במישי'טר הדמוקרטי.

אחרי מילחמת ששת-הימים, שבה הפכנו למדינה קולוניאלית החולשת על מיליון וחצי בני'ארם כבושים ומדוכאים, נוסף על 700 אלף אזר'חיים-מדגרה-שניה, השלינו את עצמנו שהשב"כ פועל כמישטרה פוליטית חשאית של מדינה ד"מוקרטית.

בהדרגה התחילו להגיע אליי ידיעות על עיי'ת, כיצד הם פועלים, ומה הם עושים.

היה נעים להאמין להן. כאשר תמתי על ההצלחה העצומה של השי'ב"כ בהוצאת הודאות וידיעות מפי כל החשודים, נאמר לי על-ידי אנשי-שב"כ סכירים ואהורים שיש שיטות פסיכולוגיות מתחכמות, המביאות לתוצאות מופלאות אלה בלי הורקות לאמצעים פסולים.

היה נעים להאמין להם. בשנים האחרונות לא יכולתי עוד לעצום את עיניי מלראות. הידיעות על עינויים מסוגים שר'נים היו רבות מדי, דומות מדי זו לזו. דיברתי עם עשרות צעירים ערביים, רחוקים זה מזה, שסיפרו סיפורים זהים. גופים בינלאומיים פירסמו דוחות, במילחמת-הלבנון התגלו דברים מוזויעים.

בכל זאת, היה נעים לחשוב שיש הגזמות בסיפורים. היה חשש שמא תתפרש התקפה חזיתית על השב"כ כי'חפיו על מעשי-טורו.

שעת-המיפנה באה כאשר פוצצנו את פרשת האוטובוס בקו 300. שברנו את מחסום-הצנזורה ופירסמנו לראשונה את תמונת החוטפים בעודם בחיים, לפני רציחתם בידי השב"כ. פוצצנו למי'עשה את פרשת נפסו, כאשר פירסמנו את תצ'לומו של יוסי גינוסר, ואיפשרנו לנפסו לזהות את חוקרו האכזרי, שהסתתר מאחורי כינוי.

דרך הפרצות האלה דולפים עתה די'מים העכורים, בסרץ גובר והולך.

אין מנוס מן המסקנה: מנגנון-החושך לא שינה את עורו. הוא לא קם ב-1967. הוא קיים מאז קום המדינה, ושיטותיו לא השתנו מאז. רק ההסוואה נעשתה יותר מתוח'כמת.

מנגנון זה אינו — ולא היה מעולם — מכשיר ביטחוני של מדינה דמוק'רטי.

שבוע נפתחו כל הברזים. המישטרה הפוליטית החשאית, הק'רויה שב"כ, הפעילה את כוחה האדיר ויצאה להתקפת-נגד.

עשרות סוכניה, שהוחדרו במשך שנים לכל אמצעי-התיקשורת המגוייסים, יצאו במסע מתור'אם של שטיפת-מוח: לשב"כ היו הישגים כבירים, השב"כ הוא המיבצר האחרון של ביטחון-המדינה, השב"כ ממלא את תפקידו באמונה.

"פראבדה" ו"איוזוסטיה" יכלו ללמוד השבוע מעיתוני-ישראל, והקב"ב יכול ללמוד מן האירגון-האח שלו בארץ.

האלוף איציק מרדכי, הקורבן המיוער של הי'שב"כ בפרשת-האוטובוס, גוייס למשימה. הוא מילא את הפקודה כמי שכפאו שר. הוא הועמד לפני המצלמה המגוייסת, כשפניו סתומות וקפ'רות. ונאלץ להשתתף בהצגה מבווימת היטב, בעזרת מפות ודיאגרמות, כדי לקלם ולהלל ולי'שבח את השב"כ.

מאיושהו מקום נשלף האלוף (מיל') אהרון יריב, כדי להסביר בטלוויזיה המגוייסת כי השב"כ פועל בצורה נהדרת, נקייה מכל רבב. פרשת נפסו היתה חריג — כך ניתן להבין מדבריו — מפני שהשיטות הברורות והטובות הופעלו נגד אורח ישראלי, קצין בצה"ל, שגם אינו ערבי. (רק להזכיר: יריב גוייס על-ידי הטלוויזיה הי'ציתנית גם בשיא מילחמת-הלבנון, אחרי שהי'פרשן הצבאי, האלוף ישעיהו גביש, העז ללתוח טיפטיפה של ביקורת מרומות על אריאל שרון. גביש סולק מיד, יריב הובא במקומו, והילל את פעולות אריאל שרון. הוא תרם את תרומתו לי'המשכת המלחמה, על מאות הרוגי הנוספים.)

ובעוד שהמסע הגדול של שטיפת'מוח נמצא בעיצומו, הסתער השב"כ על "הדרג המדיני", שעל כל אחד מי'חבריו יש תיק שמן איי-שם בארכיון.

כמו בפרשת-האוטובוס, הילך השב"כ אימים על הפוליטיקאים, ודרש למנוע בכל מחיר חק'ירה מישטרית והעמדה למישפט. אז הוצעה חגי'גה נתיחה-רפה. עכשיו מדברים על "ועדת-חקירה שתעזור לדחות ולטשטש.

זה יכול היה לקרות בברית-המוע'צות. זה יכול היה לקרות בצילה. זה יכול היה לקרות בדרום-אפריקה. זה קר'ה בישראל.

אשר אני בא להאשים, אני מאשים קודם כל את עצמי.

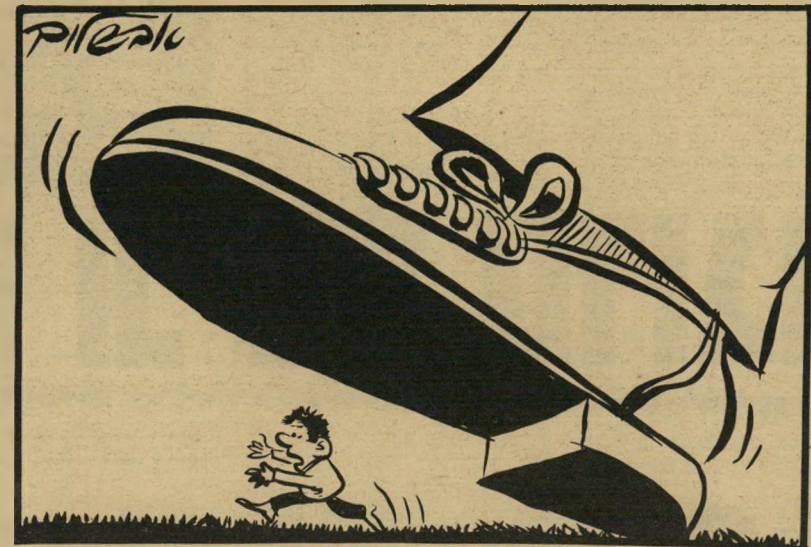
אני מוצא את עצמי במצבו של אותו גרמני "טוב", שאמר: לא ידעתי. לא י'דעתי, מספני שלא רציתי לדעת.

בשנות ה-50 חשף העולם הזה את קיומה של מישטרה פוליטית חשאית במדינה. מכיוון שאי'סור לקרוא בשמה, קראנו לה "מנגנון החושך". מול פני מערכת-איזמים מתמרת, חשפנו את פרצופו של מנגנון זה. גילינו שהוא משמש מכ'שיר פריטי בידי רודי ב"גוריון, שהפעיל אותו נגד יריבים פוליטיים, בארץ ובמיפלגתו שלו. חשפנו קצת את שיטותיו. מנגנון-החושך גייס נגדנו את עשרות סוכניו בכל מערכת-העיתונים, שניהלו במשך שנים מערכת-הסתה פרועה נגד השבועון. שלוש פצצות התפוצצו במערכת ובד'פוס שלנו, ואירעה שורה של התא'לויות אלימות אחרות, שלא פוענחו מעולם.

איסר הראל, מי שהיה ראש השב"כ, ראשיה'מוסר והממונה על כל שרותי-הביטחון, טען אחר'כך שהעולם הזה היה האויב מס' 1 של המישי'טר (קרי: שילטון ב"גוריון), והורה שהשקיע את כספי מנגנון-החושך בהקמת שבועון מתחרה, שי'נועד לחסל את השבועון המסויים.

אחרי עלייתו לשלטון, סיפר מנחם בגין כי'ראיון עיתונאי, כי איסר הראל ביקש ממנו בשי'עתו לתמוך בכליאתי במעצר מינהלי, בטענה שאני סוכן סובייטי. מזימה זו סוכלה על-ידי בגין, שלא הו'לבד שלא נתן לה את ידו, אלא גם איים להרעיש שמיים וארץ אם תוגשם. ובגין ש'שלח לי אז שליח סורי, כדי להזהיר אותי.)

באותו הזמן אירע רצח ישראל קסטנר, בידי מי שהיה מודיע של השב"כ, ונחשפו מחתרות שונות. במישפטים הסודיים התגלו שיטות מח'פירות של השב"כ, שסוכניו ניהלו את המחתרות, ולפעמים גם הקימו אותן מלכתחילה.

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

מאת אורי אבנרי

איך ניהל דויד סופר חמש שיחות? טלפון והרוויח 265 אלף דולר? מי מוכן להיות איש-קש שלו?

סביר להניח כי ייסוגו מגירסתם הקורמט.

עובדה: סופר מחפש ברחבי העולם מי שיאות לרכוש את הבעלות על החברות האלה, ומי שיעזר להורות קבל עולם וישראל, כי הוא הוא הבעלים האמיתיים ולא — חס ושלום — דויד סופר.

הקושי של סופר טמון בכך, שמי שיהיה מוכן לשמש עבורו כאיש-קש, כדי להצילו מהסתבכות בישראל, יהיה צפוי בעצמו להעמדה לדין בארצות הברית.

בינתיים אין סופר יכול לשוב לארץ: שילטונות מסיבהכנסה עיקלו רכוש שלו בישראל בשווי של 20 מיליון דולר, כדי להבטיח את המגיע להם, אם יוכח שסופר הבריה כספים לחו"ל, או שהיה בעל הכנסות בחו"ל שעליהן לא הצהיר בישראל.

אנשי מסיבהכנסה טוענים כי בידיהם הוכחות לכך שסופר מחסל רכוש בישראל, ובאחד רונה מכר דירות שהיו בבנין לוחו בירושלים.

הבעיות של סופר עם רשויות ישראליות חמורות, כנראה, מאלה שיש לו עם רשויות אמריקאיות. עד כה הגישו האמריקאים נגדו ונגד חברי-שותפו וסקביץ רק תביעות אורחיות. נראה שאין לאמריקאים חומר לתביעות

ליטו הישראלי, עוררה-הרין דן אכ"י צחק. הלה ידוע כממולח וכיקרן; גובה לעיתים שכר-טירחה של מיליון דולר לתיק.

אכ"י צחק מייצג את סופר מזה שנים. הוא טיפל מטעמו בטיכסוך עם רשת הילטון הבינלאומית, שנתגלע אחרי שסופר השתלט על מלון הילטון בירושלים.

סופר, דמות ירושלמית ידועה, מין מיוזג מוזר של פלייבוי ותלמיד-ישיבה, נראה לעיתים באתרי-בילוי וקרתיים — לי דו יפהפיה צעירה ולראשו כיפה-סרוגה.

אם חקירות סא"ק תוכנה שסופר הוא הבעלים של חברות אשר באמי צעותן סחר משווייץ בניירות-ערך אמריקאיים, יורע מצבו בארץ.

חוקרי מסיבהכנסה ומישיט רת-ישראל יקשו עליו: מה מקור הכספים שבהם שיחק, ולמה אין בידו היתר מוסמך לפעולות כאלה?

עד כה נהג סופר לספר שהחברות הזרות, הקשורות בעסקיו בישראל, אינן שלו, וכי הן בבעלות שותפיו ה"זרים".

זו היתה גירסתו, כשחברת ירדן הישראלית היתה שותפה בבעלות על חברה אמריקאית בשם אוריגנילה;

יפהפיה ונימה סרוגה

פליליות, שבאמצעותן אפשר לבקש מישראל או משווייץ צויהסגרה.

חטיבה

183

מצבו של נחום וסקביץ נוח יותר מזה של דויד סופר. הוא מתגורר דרך-קבע בלונדון, ויש לו שתי אזרחויות: ישראלית ובריטית. לרשויות הישראליות אין טענות בכל הנוגע לעיסקי וסקביץ בחו"ל.

בחודש שעבר שהה בארץ שלושה ימים. מפרקליטיו שמע, כי מצבו בישראל איתן, וגם אם תוגש נגדו תביעה פלילית בארצות-הברית לא יוסגר, אלא יובא למישפט עלי-פי החוק הישראלי.

לכן החליט, כנראה, לחזור לארץ, ובימים אלה מכר את ביתו בלונדון בסכום של 1.2 מיליון דולר. הקונה: איש-עסק קים ישראלי הנמנה עם "חטיבה 183" — כרססת הישראלים אשר זמן שהותם בחו"ל מדי שנה עולה על מחצית השנה (כל-י: מר: 182 ימים וחצי). עובדה הפוטרת אותם ממיסוי בישי-ראל.

עד עתה היה וסקביץ נפגש עם רעייתו אריאלה ועם ילדיו פעם בש"בועיים — בציריך. עכשיו מתכננת מישפחת וסקביץ לחזור לארץ, והרעיה אף ביקרה בישראל אחרי הפסח, כדי להכין את תנאי השיבה.

לוסקביץ עוד יתרון על פני סופר: סופר נחקר על-ידי אנשי סא"ק בספי-טמבר אשתקד; וסקביץ לא נחקר מי-עודו, ולא הסתכן בניגוד-גירסות.

הפרוטוקול של חקירת סופר מלמד, כי במיקרים אחרים נתן תשובות לא נכונות. הוא נשאל הרבה על קשריו האישיים והעסקיים עם לו ברנט ועם

(המשך בעמוד 38) **יגאל לביב**

כשהשתלט על רבע ממניות אמפ"ל האמריקאית, ואפילו לפני-כן, כשהשי-תלט על חלק ממניות משקיעי ישראל האמריקאית.

שותפיו הזרים — בעיקר אישי הנפט האמריקאי לו ברנט — היו מוכנים לתמוך בגירסתו, לפחות עד הזמן האחרון. עתה, כשמורא הדין האמריקאי מרחף על חברות אלה,

של 22.65 דולר כל אחת, ועשה רווח של 1.2 מיליון דולר בכמה אחת!

דרוש:

איש-קש

ב ציריך, המשופעת בעסקים, נפגש סופר מעת לעת עם פרקי-

י יחות-טלפון מיסתוריות, שניהלו שני אנשי-עסקים ישראליים משני צדיו של האוקיינוס האטלנטי, מעסיקות את הרשות האמריקאית לניירות-ערך.

הרשות, המוכרת בארצות-הברית בשם המקוצר סא"ק, חושדת בצמד הישראלי — נחום וסקביץ ודויד סופר — בעבירות חמורות על חוקי-הסחר במניות ובעשיית רווח של 4.2 מיליון דולר, תוך ניצול בלי-תיחקוק של מידע סנימי.

השניים שהיום עתה בציריך שבש"ווייץ, וחיים בטוב. אבל האמריקאים מוטרדים: אין להם הקלטות של שיחות-טלפון, אבל יש להם העתקים של חשבונות-טלפון, המלמדים מי דיבר עם מי, מתי וכמה זמן. מידע שאסור לזלזל בו, במיוחד כשברור לי-חוקרים האמריקאים, שבעיקבות שי-חות-טלפון מסוימות התנהלו עיט-קות-מניות מסוימות, שהולידו רווחים מסוימים, לא-יחקיקים.

דוגמה: החברה מריל-לינץ בלונדון, שבניהולו של נחום וסקביץ, חיפשה בארצות-אוקטובר 1984 קונה לרשת חנויות בשם מיי לס (בעברית: שלם פחות).

כ"3 בנובמבר של אותה השנה טילפן דויד סופר ממישרדו של אמרי-קאי אחד, לו ברנט, שכפורט-וורת, טכסאס, לביתו של וסקביץ בהמפסטד, לונדון. אחרי-כך טילפן שוב ושוב: שלוש שיחות טראנס-אטלנטיות ביום אחד.

למחרת נפגשו מנהלים של מיי לס עם בעלי רשת ידועה אחרת, קיי מארט. מארט, שיחת-עסקים, קיי מארט רצתה לרכוש את מיי לס.

כאשר הודיעו ראשי "קיי מארט" כי ישלמו 27 דולר עבור כל מניה של "מיי לס", צץ לפתע סופר, מכר 273 אלף מני-יות כאלה, שרכש קודם במחיר

איש-עסקים וסקביץ
בית בלונדון ב-1.2 מיליון

חמרורים

וגם 81 אלף דולר

הוכתרה ♦ בסינגפור, למיס יוניברס 87 (מלכת-היופי העולמית), סיסילה בולוקן, 22 מעצבת-אופנה ונציגת צ"לה הדרום-אמריקאית. בולר-קו, שנבחרה מבין 68 מתחרות על התואר, מתנשאת לגובה של 1.71 מטר, ירוקת-עיניים וחומת-שיער, גאה על תחביביה (באלט וריקאר קלאסי) וקיבי-לה, יחד עם הכתר, פרסי-מלכות בשווי כולל של 225 אלף דולר (בין השאר: 81 אלף דולר כמזומן, צרור יהלומים, מכונת-ספורט ומיספר פרוות).

תיזמורת למישרפה. חצוצרות וחלילים

נשרפה ♦ בקרבת מרכז-ההגות הבורהיסטי הראשון בצפון-אמריקה, כי-מדינת ורמונט האמריקאית, גופתו של **טשונגיאם טרונגפה רינפוטשי**, 47, לאמה (כהן) יוצא טיבט, שנפטר לפני חודשים מהתקף-לב, בעת מסע הפצת דתו בקנדה. גופתו של רינפוטשי, שנחשב למפיץ המוצלח ביותר של דת בודהא בעולם המערבי, הוכנסה למישרפה לקול תיזמורת 50 נגידים יוצאי טיבט, שניגנו בחצוצרות, חליל-לים ותופים.

מוות בצל ההודקנות

נפטר ♦ בסיאול, בירת קוריאה, מהתקף-לב, בגיל 73, פרופסור (למד-ע"המדינה) **וילבור כהן**, יהודי אמרי-קאי, שהיה שר הבריאות, החינוך והרווחה בשנותיו האחרונות של מימשל לינדון ג'ונסון בארצות-הברית. כהן, הנזכר כאחד ממנסחי חוק הביטוח הלאומי וחוק ביטוח הבריאות האמריקאיים, שהה בסיאול כמשתתף בכינוס לחקר ההודקנות.

מן הקיבוץ אל הקיריה

נפטר ♦ בחיפה, בגיל 78, **ירי חם ציזיל**, מי שהיה ראש עיריית חיפה (מטעם מיפלגת-העבודה) כמשך שתי קרנציות קצרות (1973 — 1974, 1976 — 1978). ציזיל, יליד פולין, ה' חל את דרכו בארץ כחבר קיבוץ (עין-המפרץ), ממנו עבר לעבוד בחברת-החשמל והיה, לאחר מכן, מוזכר איגוד פועלי המתכת וי"ר המועצה המקומית קריית-חיים, לפני שנבחר להיות ראש העירייה של העיר השלישית בגודלה בארץ (כ"220 אלף תושבים בשנות כהונתו).

איש היוגורט מערבות-הנוג

נפטר ♦ בתל-אביב, בלכתו בר-חוב, ימים מיספר אחר שהחלים מהתקף-לב, בגיל 81, **רפאל קלצ'קין**, שחקן תיאטרון ניצחני של הבימה העברית (תקופה קצרה בתיאטרון הסאטירי הקומיקוס ולאחר מכן, משך עשרות שנים, בתיאטרון הביי-מה). קלצ'קין, יליד רוסיה, החל את הקריירה שלו בארץ כפועל-בניין, סר-ללי-כבישים ואופה, אך עד מהרה פנה לתיאטרון, בו מילא יותר מ-120 תפקי-דים (אחד הנודעים בהם: סאקני בי-בית-התה של ירח אוגוסט, המצויה, כי "פורנוגרפיה היא עניין של גיאוגרפיה"). קלצ'קין, שהרבה להופיע בשנה האחרונה בתשרידי הפרסומת הטלוויזיוניים ליוגורט, נודע גם כמחבר שירים-להיטים (בערבות הנגב ו-האמיני יום יבוא של ימי מלחמת-העצמאות).

דמיאניוק
מישהו אחר?

קראו לו "איוואן". הוא היה שומר גרמני, שעמד בפתח תאי-
הגאזים בטרבלינקה וחתך שדי נשים. הסניגורים טוענים: זהו

איוואן האיום האמיתי!

פרשת דמיאניוק עומדת ל-
התפוצץ פצצה גדולה.
הסניגורים עומדים לטעון:
יצאנו את "איוואן האיום" הא-
מיתי.

עד כה התרכזה ההגנה בנסיון לער-
ער את העדויות שהושמעו בזמן המיש-
פט ולפניו, לגבי זהותו של ג'ון דמיאני-
י. הטענה העיקרית היתה שהעדויות
נמסרו — אם כי בתוסלב — עלידי
אנשים שזיכרונם לקוי אחרי 42 שנים

סופית חלק A-L 1 — גרמנים בלבד.
התאריך: 1948.

ברשימה זו מופיע שמו של
אלפרד ביליץ המכונה איוואן.
הוא מתואר שם כג'נדארם (שו"ר)
טרבלינקה, גרמני, המבוקש על-
ידי הממשלה הפולנית על רצח
שביצע במחנה ההשמדה טר-
בלינקה. הרשימה מזכירה את
אלפרד ביליץ כמו שנזכר גם ב-
תיק מיספר 78/53 של הוועדה

לפישעי-מלחמה של האו"ם.
מאחר שתיקי הוועדה של האו"ם
אינם נמסרים אלא על-פי בקשתן של
ממשלות בלבד, לא הצליח טורצ'ין
להשיג את התיק על ביליץ מהאו"ם.

בפתח תאי-הגאזים

הסניגור הישראלי, יורם שפטל,
שלח מיכתב למנכ"ל משרד החוץ,

אברהם טמיר, וביקש שממשלת-ישראל
אל תפנה לאו"ם ותבקש את תיקו של
ביליץ. ואכן, תוך חודשיים מיום הפי-
נייה היה תיקו של פושעי-המלחמה
בידי הסניגוריה.

אולם לאכזבת הסניגורים אין בתיק
הזה חומר נוסף על זה שמצא כבר
טורצ'ין בארכיון הלאומי של ארצות-
הברית.

התיק מפרט כי אותו אלפרד
ביליץ, שכונה "איוואן", פעל ב-
מחנה-המוות בטרבלינקה החל
ביוני 1942 ועד נובמבר 1943.
כלומר, במשך כל תקופת פעולת
תו של מחנה-ההשמדה.

ביליץ הוא גרמני, והוא מבוקש על-
ידי שילטונות פולין על מעשירצח
שביצע במחנה זה.

המיסמך אינו מגלה פרטים נוספים.
אין בו תאריך-הלידה של ביליץ, מקום
הולדתו או כל פרט נוסף אחר. העדות
היחידה הנוגעת לו היא אותה עדות של
ליאון פינקלשטיין, שמצא טורצ'ין,
על-כך שביליץ עמד יחד עם גנס בפתח
תאי-הגאזים ובסכינים ארוכות חתך את
שריהן של נשים.

עדות זו נתמכת על-ידי עדות
יותיהם של שני יהודים נוספים,
חנוך ברנר וזיגמונט בלשרסקי.

BILITZ, Alfred (nickname IVAN)

Date
of alleged crime

Gendarme

June, 1942-
November, 1943
Treblinka Exter-
mination camp,
Poland.

Murder and other crimes.

"ביליץ אלפרד, המכונה איוואן, טרבלניקה, רצח ופשעים אחרים"

53. BILITZ, Alfred Gendarm
(nickname IVAN)
(German)

June 42 - Nov. 1943.
Treblinka Extermination
camp, Poland.

Murder and
other crimes. Poland.

"ביליץ אלפרד", כינוי איוואן, גרמני, זינדארם, יוני 42—נובמבר 43, טרבלניקה

1225

the use of the Secretariat

Date of receipt
in Secretariat:

Registered Number

5 JAN 1948

7349/P/6/1367

UNITED NATIONS WAR CRIMES COMMISSION

Polish Charges against German War Criminals

Case No 1368

1. Name of accused, his rank and Unit, or official position

1. BLAU

Ubercamp

2. BREDOX, Paul

SS-man, born in Silesia

3. BILITZ, Alfred

Gendarme, nickname "Ivan"

4. GSP Hitzelzer

Gendarme, born in Frankfurt

מיסמך האו"ם: האשמות כולניות נגד פושעי-מלחמה גרמניים, 5.1.1948

חותך

שדי-הנשים

ביליץ אלפרד וגנס אדולף
עמדו בכניסה לתאי הגאזים
וחתכו את שריהן של נשים בסכינים
ארוכים... כך העיד ליאון פינקלשטיין
בפולין, בשנת 1948. סניגוריו של
דמיאניוק — מרק אוקונר, ג'ון גיל
ויורם שפטל סבורים כי מילים אלה
מתייחסות לאיוואן האיום האמיתי
מטרבלינקה.

הסניגורים החרוצים אינם נחים ל-
רגע, והם מחפשים בכל העולם חומר
שיכול להועיל ללוקוסם. את המידע
הנוכחי השיגו מפיו של ויליאם טור-
צ'ין, ארכיבר במיקצועו המועסק על-
ידי הקהילה האוקראינית בארצות-
הברית כדי לגלות מיסמכים וחומר כדי
לעזור להגנתו של דמיאניוק.

בתצהיר שהגיש טורצ'ין לפני חר-
דש, הוא מספר כיצד הגיע למידע על
ביליץ. במהלך מחקרו בארכיון הלאומי
בארצות-הברית, גילה מיסמך המכונה:
"רישום מרכזי לפושעי-מלחמה וחשד-
דים ביטחוניים" — רשימה משולבת

האם היה יוסף בורג משלים עבור שיחת גוביינא של הוועדה, ומי ישן עם מי?

■ הרצל מפלסטיק? כך כינה שימקון פרס בחמת-זעם

שבוע כי הוא עיף ומותש, ולא יכול להתרכזו.

זאת, מעיף להיות ככותרת. שימחה דיניץ סיפר בסוף ה

בכפרינעורים וגישו את המס' קנות בפרשת-פולארד. בכל

■ הם לא ירדו מהכותרות — ששת המופלאים שהסתגרו

בנימין צמח אחיו של נחום צמח, מייסד תיאטרון הבימה במוסקווה. נכח בעת טקס-האשכבה לשחקן המנוח רמאל קלצ'קין. לצידו של נחום ישב השחקן מישה אשרוב. ששאל אותו שאלות רבות על ההיסטוריה של התיאטרון. שבו הוא משחק עוד מימי מוסקווה. בשורה שלפני צמח ישבה האלמנה. הדסה קלצ'קין (בתמונה משמאל) שלחצה את ידי הבאים לחלוק כבוד אחרון לבעלה. הדסה שמרה על אפוק במשך רוב הטקס. מלבד לכמה רגעים שבהם ניגשו אליה חברים משכבר הימים, כמו יוסי דיין (בתמונה).

את אליהו בן-אלישר, שהי אשימו כמתן עדות-שקר לפני ועדת-אבן. מהיכן שאב פרס את הכינוי הלשונות הרעות מל- עיוות. כי כך כינה פעם אנארא אל-סאראת: המנוח את בן אלישר הגאה והמוזקן (כמו הר צל). עת כיהן זה כשגריר ישראל במצרים.

■ ערב פירסום מסקנותיהן של שתי ועדות-הבירור שעסקו בפרשת-פולארד, נזכר מי שנוכח כיצד הוקמה ועדת-חקירה על השאלה, "מי רצח את ארלוזורוב?" מעשה שהיה כך היה: שימקון פרס, או ראשי-האופוזיציה, נקרא אל ראשי-הממשלה דאז, מנחם בגין, והתבשר על הכוונה להפיץ את הכור הגרעיני בעיראק. כן נספר שהסעיר את הישוב, ר- הבטיח לשלוח לו עותק. הבטיח — ואפילו קיים. בגין קרא את הספר וחמתו בערה בו להשחית. מייד העלה את הנושא לסדר היום הרחוק של ישיבת-הממשל: לה הקרובה, וכך קמה ההחלטה: לא ועדות-בירור, לא דיונים מתי חמקים בפורומים לא ברורים אי לא ועדת-חקירה שתחשוף אחת ולתמיד את האמת-לאמתה, סי- תשפוך אור על תפקודם של ה- נוגעים לדבר ותצביע על האש- מים ברצח-ארלוזורוב.

■ לאור הנוהג הפופולארי יותר ויותר לטלפן לביתו של מנחם בגין, המתבודד, ולנסות לגרום אותו בלשוננו על הנעשה בעולם החיצון, יש כוונה ל- החליף את מיספר-הטלפון החסיי שלו. בפרט התרגז מקורביו על העובדה שסירובו של בגין להתי- ראין לרגל העשור למהפך ה- פוליטי הוקלט ושודר לאומה כי- שיורר חי. זה גרם להחלטה. **דפנה ברק**

קמפי-פולארד

בן-אלישר: "לשם מה היינו צריכים להתחתן? בשביל השטרות? לא ראינו שום-דבר פרט לדוחות... בעצם, המלצריז היו נחמדות..." למען הדיוק: הלילות בנעורים היו קצרים ביותר — לילה אחד התחיל ב-2 לפנות-בוקר, והלילה השני התחיל רק ב-5 לפנות-בוקר. שני הלילות הסתיימו ב-7 לפנות בוקר, עת הושכמה החבורה. שעת-ההשכמה נקבעה על פי שעת ארוחת-הבוקר במוסד — 7.30.

בעת הארוחות לא דיברו על פישולי פולארד. שם כיכב שימחה דיניץ, הירוע בהומור לכל עת. פרט לכך, עסקו כולם באכילה ובהוריה למגיש, "יהודי בשם סאלח מועלים".

■ כיצד הצליח להתל אהוד אולמרט בוועדה כה נכבדה, ואחר-כך בכנסת-ישראל, ופשוט להשתלט על הדוח המסקרן ביותר באותן שעות? ההסברים מתחילים ב"היינו המומים", וממשיכים ב"היינו כל-כך עייפים. לא שמנו לב, לא חשבנו, לא תפקדנו. רצינו לגמור כבר עם העניין, היינו מותשים" ומסתיימים ב"היינו כחולמים". סיפר אחד מחברי-הוועדה: "אולמרט הציע לאורי רדי את העיסקה, ולפני שהסקננו להבין — ברח עם החומר..."

דבר אחד ברור: אולמרט, שהתחייב להביא החומר, המורפס בעזרת שירותי-המישרר האדיבים שלו, ב-19.30 לכנסת, הופיע רק ב-22.30. מדי 10 דקות טילפנו אליו אורי רדי ואבא אבן, וקיבלו את התשובה: "אני מגיע עוד 10 דקות!" עוד 10 דקות ועוד 10 דקות, וקטעים מהדוח כבר התפרסמו בתקשורת לפני פירסומם הרשמי. באורח פלא שודרו הקטעים המחמירים עם פרס ורביין, והזונח חלקו של ארנס, המופיע בדוח. את התרמית שנוצרה לרוח בקרב הציבור באותו הערב, עקב ההדלפות המגמתיות — כך טוענים חברי-המערך — לא ניתן כבר לתקן.

מה שאיש מהם לא ידע: אולמרט למד טכסים זה אצל מורו ורבו, שמואל תמיר. כשניתן פסקה-דין במישפט עמוס בן-גוריון נגד שורת-המתנדבים, שבו הנוחתה על תמיר מכה קשה, פשוט לקח תמיר את העותק היחיד של פסקה-דין, החזיק אותו אצלו והדליף לעיתונאים את הקטעים היחידים שהיו לטובתו.

■ אחרי כל ההמולה והכתורות הרעשניות בדבר 60 השעות בנעורים, נשאל רפי איתן — מגיבורי הפרשה והדוח — אם גיבש דיעה על הדוח. איתן, מסתבר, עוד לא קרא אותו כיום החמישי. גם יצחק רבין, גיבור אחר של הדוח, ישב לעיין בו כראשונה רק ביום החמישי. זה כאשר לחלק הגלוי של הדוח, לשני הרוחות (דוח ועדת אבן ודוח ועדת רוטנשטריי-צור) היו אמורים להיות גם נספחים סודיים.

הנספח הסודי של ועדת רוטנשטריי-צור טמון אי-שם במזכירות-הממשלה. אין להוציא אותו משם, וכל החפץ לעיין בו — עליו לשכת אך ורק שם. אם ברצונו להתייעץ עם מקורביו — עליו לתאר להם את הכתוב שם על-פי מיטב זיכרונו.

■ כשהיו ששת-החכים בבסיס-המיטרה נעורים. הגיע למזכיר-הוועדה פתק, ובו מספר-טלפון בלתי-מוכר, מרובה-ספרות. ההורעה אמרה: נא להתקשר ליוסף בורג. הפוליטיקאי הוותיק ביכר את סן-פאולו הרחוקה על הים, השלווה והורקורם של נעורים. החל דיון רציני, כיצד ואיפה מתקשרים. לשורות הוועדה עמד רק מכשיר-טלפון אחד. לחברי-הוועדה היה אסור להשתמש בו. הנוהל החמור, שגורו על עצמם, היה שאין ללכת אל המכשיר המפתה — הקשר עם העולם החיצון (של התיקשורת), בלא ליווי של חבר אחד לפחות של הוועדה. גם כל גיחה של אהוד אולמרט אל מכונתו דרשה ליווי כזה. בורג המתין לצילצול הגואל בסן-פאולו. כיני תיים, הוועקה קצינת-מיטרה חנינית שטיפלה בחבורה. זו גימגמה ששיחה לחוץ-לארץ דורשת אישור מיוחד, על פי כל הנהלים. מהמטה הארצי. אז נעשה שיחת-גוביינא, התברר ח"כ בכיר, "נראה אם הוא ישלם..."

בורג הצליח לאחד נגדו את שאר ששת חברי-הוועדה, כאשר צוטט כאילו אמר שחברי-הוועדה מדליפים לו לסן-פאולו על המתרחש בוועדה.

■ מדוע הוקצנו שלושה ימים בלבד לניסוח הדוח, שחיוכו לו במשך שבועות? אליהו בן-אלישר: "מה שלא גומרים בשלושה ימים, לא גומרים גם בארבעה" שנית, חברי-הוועדה היו תשושים, והתחילו לחזור על עצמם בעת ויכוחיהם. התחשבו גם ביושבי-ראש. אבא אבן: "הוא היה עייף, כיאה לאדם שעבר 70..." "הראגה הובעה, כמוכן, בעילום שם. אולם מעל לכל שיקולים האומיים, הפיסיוולוגיים והעניינים. עמדו שלושה שיקולים עליונים:

- בן-אלישר היה מוזמן לחגיגת בתי-מיצווה ביום השלישי בערב.
- שמחה ויוויאן דיניץ הוזמנו 30 איש לביתם ביום השלישי בערב.
- אהוד אולמרט רצה ללכת למישחקי-הכדורגל של בית-ד' ירושלים ביום השלישי.

לכל היו ברור שאם ייצאו השלושה ממחנה-הבירור, יתחילו ריוני-הוועדה לרדוף, ואמצעי-התיקשורת — לחגוג. לכן נערך מירון מעיף עם השעון של ויוויאן דיניץ ואורי מלמיליאן.

■ פורסם כאילו הם ישנו זוגות-זוגות — שניים בחדר אחד, אחד מהליכוד ואחד מהמערך. הדמיון הלאומי עבר שעות נוספות. הכל ניסו לדמיין כיצד בילה מיכה חריש את לילותיו הקצרים עם רוד מנן, כיצד חילקו שמחה דיניץ ואליהו בן-אלישר חדר אחד, מה עשו אהרון יריב (יועץ הוועדה) ואהוד אולמרט במשך לילותיהם המשותפים, ומדוע השאירו את היושבי-ראש אבא אבן בנפץ? מדוע סירד לעצמו גם מזכיר-הוועדה, אורי רדי, (שהוא, אגב, אחיו של פלר רדי, אחד משלושת מורדי-השכ"כ המודחים) חדר נפרד ולא חילק את לילותיו עם היושבי-ראש?

התשובות לשאלות אלה מאכזבות. המציאות פחות מגרה את הדמיון: רדי אומנם חילק את שישית-אבן ונספחיה צמדים-צמדים, אך אלה שודרו בדירות, ולא בחדרים. כל דירה מנתה שני חדרים, כשבכל חדר ניצבו שתי מיטות. הדבר היחיד שהיה משותף לשני החדרים היה המיקלחת והשרותים. כל איש ישן בחדר משלו, וזכה בפרטיות גמורה. לא ידוע על קטטות איריאולוגיות בשרותים או במיקלחות המשותפות.

אלוהים, בימאי נכיון

מתפלל שנאצר יכנס את צבאו למירבסיני. אם יעשה את זה, נתקוף ונשמד אותו".

באותו זמן היה הצבא המצרי עסוק במלחמה ארוכה בתימן, וההערכה היתה שאין לו כוחות לחזית שניה. זאת היתה גם הערכת המודיעין — הערכה שהיתה כוזבת, כרגיל. זכרתי את השיחה הזאת היטב, וכאשר ריכוז עבראלינאצר לפתע את כוחותיו בסיני, ידעתי שתפילת האלופים נענתה. כשיא ימיהחרדה פירסמנו מאמר שעורר אז ציבור פיקפוק רציני בשפיות־דעתנו. הוא נשא את הכותרת, "נאצר ניכנס לתוך מלכות", והופיע בראש הגליון מיום ה־24 במאי 1967. המטכ"ל האמין ביכולתו להשמיד את הצבא המצרי. אילו שלט הצבא בישראל, אפשר היה להאמין שהכל אכן תוכנן ואורגן מראש. אך הפוליטיקאים לא היו שותפים לביטחונם של האלופים. ואילו חלק מן האלופים היו שותפים לחרדה, כפי שמעידה פרשת ההתמוטטות של יצחק רבין.

חתן בהלוויה

ביום פרוץ־המלחמה נערכה ישיבה של הכנסת, ועליתי לירושלים. הכביש היה סתום בטאנקים וברכב צבאי מכל סוג, שמיהרו לירושלים. זה היה הכוח שעמד לתקוף את הירדנים. נסעתי אז כמוסטאנג לבנה, מכונת יפה במיוחד, שבלטה מאוד בפקק נייד זה של רכבים קרביים. החיילים היו במצב־רוח עליו, ונתנו לי רכוח טובה לעבור על פניהם.

הכנסת קיימה ישיבה קצרה, ואחריכך ירדה למיקלט. התותחים הירדניים הפגזו את הסכיבה. בפעם הראשונה (והאחרונה) צדקו מתכנני הבצין, שהזויו ברגע האחרון את שער־הכניסה ממקומו הטיב, הפונה לכיוון העיר העתיקה, אל המקום שבו הוא נמצא עתה, בצד השני.

המיקלט היה מלא ורחוס. היו שם ח"כים, שרים, פקידים וכל מיני אנשים אחרים, האוהבים ליהנות מזיו השכינה של הכנסת. העשיית התנהלו בלחש, בחדרה, ואולי גם קצת בפה. זה הפגזים נשמע היטב.

לפתע נישב אליי מישור (בשום פנים איני זוכר מי זה היה) ולחש לי באוזן: "העניין נגמר. הבוקר השמרנו את כל חיל־האוויר המצרי".

הייתי מצוי די הצורך באסטרטגיה כדי לדעת כי פירוש הדבר הוא שהמלחמה כבר הוכרעה, כמה שעות אחרי שהתחילה. חזרתי לתל־אביב בחושך, בדרך עוקפת ארוכה. כשהגעתי למערכת והבאתי את הבשורה, פשוט לא האמינו לי.

זה נמשך כמה ימים. הצנזורה אסרה לפרסם את העובדה שכבר הושג ניצחון מכריע. בחוכמה רבה, ניתן לאייב לטעון לניצחונות פנטאסטיים. כך נמנעה התערבות העולם. שבוודאי היתה באה אילו נודע כי ישראל עומדת לכבוש שטחים עצומים.

התוצאה היתה שבמשך כמה ימים התהלכתי כחתן בהלוויה, הכל הקשיבו בדאגה נוראה להודעות התחנות המצריות (קול הרעם) רע"ם היו ראשי התיבות של "הרפובליקה הערבית המאוחדת", השם הרישמי של מצרים (אז). ואני ידעתי שהשגנו ניצחון כביר.

אבל בחתונה

ביום הרביעי של המלחמה ישבתי במערכת בחברת החברים המעטים שנותרו. רוב החברים היו מגויסים. במאמץ עילאי הוצאנו את העולם הזה ואת העיתון היומי, דף, שהתחיל להופיע ערב המלחמה.

צה"ל כבש כבר את הגדה המערבית ואת רצועת־עזה, ולמעשה היתה כל הארץ בידיו. במשך שנים הטפנו, מעל עמודי העולם הזה, להקמת מדינה פלסטינית.

אשכול

ידענו כי הפלסטינים נמצאים במצב של הלם. ראינו זאת כמו עינינו. במערכת היה פאזיו אלי אסמר, ערבי מלוד, שתפקידו היה להאזין לשידורי התחנות הערביות. במשך ימים שמע על הניצחונות הכבירים של צבאות־ערב, על תל־אביב הבודדת, על התמוטטות האוייב הציוני. ממני שמע כי המצרים כבר נחלו תבוסה־ניצחת. הוא היה במצב של יאוש גמור. (לאחר מכן נכלא במעצר מנהלי ממושך, ונאלץ לעזוב את הארץ.)

אם הפלסטינים נמצאים במצב כזה של יאוש מארצות־ערב, ואם ניתן בידיו להציע להם את השטחים שכבשנו זה עתה — האם לא נוצרה הזדמנות היסטורית להתפייסות בין שני העמים? טיכסנו עצה איך להביא את הבשורה למי צריך. נדמה לי שהיה לו אורי סלע שהציע את ההצעה; שכתוב מיכתב גלוי ללוי אשכול, ושנפרסם אותו ביומנית בהעולם הזה ובדף.

המיכתב הגלוי פורסם ב־9 ביוני 1967, והצעתו בו להקים מיד מדינה פלסטינית בגדה וברצועה, תוך ברית עם ישראל. פגשתי את אשכול בכנסת, והסברתי לו את ההצעה ביתר פירוט. אשכול רצה אותה מכל וכל.

ב־5 ביוני הייתי כחתן בין אבליים. כעבור שבועיים הייתי כאכל בחתונה. המדינה כולה היתה אחוזה בשיכרון־הניצחון. ואילו אני חשתי שנחננו מאבדים הזדמנות היסטורית, שאולי לא תחזור לעולם. גדול הניצחונות בתולדות־המדינה הפך לזרע־הפרועות. איישם למעלה צחק הבימאי הגדול.

וידעתי, ידעתי שכרגע זה מחליטים מאות בני־אדם במדינה, חיילים, הורים, רעיות, בנים: תהיה מלחמה. רק אחרי המלחמה התברר שהמיקוש לא היה ולא נברא. היתה זאת הכרזת־סרק של המצרים, שלא יצאה כלל אל הפועל. זה היה חלק מן ההומור האכזרי של הבימאי.

נסיר אומלל

הגיבור האומלל של ימיהחרדה היה יגאל אלון. הייתי אז במגע יומימי איתו, כי ביקשתי להדפיס את עיתוננו היומי החדש, דף, בבית־הדפוס של מפלגתו.

ככל שנבר הלחץ הציבורי על לוי אשכול לוותר על תיק־הכיר טחון, כן גברה תיקוונתו של יגאל לקבל את התפקיד. נפשו יצאה אלו.

ביום הרביעי המכריע ראיתי בצהריהיום. הוא צהל. סופ־סוף הסכים אשכול למסור לו את התיק, אמר.

למחרת היום ראיתי שוב. הוא נראה כאדם שעולמו חרב עליו. התקם נמסר למשה דיין.

ופיתאום, הכל אחרת

אחד הדברים הקשים ביותר על בני־אדם הוא להכיר בשינוי דראסטי שחל בחייהם.

בני־אדם משתוקקים לביטחון. ביטחון פירושו — שהכל יישאר כמו שהוא. מה שקיים ידוע, מוכר, ועל כן בטוח. שום דבר

אינו מפחיד יותר מאשר שינוי פיתאומי, דראסטי, המשנה את הכל, ההפוך את העולם ב־180° לנפך לא־מוכר.

זהו, לדעתי, הפיתרון לתעלומת ההתנהגות של העם היהודי בימי השואה. עליית היטלר לשלטון שינתה לפתע־פיתאום, מן היום למחר, את מציאות־החיים של העם היהודי. היהודים לא היו מסוגלים להאמין בכך — לא הקורבנות באירופה, ולא היישוב כאן. פשוט סירבו להאמין שקרה משהו המשנה לחלוטין את העולם, המכיל את כל המשמעויות והנתונים המוכרים מתמול שילשום, המחייב שינוי מוחלט בדרכי ההתנהגות והמחשבה וההתארגנות.

אלוהים (אותו אלוהים שאיני מאמין בו) העניק לי ברוב חסרו רווקא את הכישרון הזה.

אולי זה תורשתי. אבי הביז את משמעות עלייתם של הנאצים ביום שזה קרה, וכעבור כמה חודשים כבר היינו כארץ.

שבוע לפני המלחמה כינסתי את הנהלת התנועה שייצגתי אותה בכנסת (תנועת העולם הזה — כוח חדש). הנהלה היתה מורכבת מאנשים נבונים, כולם אידיאליסטים בעלי תחושה פוליטית־מסורתית מחודדת, והיה בה, כמובן, ויכוח על יחסנו למשבר.

אני זוכר בערך את המילים שבהן פתחתי את הוויכוח: "חברים, קרה משהו. משהו המשנה לחלוטין את חיי המדינה ואת חיי כלנו. כל מה שקרה עד היום הפך לעבר רחוק. לטובה או לרעה, מתחיל פרק חדש לגמרי, נוצרת מציאות חדשה. אנחנו צריכים לשחרר את עצמנו מכל התפיסות הקודמות, ולבחון את הכל לגמרי מחדש..."

אך מסופקני אם אני עצמי הבנתי באותו יום עד כמה עומדת המציאות להשתנות.

צה"ל התפלל

היתה לי הרגשה מוזרה. הסתובבתי כל היום בין אנשים מוראגים, חרדים, שהאמינו כי המדינה, וכולנו, נתונים בסכנה של השמדה, של שואה שניה. ואני לא דאגתי.

היתה לכך סיבה פשוטה: כמה חודשים לפני המאורעות האלה הוזמנתי להרצות בקיבוץ בגליל העליון. בדינתי על הדרך לשלום, עניתי על השאלות, ולפני שחזרתי הביתה ישבתי עם כמה מן החברים בחדר־האוכל. שתני קפה וגילגלנו שיחה.

"לפני שבוע היה פה דרד", אמר לי אחד הקיבוצניקים בסדר. הוא התכוון לדויד אלעזר, אז אלוף פיקוד־הצפון. הוא דיבר אצלנו בחוג מצומצם על המצב הביטחוני, ואמר שצה"ל ממש

אילו הייתי מאמין באלוהים, הייתי רואה בו בימאי גדול. הייתי צריך גם לקבוע שיש לו חשיהומור אכזרי.

זהו הסיכום שלי לאירועי מאי/יוני 1967, שמלאו להם עתה 20 שנה.

מלחמת־ששת־הימים בווימה בחוש דרמאטי מעולה, בחוש נדיר של עיתוי וקצב. כל סצינה היא במקומה הנכון, הנכון, הנפשות הדרמאטיות עוצבו כולן עלידי שחקנים טובים, רובם שחקני־אופי מצויינים. לוי אשכול, משה דיין, גמאל עבר־אלינאצר, יצחק רבין, אחמד שוקיירי, או תאנט ורבים אחרים — כל אחד מהם היה במקומו הנכון על הבימה, ונתן את ההצגה הטובה ביותר.

עד כדי כך, שרבים אכן מאמינים שהכל היה מבויים מראש: ימיהחרדה שקדמו למלחמה כשהאומה כולה עצרה את נשימתה, כאשר הקפיץ נמתח יותר ויותר, יום אחרי יום, עד שנרמה שהגיע לקצה גבול יכולתו — ואז ההסתערות, הבשורה הגואלת, הניצחון המרהים, השיכרון, האלכוזים.

אילו באמת ישבו זיקני־ציון איישם במקום נסתר, ותיכננו את המלחמה — לא יכלו לעשות זאת טוב יותר.

וזהו גם ההוכחה הניצחת לכך ששום דבר לא תוכנן ולא בוים. מפני שאנשים כשרירים, ובמיוחד פוליטיקאים, פשוט אינם מסוגלים לביים שום דבר בצורה מושלמת. ההצגה הזאת היתה טובה מדי. אילו ניסו לביימה, היתה נכשלת בכל שלב ושלב.

שיקול זה אינו משכנע רבים וטובים בעולם, המאמינים עד היום שכל זה לא היה אלא משהו הפורטוקולי של זיקני־ציון: מכיוון שאיני אנטי־שמי, אין לי הערכה כה רבה לשיכלם של היהודים, ועל אחת כמה וכמה לשיכלם של כל המעורבים במלחמת ששת־הימים. בימים ההם הייתי חבר־כנסת ועורך עיתונים, עקבתי אחרי המאורעות מקרוב מאוד, הייתי מעורב במהלכים כעדי־ראייה, ופה ושם גם כסטאטיסט על הבימה.

לכן אני יודע: שום דבר לא תוכנן, שום דבר לא בוים. הכל היה אמיתי לגמרי. צירוף מזור ונדיר של מיקרים, והסיכום המצטבר של החולשות והטיפשויות של כל המעורבים, הם שיצרו את ההצגה המושלמת.

רק מי שמאמין בבימאי הגדול בשמיים ימצא הגיון בדברים.

החרדה של בני

הפוליטיקאים אכן חדרו. ראיתי אותם מקרוב, במשך שעות וימים ושכונות, ואני מעיד שחרדתם היתה אמיתית.

לוי אשכול חדר. יגאל אלון חדר. מנחם בגין חדר.

באחד הימים — ערב הקמת ממשלת־הליכוד־הלאומי או מייד לאחר מכן — קרא לי מנחם בגין וביקש לשוחח איתי. עברנו לחדר ריק ליד מיוזון הכנסת.

"מר אבנרי", פתח, ותלה בי עיניים עייפות ודאגות, "יש בר בניו חילוקי־דעות, אבל עכשיו עצם קיומנו נתון בסכנה. חילד קדיהיעות בינינו אינם חשוכים. עלינו לדאוג לקיום המדינה. תמהתי לאן מובילה הקדמה זו."

בגין

בעל השפעה גדולה על הדור הצעיר. אתה יכול להשפיע מאוד על המוראל הלאומי. אני מבקש ממך, השתמשנה בהשפעה שלך כדי להכשיר את הנוער למיבחן הגדול הצפוי לנו."

הרגע שבו

התקבלה ההחלטה

יש רגעים בחיי עם, כשמתקבלת החלטה. אין לדעת איך. אין זה תהליך מודע. אבל אתה חש שקורה משהו, שמילוני בני־אדם החליטו באותו הרגע: זהו זה. אני זוכר את הרגע שבו הוחלט על המלחמה. לא בממשלה, לא בכנסת (אם כי גם בכנסת), אלא באותו תחום מיסטורי ומיסטי שאפשר לקרוא לו "הנשמה הלאומית".

זה היה כמעט שבועיים לפני המלחמה, כאשר הודיע הרדיו שגמאל עבראלינאצר מיקש את מיצרי טיראן, כדי לנתק את אילת מן הים הפתוח.

ישבתי במיוזון הכנסת, בעיצומו של דיון מדיני במליאה. יצאתי מן האולם, שבו נערכה התישפכות המילולית הרגילה, כדי לשמוע מה קורה. שמעתי את הידיעה.

עד לאותו רגע עדיין לא חרגה המתיחות מן התחום המקובל. עברו יומ־יומיים עד שהציבור תפס את מלוא המשמעות של ריכוז הצבא המצרי במידבר סיני. אבל המלחמה נראתה עדיין רחוקה, בלתי־מציאותית איכשהו. מאז מלחמת־סיני עברו כמעט 11 שנים של שלווה, והיה נדמה שזו היתה תיכנן מלחמה חדשה. יש משבר, אבל איכשהו ימצא פיתרון.

ופיתאום, כשעברה משולחן לשולחן הידיעה על המיקוש, ידעו הכל: תהיה מלחמה.

אינני יודע איך תפסתי זאת. פשוט ידעתי. הסתכלתי בפני האנשים במיוזון, שוחחתי עם שניים־שלושה חברי־הכנסת,

האם אתה חי במלכודת־אש?

אחרונה, לפני שלוש שנים, כך, למשל, גבו של לוח פקקי החשמל אינו מיוצר עוד מעץ. לקח, קצר בתיבות החשמל גרם כבר להרבה שריפות. כך, למשל, בעבר לא הקפידו על בידור וחיסוס הצ' נרת שבו הקומות, שריפות, שטיפסו בתוך הקומות דרך צנרת זו, גרמו לשינוי התקן הנדרש. לקח.

מי יבצע את הסקר?
"העבודה תימסר לחמישה מישרדי מומחים פרטיים."

ומה יהיה אם תפרוץ שריפה לפני שהסקר ייגמר?
"כל אחד יכול לפנות אלינו, ביוזמה, ונבצע עבורו את הסקר, מייד. נגיד לו מה הליקויים, ומה צריך לעשות."

הבית בוער
הבית הישראלי המשותף בוער,

ולכן אני יכול לחכות. בכלל, זועם אשל. "אין לי מה לדבר איתך!" קבענו פגישה, אני מזכיר לו, "כן, אז מה?"

יכול להיות שזה חלק מהעיצומים שעליהם הכריזו ועדיהם הכבאים של תל־אביב ביום השישי האחרון, הכבאים לא יעשו שום פעולה שלא למען הצלת חיים. עד שהתביעות שלהם ימולאו. כך היה כתוב על שלט שנתלה על לוח המודעות, שלט שלא פירט מהן אותן תביעות שכבאי תל־אביב דורשים.

אלף מיבנים
בתל־אביב יש כמעט אלף מלכודות־אש. בתים גבוהים, המועדים להתלקח חות, והמאוכלסים ברכבות בני־אדם שלא כליך מודעים לסכנות, ולא יודעים מה, בדיוק, צריך לעשות כדי למי

אנשים, אומר רמי כחלון, "צריכים לדעת להציל את עצמם!"

נכון, ומכביהאש, במיקרה הטוב, מגיעים אחרי, כמו צוות של מגן דויד אדום המפנה את פצועי־התאונה, שרק המעורבים בה היו יכולים למנועה. מכביהאש מגיעים, במיקרה הטוב, אחרי, לפגישה איתי הם אחרו בשע־תיים.

סרטים פורנוגרפיים
אחרון אשל, שהוא מנהל תחנת־הכיבוי הישנה של תל־אביב, הסכים להיפגש עם העולם הזה בשעה 12. העולם הזה הגיע בשעה 12. התחנה המונומנטלית, ברחוב בזל, נראתה נטושה. "ארול איננו", הסביר לי כבאי בקב־קבים ובחולצה פתוחה, "הוא נסע להלוויה!"

18 בני־אדם נשרפו ונחנקו למוות בשנה האחרונה • שריפות • כמה ישרפו השנה? • סססו מיגדלים לוחמים פוטנציאליים בתל־אביב

בדרך כלל, בזמן של אסיפות־דיירים, הוויכוחים על ההשקעות ברכוש המשותף עוצרים הרבה מאוד יוזמות בתחום האסתטיקה והבטיחות. השקעות של אלפי שקלים, רק כדי שהשכן בקור מה השישית יישן יותר טוב, יתממשו במציאות הישראלית רק בשנתו של אותו שכן, כאשר הוא מצליח להירדם. "זה לא נורא", טוען מהנדסה־העיר, "זה יכול לעלות רק בכמה עשרות שקלים לדייר."

מה אתם דורשים?
"לעמוד בתקנים ההכרחיים."

שזה?
"בכל בניין יבוצעו התיקונים הספציפיים שלו."

גלאי־אש? אזהרות אוטומטיות?
"אנחנו לא הולכים עד כדי כך. ניתן לתקן הרבה מאוד מהליקויים גם ללא השקעה כספית. צריך רק להיות מודע לדברים."

כמו מה?
"בהרבה מאוד מיבנים נמצא, למשל, כל ציוד־האש, הוא אפילו תקין. אבל הוא מונח בחדר־הביטחון, או במיקלט, והדרך אליו חסומה בגרוטאות. בשעת שריפה, אי־אפשר להשתמש בו. יש עוד הרבה דברים. פתחי־מילוט חסרי מים, יציאות־חרום שאף דייר אחד לא יודע את מיקומן, דברים כאלה."

אתם לא עורכים סקר הסכ־רה?
"נכון, תדרשנה גם השקעות במיב־נה ובציוד."

ומה יהיה אם ההמלצות לא ייבוצעו?
"מה זאת אומרת?"

לא יבוצעו. אנשים לא יסקר־עו כסף.
"אין דבר כזה: אנחנו נגיש תביעות מיישפטיים נגד אותם בתים, או גורמים, שלא יבצעו את ההמלצות שלנו!"

אכיפה מישפטית
נגיש תביעות מישפטיות. מבטיח

נזע אותן, בעיריית תל־אביב דווקא מודעים לסכנה.

"יכול להיות", מודה שמאי אסף, מהנדס העיר, "שההתעוררות קרתה בגלל השריפה בגיבעתיים?"

מה אתם עושים?
"הקמנו ועדה, בשיתוף עם מחלקת הכיבוי של תל־אביב, שתבדוק את כל המיבנים המועדים לשריפה, תאחר את הליקויים, ותדאג לתיקונם."

כמה בתים כאלה יש?
"יש בערך 800 בתים בגובה שנין חמש לשמונה קומות, ועוד 120 רבי־קומות."

הם לא נבנו בסדר?
"יש שם בעיות. חלק מהמיבנים הוא ישן, ולא ככולם נמצאים היום תיקני־הבטיחות הדרושים. הבעיה השניה היא, שהדיירים לא יודעים מה לעשות, לכן הקמנו את הוועדה, שתבצע את הסקר הזה."

מתי?
"המימצאים לגבי כל המיבנים יהיו בירורו בתוך חמישה חודשים."

התקנים לבטיחות־אש עורכנו. כי

מתי הוא יהיה, אני מתעניין.

"חכה. אביב אחד, אביב אחד, נמצא כאן העיתונאי. מה להגיד לו?"

יש לו קשר, לאחרון אשל, שבתחנה שלו קוראים לו ארול.

"תגיד לו שיחכה". הקול של אביב אחד, המהדרה מתוך מכשיר־הקשר, הוא קול סמכותי. קול חזק, מכבד שריפות.

אני מחכה. יש להם, בתחנה ברחוב בזל, מין חרר־מיבצעים, שהוא אולם גדול בעל חלונות שבורים, ריצפה מלוכלכת, ושולחן עם כמה טלפונים ומכשירי קשר, שבעזרתם אפשר לדבר עם אביב אחד. בפניה, ליד ארון־הכבוי המעוקם, יש גזית קפה קטנה, ומול השולחן של היומנאי יש מכשיר־טלוויזיה, ומכשיר־וידאו, שנתרם, כך כתוב בשלט המוצמד אליו. בידי חברה מיסחרית.

על המסך מוקרן סרט פורנוגרפי משעמם במיוחד, אבל זה מה שיש. ארול, איננו.

כאשר הוא מגיע, לקראת השעה 2, הוא מסביר שאני הוא זה שצריך אותו,

ישראל הישנה, הקטנה והשטוחה, שנכנתה מזיפוף ומבלוקים, בגובה של שתיים ושלוש קומות, לא היתה, באמת, מלכודת־אש. אל תקנות בטיחות־הכיבוי התייחסו, במישרידי התיכונן והבניה, כאל כורח בירוקרטי, עוד חת־מה לאישור התוכנית.

העניין הוא שישראל, ובעיקר תל־אביב, התחילה לגבוה, אבל תודעת־האש לא חילחלה. לא במישרידי האדריכלים, ולא אצלך.

כאשר ישראלי קונה דירה הוא בורק את צבע החרסינה, אבל לעולם אינו שואל את הקבלן, המוכר לו את הדירה בקומה השביעית, מה עושים אם פורצת אש, איפה פיתחי־המילוט, ואיפה, בעצם, נמצא הגלגלון, אותו צינור כיבוי שחייב להימצא בכל בית גבוה, ליד המטפים ויריעות־הכיבוי. לא חוש־בים על זה.

בשביל שריפות, אתה חושב, יש מכבי־אש. ככה אתה חושב, ומיספר־החרום היחיד שאתה זוכר הוא זה של המישטרה. 100. ואיך מועיקים את מכביהאש?

אומרים לך "אש", ואתה מחפש את הרובה.

אתה שומע "שרוף", ואתה נזכר בטנקיסטים חסרי־המול.

שריפה מפעילה במתג האסוציאציות הישראליות תמונות של שרד־קוצים מתלקח, יער של הקרן הקי־מת שעלה באש, ואת השריפה הגדולה של שיקאגו.

כאן, מניחה התודעה הקולקטיבית, כאן אין שריפות.

כמעט.

בשנה האחרונה, למשל, היו ב־שר־אל 16 אלף שריפות. 2500 מתוכן היו שריפות של מיבנים. רכוש שנשרף, ממון שנמוג, חברות־ביטוח שהפסידו כסף.

ובני אדם. כמה?

"יותר מ־17".

רמי כחלון, מפקח הכבאות הארצי במשרד־הפנים כפוף לשריפה־הפנים, אח־ראי ל־1000 כבאים, הצריכים לכבות את האש שאתה לא הצלחת למנוע.

מה זה יותר מ־17? מרוב?
בבני־אדם!
"כן, היו 18, אבל אחד מהם הוא ערבי מהשטחים, שנשרף בתל־אביב."

זה ממוצע ההרוגים השנתי משריפות?
"לא. הממוצע הוא בין 10 ל־15 הרוגים בשנה. אבל השנה, בגלל השריפה בגיבעתיים, היו יותר."

בגיבעתיים נשרפה למוות מישפחה שלמה. בניין רבי־קומות, שעתי־בוקר מוקדמת, קצר חשמלי בחדר־המדרגות, חנק, אף אחד לא התעורר, אף אחד לא שמע בזמן.

צבע החרסינות
בישראל, לא כמו בארצות־המערב, העץ הוא נדיר, ואינו מישמש כחומר־בניה. השריפה, כמסון מוחשי שצריך לדעת להיזהר ממנו, לא עמדה אף פעם באותו המקום שבו עומד, למשל, הכ־ביש המסוכן.

מה עושים?

קנו. התקינו – לך לישון, בשקט יחסי, לא קיבלו? יקר... חיינו עד עכשיו בלי זה... מה בוער?"

קח את הפרוטוקול של אסיפת־הדיירים (אתה יכול לכתוב אותו בעצמך). גש לעיריה. למחלקת היעוץ המישפטי, והגש תלונה. הבניין ייתבע לדין, ויחוייב לבצע את הוראות הבטיחות. אם התלונה מוצדקת.

אם גם אחרי השלב הזה שום פעולה לא תינקט על־ידי הדיירים, מנה למפקח על המקרקעין במישרד־הטאבו המקומי, והוא ימנה אדם מטע־מו, שינהל את הבניין, ושידאג לביצוע החוק.

אתה גר בבניין גבוה, ואתה יודע שהבית שלך הוא מלכודת־אש. פנייה למחלקת מהנדס־העיר או לתחנת־הכיבוי המקומית בתל־אביב תפעיל אותם, כך הם מבטיחים, במהירות.

הסקר הפרטי של הבית שלך ימצא בידך הרבה לפני תום פעולת־הסקירה המקפת. שת־תיים בעוד חמישה חודשים.

הסקר ממליץ ומורה על קניית ציוד לכיבוי ולגילוי ועל התקנתו. אתה מכנס אסיפת־דיירים שלא מן המניין (פעולה חוקית). ניתנת לביצוע על־ידי כל דייר, גם אם אינו חבר בוועד, ומדווח למשתתפי האסיפה. אם קיבלו את המסקנות,

לפני 20 שנה נחרדה הארץ בגלל שריפת בניין צים. מאז לא השתנה כמעט שום דבר

לנו מהנדס של עיריית תל-אביב. יופי, השאלה היא רק נגד מי, ובגין איזו אשמה? לא פשוט. בית-מגורים, שעבר בדיקה, יקבל מסוקרי בטיחות האש המלצות לביצוע. הריירים יתכנן, ואסיפת-הריירים לא תסכים לממן את התיקונים ההכרחיים.

„המינימום הדרוש לקומת מגורים עולה, בערך, 250 שקל“, אומר מיכה פינק, מנהל אחת החברות הוותיקות בישראל לאספקת ציוד-כיבוי.

מה זה מינימום?

„גלגלון באורך של 25 מטרים, ומטפיי-כיבוי. אבל לפעמים העלות הרבה יותר גבוהה, כי צריך להתקין צנרת-מים מיוחדת. זה סיפור.“

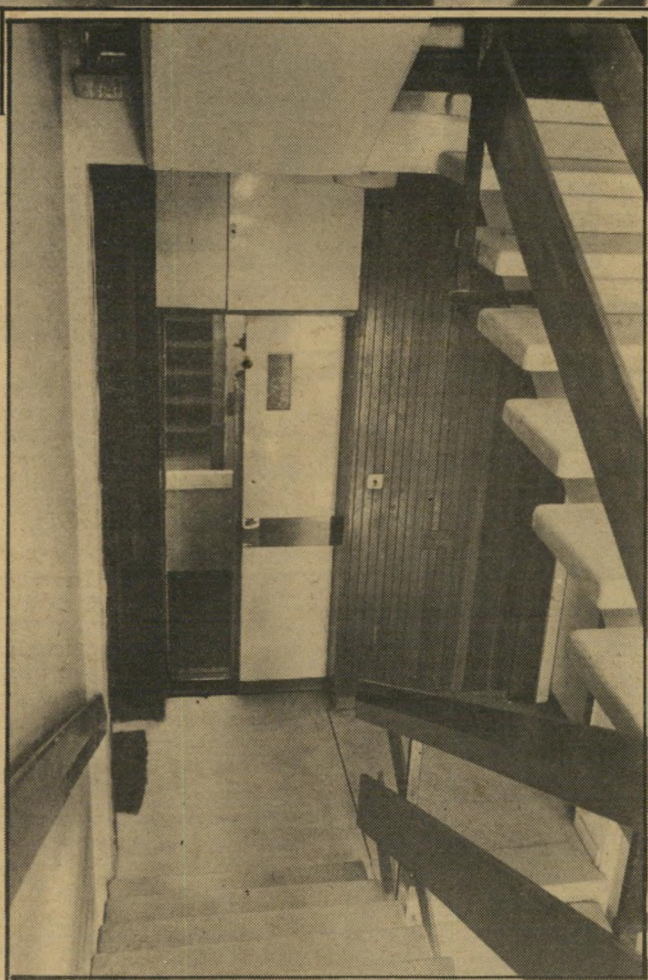
סיפור. בטח סיפור. אם הבעיה היא התקנת הציוד האלמנטרי, זה יהיה סייפור, אבל עם התחלה, אמצע וסוף. הן התחלה היא המלצות הסוקרים, האמצע

(המשך בעמוד 29)

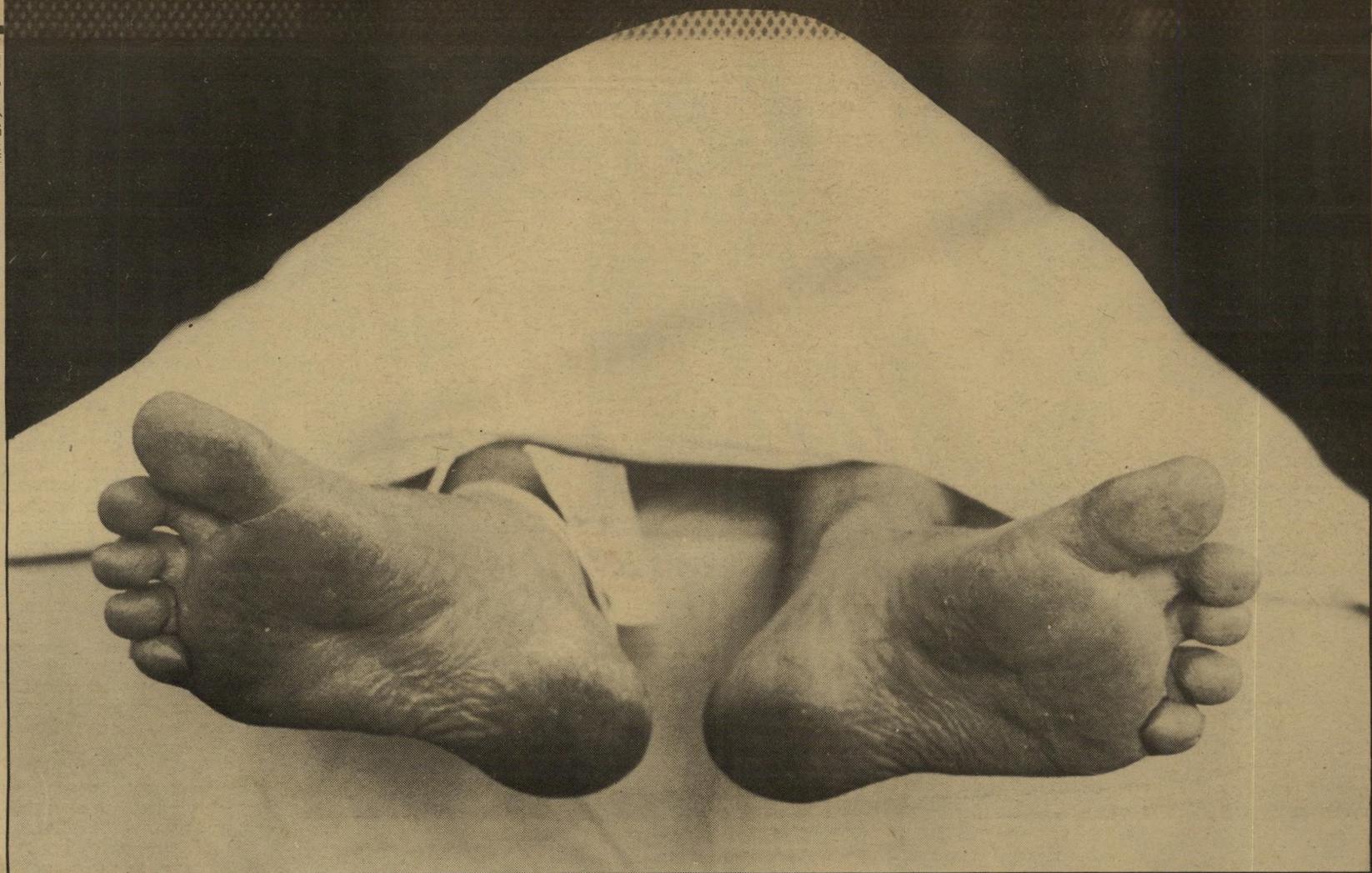
יונתן שם-אור ■

חקן חדש מיגדל גר'העיר. בניין חדש, תיקני, בטיחות-אש גבוהה. אבל יש אלף מיגדלים ישנים המועדים להתלקחות. לגביהם אין למעשה שום פעולה ממשית למניעת אסונות.

מלכודת אש חדר-מדרגות עמוס בעץ. במיגדל מגורים ישן. האש, אם תפרוץ, תטפס בין הקומות ותהי פוך את הבניין למדורה. לא תיקני. קיים בבניינים רבים בערי הארץ.

שלא כמו בתחום השתלת האברים, שם סובלים הרופאים המשתילים והחולים ממיעוט תורמים, מוכנים רבים לתרום את גופתם למדע, בעיקר כדי להימלט מטקסים דתיים אחרי מותם. איך לעשות זאת?

מתים ותורמים

רוע שלא אגרום תועלת למדע בעזרת גופתי? נהג לומר. אחרי מותו נלקחה גופתו להדסה. באותה שנה הייתי סטודנטית לרפואה בירושלים, והייתי אמורה ללמוד ב"קורס לאנטומיה. המחשבה שאני עלר לה להיתקל בגופתו של אבי, לנתח או לראות איך מישו מחברי מנתח אותה, היתה בלתי נסבלת. לכן עברתי ללמוד באוניברסיטת תל-אביב.

החיים, שהם דמיוניים מכל עלילה בדיונית, מספקים שפע של מצבים. ואם כך החיים, על פי כמה וכמה החוג לאנטומיה בבית הספר לרפואה. למשל, הסיפור על פרופסור מכובד בחוג לאנטומיה, שאהב את עבודתו והיה מסור לה בגוף ובנפש. עם מותו ציווה את גופתו למדע. הסטודנטים שלו, שכתחילה נדהמו ונבוכו, גילו עד מהרה כי הפרופסור שלהם, הנכבד והימורס מעם, כמוהו כאחד האדם. או אותה ירושלמית שהתפקדה, נישאה לחילוני גמור, ילדה לו ילדים ואגב כך הסתכסה עם הוריה ואחיה הדתיים. כדי לנקום בהם החליטה ל"רום את גופתה למדע, כשאמות ית ברר להורי ולאחי, כי גם גופתי מסוגלת להשיב להם כגמולם, וכך הם ילמדו לקח, אמרה לבעלה החילוני.

TEL AVIV UNIVERSITY

SACKLER FACULTY OF MEDICINE

DEP OF ANATOMY AND ANTHROPOLOGY

אוניברסיטת תל-אביב

הפקולטה לרפואה ע"ש סאקלר

החוג לאנטומיה ואנתרופולוגיה

לכבוד

הפקולטה לרפואה ע"ש סאקלר

אוניברסיטת תל-אביב

נכבדי,

מרצוני הטוב ובדיעה צלולה, הנני מאשר(ת) בזה את הסכמתי לכך שלאחר פטירתי תשתמשו בגופתי לניתוחים אנטומיים, לצרכי הוראה ומחקר בתורת הרפואה.

את יורשי, קרובי ואפוטרופסי עזבני אבקש בזה שלא יתנגדו למסירת גופתי לידיכם למטרה הנ"ל לתקופה של: לצמיתות / עד 3 שנים (מחק את המיותר).

חתימה מלאה

א בי נפטר בפיתאמיות, לפני 18 שנים. הוא נשא הרצאה בסיני, בבסיס צבאי, וכמה ימים אחרי כך מת מסיבוכי שנבע מהתייבשות. אומרת ה"ר קרני ז'בוטינסקי-רובין, בתו של פרופסור ערי ז'בוטינסקי, נכדתו של זאב ז'בוטינסקי.

"כמה שנים לפני מותו לבש כיגריי חג וביחד עם אמא ויריד מישפחה, שי שימש כער, נסע לבית החולים הדסה בירושלים כדי להתחם על טופס שבו הצהיר שהוא תורם את גופתו למדע. אבי היה חילוני מוחלט. הוא לא רצה להיקבר בטקס דתי גם מפני שלא אהב את כל מה שקשור לדת וגם מפני שטקס הקבורה הפך במשפחתנו ל"אירוע טראומטי, אחרי מה שקרה סביב העלאת עצמותיו של סבא.

"היה לו יחס ברור לגופת המת. הוא סבר שהגופה אינה חשובה, שאין לה כל משמעות. גופה היא כמו ציפורניים, ש"גורים ומשליכים, או כמו שיער שנגיז' כך אמר.

"ואם אין לי יחס מיוחד לגופה, מי זאב ז'בוטינסקי היה אף הוא חילוני ואתיאיסט גמור. בצואתו הירשה לי שרוף את גופתו, בניגוד לדני הדת ה"יהודית. אולם הוא נקבר, וכעבור שנים הועברה הגופה לישראל.

הטופס של אוניברסיטת תל-אביב
גם דתיים חותמים - כסגולה לאריכות ימים

עמוסים
בגופות

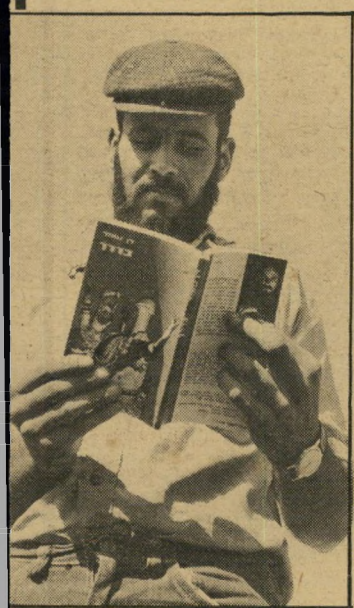
בניגוד מפתיע לדרמאטיות של הנושא, ההליכים המינהליים המעורבים בתרימת גופות למדע הם פשוטים לגמרי.

בזמן העברת הגופה אין נערכים טיקסיז'יכרון, ובנייהמישפחה אינם רשאים לבקרה או לבדוק אותה אחרי שנמסרה לבית הספר לרפואה.

נתיחה: ציור של רמבראנדט
מבקשים מהתלמידים לא לצחוק, לא לשיר, לא לאכול – בגלל כבוד המת

גופתו של התורם, "אומרת פרופסור יעל מיכאלי, ראש החוג לאנטומיה ב"אונברסיטת העברית. "ואחרי שנה קוב"רים לא הגופה מבלי שניתחנו אותה, שהרי לא היה צורך בגופה הזו.

תודה לכל אלה שפתחו את הפה למבצע "אלמקס פי 3"

ואלה הזוכים:

טיסות ללונדון עם דיזנהויז

- בר שלמה שולמית, סעדיה גאון 11, פי"ת.
- מאיר שלמה, האפרסק 6 מעוז ציון, ירושלים.
- שמואלי ניצן, דרך השלום 92, ת"א.

13 מכשירי WATER JET לטיפול בחניכיים Trisa

רוון מגי ק.מזקין, הדר פינק ק.אילן, רס"ר ליבר עליזה ד.צ. 02229 צה"ל, הדסה אילה ת"א, חוה זיסמן ק.ים, אורה ברוך ת"א, איציק שייר נהריה, טל סילוני ת"א, יהונתן גינת ת"א, רחל זוטר י-ם, קנטור נינה ר"ג, ברויטמן טרומן רחובות, אורן דורית נשר.

13 מברשות שיניים חשמליות Trisa

בני רוטמן חיפה, לופי אסתר עדנים, אודין פינדלינג ת"א, דפנה עדן רמה"ש, בן חמו יפה דימונה, דבוש מאיר ק.אונן, רוזנברג ציפורה נתניה, ניר בורנשטיין כרמיאל, קוממי ציון וצפרה כ"ס, ניצן גוגן ק.געתון, קדמי דליה י-ם, רונית גילת רמה"ש, ויספטנר צפי קרן ואסף ר"ג.

33 תיקי מחן

ד"ר ח. נוימן גבעתיים, רוניק מרינה עכו, מיכל גולדשטיין חולון, יסמין גלילי ב"ב, איילת צירניקר ב"ב, שמואל שי ת"א, גלית כהן י-ם, משפי תדהר רחובות, טובה פרי פי"ת, מירי שחר ראשלי"צ, הבה שושנה קצרין, יוכבד יחיאל י-ם, מיכל בלוס נתניה, זרבי מרים רחובות, נוטקוביץ נה ד.נ. הר חברון, אורנה רומנו ת"א, ויונר יעקב חיפה, יצחק משה ק.מלאכי, מיכאלי רחלי י-ם, בועז יצחק ב"ב, יהודה דרעי י-ם, קציר שרון פי"ת, סיון לשם ק.גנוסר, מור מיכל רעננה, שמעון פריזוביץ נתניה, מירי שלו גבעת עדה, עירית קפלן בת-ים, גלפרין מיכל עופר, גולן ורשבסקי נתניה, הדר ספר ק.שריד, י. פוגרביסקי ת"א, אריה סרור ב"ש, טורי הרצליה.

133 - חבילות שי טבע

קורט ליקנר עפולה, רקניט ליאורה מושב תימורים, רינה סל ר"ג, עמוס גורן נס ציונה, כהן קרן ק.חיים, אבי העליון ת"א, גילה כהן ק.אונן, נבו מיכל ק.ראשון, טננר נמרוד רעננה, דפנה רוזן ר"ג, בר נתן איריס חולון, חביב שרה זכרון יעקב, שרה זהבי כ"ס, נורית לוי שדה יעקב, אורן פרנצי חיפה, יעקב יחזקאל רמת חן, תקוה רחמים ערד, ליאת נען אילת, יהושע אילת ת"א, ויו נבו רעננה, שלמה סודאי ת"א, מכון חנה מושב בית זית, פתחי דינה ק.מלאכי, משה ארליך י-ם, תמר שנהר י-ם, נורית גרבר י-ם, אלינור אלקנה י-ם, שמע ענת ר"ג, בר שלום יוסף פי"ת, אובנר שמעון י-ם, דוד דותן רעננה, עמליה מרקוביץ י-ם, צימבליסט שושנה ראשלי"צ, כרמלה רוון רכסים, פינקלשטיין אסתר מושב אליעז, איתן שלי י-ם, קוק חנה ת"א, גינצל אריה הרצליה, כך ברויה רחובות, כהן מיטל רחובות, מור אורנה חולון, חנה כונכובה ב"ב, רביב דני יבנה, אפרים מרים טבריה, רימונד בר חיים קבוץ נחשולים, אידטל חיפה, צפרירה בלגור חיפה, רחל רימוני ק.ים, צחי שור ר"ג, חוצב חנה כפר סילבר, יאיר גרעון ק.אליעזר, טלי ארנוג אבן יהודה, זאב הירשברג ר"ג, שטימץ דינה רחובות, דביר דגני בת-ים, ורדו איתמר ב"ש, גילה חייט ק.מזקין, רוטשטיין יעל רעננה, נעמי קסטל אשקלון, אסתר הולץ י-ם, ישראל אהרון נתניה, הלר אילנה מושב בית יהושע, סאביא עאדל בושיר נבלוס, אלבז מישל כרמיאל, ציון אלברט אשדוד, מרוד טואטי ק.שמונה, מלכה נוימין י-ם, סיון כהן י-ם, ויסמן פנינה ראשלי"צ, שורץ שרנה אשקלון, שרה עבדי נס-ציונה, הייבלום דורית כ"ס, דור אסתר קיבוץ נצר סירני, סעיד מוסטפה ג'אר רפיח, שמילה ישראל אשקלון, צרמתי אלק קבוץ משאבי שדה, גילה לביא ת"א, בני שלי מושב פטיש, מונטחי שיקרי באשווי עכו, יוסף שאול ערד, אסתר מוסר רחובות, ויידל טובה רחובות, אלטר חנה נצרת עילית, בן אליהו רונית מעלה אדומים, צרמתי דורה קבוץ משאבי שדה, יוסי לפיד ב"ש, עופר ליאור כ"ס, נעים מוחמד סדר נבלוס, אירנה צייטלין ק.טבעון, ורד עטר עומר, רודנסקי שמואל ת"א, משרוב מרגלית ת"א, אביבה נוימן מושב תימורים, מישל דלקור קיבוץ שניר, כאוי שפרה יבנה, שרה בן דוד י-ם, מאורחי סיויל חולון, שלמה בן שמואל רעננה, יהודה ניר ב"ב, קול עופר חולון, לויסה שחר נצרת עילית, יוסף גואד מגאוי חברון, מיכל קראוס מושב מזור, דפנה מרגלית כרמיאל, שדה יפה י-ם, אשר יהושע רמלה, אולגי יוסף מושב גיתית, אופירה זק"ש מושב בית עובד, אלוש מיטשל עכו, לוי מרדכי כפר החורש, וגמן סיויל רמה"ש, נעמה ערב כרמיאל, פונה ליבנה ובדון חולון, דוד פרדמן מושב נוה מבטח, בוטנרו חנה ראשלי"צ, פרידמן איילת ק.חיים, עדי אמיר חיפה, טובל ענת גבעת סביון, אורלי נתן שן מגדל הנמק, רן שגאור מעלה אפרים, בורשטיין הדס מושב כוכב מיכאל, כהן ירון ק.חיים, וילשינק אלדד חיפה, פוקס יעקב נתניה, רומי נורית הוד השרון

333 מברשות שיניים אלקמס

סימיר פרח עזה, אביבה שבירי מעין ברזן, כוכבה נעירי יהודה, לוי גיל ת"א, קלפוס עליזה פי"ת, הרשקוביץ ארו נהריה, רחל טרגר י-ם, דפנה ודניאל אביבי כ"ס, סלהוב ניצה מושב חצב, ציפורה הרשקוביץ מושב בית חלקיה, הולנדר חביבה מדרשת שדה בוקר, לאון אהובה נהריה, מול בן אריה פי"ת, שגן אילון נתניה, משפי רימון בני יהודה, מדלן רוונה רחובות, עופרה ניר נתניה, אהובה ניסים גן יבנה, שמואלבניץ ישראל כפר בלוס, שרף דינה נתניה, אסנת בר-און עומר, כוכבה צבע טבריה, ברימן קרן הרצליה, סיני ענד אל חמיד אבו ועזרזר נבלטס, רוון שדה מעיין ברזן, אוהד לוי מגדל הנמק, אריה חי טבריה עלית, אהבה יען חיפה, ירון שיר ואלעד מינחס י-ם, מערוץ אברהים אעבולן, ישראלה פקואל רחובות, הילה רוזן ק.שניר, לור אורי רחובות, טל תמר ת"א, מאיר בלה כפר מימון, אלישבע ברטון כפר גלעדי, רוזילי כרמן רימון, ברין זאב מושב מזור, אמיר רוון ק.שניר, שושן אסנת צפת, הדר רוז ק.יחיים, אורי ניב כרמיאל, שרה שקמן ראשלי"צ, אסתר יצחקי ק.עברון, מירב שור אלפי מנשה, רפי פרנק ק.אילון, שמואל כהן רעננה, מתי דקל מושב בית הלוי, וייס מרים ב"ב, אסתר אומהיימר הרצליה, משה צור י-ם, אסנת מוזס רחובות, שטרנברג מרגלית גבעת שמואל, יצחק שפירא כרמיאל, מאורחי גלית זכרון יעקב, שרה קרל ק.טבעון, שרעבי מרגלית ת"א, תמר רוון מושבת כנרת, גל אליזבט ערד, שפר רבקה מצפה טל איל, יעקובס אלישבע נהריה, שלומית קורן גוש שגב, אבנר מיכאלי קיבוץ עין גב, עורית חרותי ר"ג, עמאיל חיה י-ם, אונגיה וויסברד ת"א, אהרון רינה ק.אתא, רוטשילד סיויל ב"ב, בריין תמי מושב מזור, דוידביץ רותי נצרת עילית, אלפסי ניסים שמונת דבורה, נעמה רגוען חולון, יהודית ארדן אשקלון, לוביבץ אריאלה אשדוד, כנחס אריאלה אילת, אלעד גור אריה מושב בית עובד, הילה סיבהי קבוצת חולדה, אורנשטיין רנה כפר חסידים, בונה רינה ואילן ב"ש, שחל אבנר מושב בית זית, ליבנה מילר נתניה, לרב אביבה גבעת שמואל, יעקובי צילה נצרת עילית, רייך ניר גבעתיים, טל יצחק ת"א, אוהד יונב כפר רות, אהרון מיטל מושב גניה, לוי שולה ת"א, שפיטלני בלה חיפה, קאופמן נילי רחובות, קראוס ריקי אשדוד, שיברנר מירית ק.ארבע, מישל אביעזר קיבוץ יחיעים, קרמר מוטי כפר אייר, טמורי ברוריה חצור הגלילית, קרונברג משה, רמתיצחק, מור מרים חולון, מזור גלי הרצליה מיתוח, רונית זמק ת"א, דוד שקילי נהריה, לפלד מלכה ואילן מושב גני טל, אביבה אובדמן ק.אונן, מ. לברטוב ת"א, שרון דוריס רמה"ש, חיה ברקל קיבוץ עין גב, מיכל כתבן חיפה, לגואיל לילי פי"ת, אפרים גרילבאום י-ם, אבי בן הרוש י-ם, טחור אורלי רחובות, אטיאס שולי חיפה, חנה גיולי מושב שדה חמד, אלימלך רחל הרצליה, גנוד יעקב דימונה, רוון מינאי אשקלון, צבי גוניג ראשלי"צ, יעל ניו הוד השרון, רוני לניס רמה"ש, כהן סיון ערד, בן יאיר מרסל ויקנעם עלית, נטלי פינטו אשדוד, נחששתן רבקה חולון, יוכי חיים נדרה, נורית אהרון גבעת שמואל, מזל סמוכה קיבוץ ברעם, שטרן שרית אבן יהודה, ניר ראובני נדרה, ויזל שירה מוצא עלית, וילי אלכסנדר גינות שומרון, יוסי לוי קבוץ גנוסר, לוי מרדכי כפר החורש, בלה הראל ר"ג, חרותי רות קרני שומרון, רויטל דקל נתניה, מישל אליהו ושלומית עמולה, אלי טורפי י-ם, לוי מרדכי כפר החורש, רמזי חקד אל חלה עזה, של דו רמה"ש, מיקמן רינה ב"ש, אתי פישביין כ"ס, עומר רוני חולון, כינור רותי גבעת עמוס, שניא הלני חיפה, כשם איריס פי"ת, לסר מנוחה הרצליה, פתחיה מוחמד אלפלי נבלוס, פרידה בטר י-ם, עדנה יגרמן ת"א, כהן יתניה, יהודית נידרלנדר אשדוד, יפעת שושן דימונה, טלי קרמר כפר אייר, לשמעון אוסקר ק.שמונה, סיפונה שטריק ערד, דב גלעזר רעננה, רון אהובה אורנית, גי ברלין כפר מונטש, שרון חציר חיפה, פרנכמן צביקה קבוץ עברון, טורקביץ אסתר ק.אתא, עצינא אמיר ק.טבעון, לילך חביב קבוצת פלמחים, שמואל בן סולילא ת"א, עכו ויקטור ת"א; צימרה שי אילת, מרגלית ויזל מוצא עלית, אתי דודש פי"ת, כספי שרון הוד השרון, עדליא גיאמל טרסור כפר קאסם, גילה בניסטי ב"ש, דד דוב אופיר רחובות, ססיון אורינג ב"ש, דבורה פלג שער הנגול, לופי אסף מושב אדנים, רות לור רעננה, רינה קלדור רמה"ש, תמר מלכה נתניה, רבקה גרינברגר ק.עין גב, דב גולר רמה"ש, כהן שמואל כפר תבור, רחל דבירצמן מושב דולב, בלוריה עמוס ת"א, רחל דלקו קיבוץ ניר, אילת אורן קיבוץ כפר גלעדי, שרה קרל ק.טבעון, מורודו ענת ראשלי"צ, וזהבה גרומברג ת"א, מעוז בצלאל כפר רובורג, שילה נעמי ק.אתא, רינה רוזני מושבת תימורים, אפרת ארליך מושב תל עדשים, יעקב נועיז י-ם, טמי רחל נווה נאמן, אסתר יצחקי קיבוץ עברון, דלמן איריס טבעון, עדי גוית כפר חיים, אמאילא שץ ב"ש, עליה דוד ת"א, לידיה גרוסביץ מבשרת ציון, רוזן דינה נתניה, אבי בנימין י-ם, אילנית גרופינקל חולון, צדוק יוסף ראשלי"צ, אידלשטיין מנינה ק.מוצקין, אמיר ונדזמן ראשלי"צ, קשוק דבורה הרצליה, שקר אהרון יפן, אריאלת סיונלר עכו, פרידמן חנה ב"ב, מרדכי רון קבוצת נאות מירדכי, אלי קריאא כפר ויתקין, דותן כהן י-ם, אלטושלר שלוחה חיפה, חיים לבון מושב שזר, סיוגל ניר נס ציונה, אסתר צ'ק רבוק רמלה, בניטה יפה י-ם, אלון אומרי אלוגי אבא, שושנה אבנז דימונה, אדלר יהודית נהריה, בר נחמה גבעתיים, רבקה בכר חיפה, פיינגבאום נורית רעננה, אבנר הר טוב ת"א, חרפילי דליה י-ם, ולברברג יהושעו נתניה, טאחי אסאדי נבלוס, הדרי ורד ב"ש, עמוס מוטיבנסקי בת-ים, דבורקין אסתר י-ם, לילנסקי דורה פי"ת, מוסקוביץ לויס כפר גילין, קרויזר אורית ר"ג, אילני רחל קיראון, תומר פינסקי מושב חרות, נורית אבירס ערד, בר-אל אילי חיפה, יריב מנשה ק.ים, ברנשטיין מירי י-ם, דינה נבו קיבוץ גנוסר, כוסמת סיבהי חולדה, עמית אטקין ק.ביאליק, אורית שני רעננה, אלמקיס צפי דימונה, נחמה סובול ת"א, חדוה גולדברג חולון, אביתר דורון ק.טבעון, יהודית עמאיל חולון, אליעזר דורית י-ם, מיכל מונטל ב"ש, רינה רפאלי מבשרת ציון, לדרמן חנה חיפה, סטרונגו חנה ק.ים, בדחיי אילת הרצליה, כהן רות ק.מוצקין, גבריאלה רבי רמה"ש, לוי מירי טבעון, יניב יהודה חולון, קלהר עזרא נדרה, נילי סיאחצי ראשלי"צ, הדס חנה ראשלי"צ, נאוה מגן חיפה, פינברשטיין לובה ראשלי"צ, רותי כהן לוד, רחל דרורי י-ם, גולדברג רוזה פי"ת, תמר גוטסנדה נתניה, מלכה שפט ר"ג, חיה טבק קיבוץ להב, ברוריה עינבר חולון, יוסף וייבלד ב"ב, מירטה גרנביס ב"ש, מוסקוביץ סימון רחובות, שחר אהרון יפן, מולי טוביץ שדה ברבור, דורית יפה אבן יהודה, מולי דינה נווה שאנן, עופר נאוה מושב חרות, חיימוביץ אוסקר רחובות, רגישריט נבעתיים, צדיקים אורנה ר"ג, שובל מוריס אשקלון, יעל עמדי גבעת עמוס נשר, נימרוד נדנן ק.אילון, דביר אפרתי חולון, בת-שבע טלמון ת"א, סימה הוד פי"ת, פרל אירית חולון, סיוגל נורית נס ציונה, רחל מונחלבסקי פי"ת, הילה פריש חיפה, ליאת אליון ראשלי"צ, יוסי בן שושן ת"א, מועלם יצחק גבעתיים, יהודית ירום מחנה הילה, גל דור יוכבד אשדוד, זינגר גינז ויוני ר"ג, י הכס י-ם, אסתר רייס חיפה, אברהם גניני בת-ים, מול סמוחה קיבוץ ברעם, פנינה זימלר רמה"ש, גל הראל עומר, סלומקה שרה ת"א, רויטל שמאי חולון, נעמי עזריאלי י-ם, בר שלום יוסף פי"ת, וייס בת-שבע ואברהם צפת, גומפרט אלוף ר"ג, שרה חבדיאל גבעתיים, שמואל סימה ת"א, רוממן אסנת ק.נחל עוז, לימשיץ יוכבד הרצליה, אורלי אלחנן חדרה, ססמר בכר נאות מירדכי, סלר רחל מומשה כ"ס, סטרונגו עליזה חיפה, גולד אשר כרמיאל, מיכל אלעזרי רחובות, טדי אש קיבוץ ען גב, רות כהן ת"א, גלעד חיה מושב בצרה, ננד ואילנה כהן כ"ס, חנה אביעזר ק.יחיים, פרייס עדנה עומר, יעל לוי חן השרון

ההנלה התקיימה במשרדי "סבע" בתאריך 29.4.87 בנוכחות רואה חשבון. הפרסיס ישלחו לזוכים בדואר!

מכילה
אמין -
פלוואורידים

יעילה ביותר
למניעת נעששת

אלמקס

מכילה
אמין -
פלוואורידים

אלמקס עם אמין פלוואוריד יעילה פי 3 במניעת נעששת

קלצ'ניקוב במושב

מנחם סורפין ובנו לפני ביתו
-כפר שלם השתגע ורק הוא נורמאלי?

מחדש את מיכסת הפטימים. הוחלט לחלק את המיכסה הכללית למושב שווה בשווה בין 20 המגדלים, כך שלכל אחד תהיה מיכסה של כ-26 טון בלבד. כמות כזו לא יכולה להחזיק את הוצאות בית-האימון החדש והיקר שייבא סורפין מאנגליה, ולא יכולה לפרנס אותו ואת בנייתו. סורפין ניסה

ב"ישקו של מנחם סורפין נלקח ממנו לפני מסיבת ה-25 לרסי' און, מחשש שיעשה בו שימוש שלא כחוק". ביולי שנה שעברה התקיימה כי מושב רסי'און חגיגה גדולה ליוכל ה-25 למושב. "הם העלילו עליי שרציתי ל" קחת את הקלצ'ניקוב שלי ולהרוג את

המישטרה החרימה את הנשק. השכנים טענו שהוא הולך לחסל את אנשי המושב. הוא טוען שהם מקנאים בגלל הצלחתו בחקלאות

כה וכה, וכאשר ראה שאינו מצליח הדי לייט לפנות לוועדה המישפטית של ה" מושבים, ולתבוע את המיכסה של 190 טון פטימים.

מאותו רגע הפכו חייו של סורפין, לדבריו, לגיהנום. "הקינאה אוכלת אותם", הוא חוזר ואומר. הוא בטוח כי עינם של יתר בני-המושב צרה בהצ' לחתו והם רוצים להרע לו. הוא סבור כי

כל אנשי המושב בזמן המסיבה, "אומר סורפין נרגש וכועס, "איזו שטות זאת? האם הייתי מסכן את אשתי ובתי, שהי פיעו בחגיגות האלה?"

סורפין (46), יליד כפר-ריתקין, הוא אחד ממייסדי המושב. יחד עם אשתו, מאירה, הקים בריס'און בית לתיפארת. הוליד חמישה ילדים וחי עד לפני אר" בע שנים באושר ובשלווה.

"בשבילו הכל כדאי. הוא כבר מכין הכל". סורפין לא הסתפק בהגשת תביעה ותלונות במישטרה, הוא גם בא ל" שיבות והקליט את דיברי האנשים. כדי להשתמש בהם לצרכיו. באסיפה שני ערכה במושב השבוע, חשדו בו כי שוב בא כדי להקליט, והתפתח תיגרה. סורפין נפצע בעינו והתלונן על כך במישטרה. גם אחרים מאנשי המושב פנו למישטרה והתלוננו נגד סורפין. כאשר שאלנו את סורפין כיצד אפי שר לחיות במצב כזה במושב קטן ומבו" דר, הוא אמר: "יש אנשים שנפגשים איתי בלילה, כדי שאחרים לא יראו. הם (המשך בעמוד 28) **אילנה אלון**"

עפולה כי סורפין מאיים להרוג את כל אנשי המושב בעת החגיגות, ולכן כדאי שיקחו ממנו את הנשק. מאז לא הוחזר לו הנשק, ובמיכתב שכתב רפ"ק ברוך עשאל, מפקד הגיזרה מטעם מישמר הגבול, אף מפורט החשד בכתב.

אם אומנם רצה סורפין להרוג אנשים, יכול היה למצוא דרך קלה מאוד לעשות זאת גם ללא נישקו. מדוע לא נחקר במישטרה? מדוע לא הועמד לדין בבית-המישפט על עבירה חמורה כליכך?

סורפין כליכך בטוח בצידקתו, ש" הוא מוכן ללכת עד הסוף. הוא מצביע על בנו הקטן, יהונתן בן ה-4, ואומר:

גדול, עד שאשתו של סורפין, שהיא גננת במושב, ואחיו בכפר-ריתקין, התערבו ולחצו עליו לבטל את תלונתו בוועדה המישפטית. הוא ביטל את הת' לונה וניסה שנית למצוא פיתרון של שלום לביתה.

אז החלו גישושים למכור את בית- האימון המשוכלל למושב. נערכה שמי' אות והיו לה תוצאות מוזרות. ההערכה הראשונה אמרה כי שווי של בית ה' אימון הוא יותר מ-130 אלף דולר. א" לם לאחר פניה מחודשת של מרכז המור שב, דגי סמילוביץ, שינה המעריך את הערכתו המקורית והעמיד את הסכום על 54 אלף דולר בלבד. הדבר אמור היה לגרום לסורפין הפי' סר של 80 אלף דולר.

חשד של הקלטה

מאותו הרגע החל סורפין את מלחמתו החדשה. הוא הבין, לר' בריו, שאין עם מי לדבר, וכי רוצים לנשלו ולהתנכל לו. הוא חזר ופנה לור' עדה המישפטית (שהיא מעין בית-די' מישפט של המושבים), ודרש את מיכ' סת-הפטימים הקודמת שלו. הנהלת המושב, לעומת זאת, פנתה בתביעה נגדית ותבעה מסורפין סכום של 150 אלף דולר, שנשאר חייב למושב, לר' בריה.

כרגע מתנהל דיון בעניין, והישיבות נמשכות.

מושב קטן, שבו 50 מישפחות בלבד, המשתמשות בשרותיהם של אותה צר' כניה, אותה המירפאה ואותו בית-הספר. הוא כמו סיר-לחץ. סורפין העמיד את הסיר על אש גדולה.

"אז מה שאני אעשה? שאוותר להם? שאתן להם לקחת ממני את מה שמגיע ל" הוא אומר.

נראה שהשיחות והוויכוחים בינו לבין אנשי המושב עלו לטונים גבוהים, כי שבוע לפני חגיגות היוכל של המושב, ביולי שעבר, התבקש סורפין למסור את הקלצ'ניקוב שלו לבדיקה שיגרית בנישקיה.

הנשק לא הוחזר לו והוא פנה וביקש אותו. אז התברר לו כי הנשק נלקח ממנו בתרמית. בעצם, התלונן מישוה במישטרת

סורפין ותמונת הפירסומת שלו כלול

"אנשים נפגשים איתי בלילה, כדי שאחרים לא יראו... פוחדים מהאסיפה"

התביעה שהגיש לוועדה המישפטית של המושבים גרמה לחברי המושב אר' נוחות וכעס רב, וזו הסיבה שהם מת' נכלים לו מאז.

מושב רסי'און נמצא בתענכים, למר' גלות הר הגילבוע. כמה בתים יפים מטופחים, עטורי ירק ופרחים, בתוך שלווה פסטוראלית. קשה להאמין ש' מאחורי חזית זו מסתתרות טרגדיה וא' לימות.

"מאז איימו עליי ברצח, החרימו לי את הנשק שלי והעלילו עליי שרציתי להרוג את כל אנשי המושב", מספר סורפין. "השבוע, באסיפה, היכו אותי וחזרתי הביתה חבול ופצוע".

תלונות ותלונות-נגד רבות הוגשו למישטרת-עפולה. המישטרה הוטרדה בענייני סורפין כליכך הרבה פעמים. עד שנרמזה לו כי הם הפסיקו להתייחס אליו ברצינות, ואינם שמים עוד לב ל' תלונותיו.

להלן על בני המישפחה היה כליכך

"עברתי כאן 25 שנים, שהיו כמו 75 שנים, כי עברתי כל יום בשלוש מיש' מרות". הוא אומר. "הקמתי לול לתיפארת. לעופות ש' לי היה שם בכל המישחטות, וכולם רצו אותם".

הוא הקים לול גדול ליד ביתו, וכ' אשר ראה שהוא מצליח מאוד, הקים בשנת 1975 לול נוסף, פאר יצירת ה' לולים. את הלול המכני היקר והמי' תוחכם הזה ייבא סורפין מאנגליה.

"הלול עלה רבע מיליון דולר, ותוך חמש שנים כיסיתי את ההוצאה", הוא מספר בגאווה. לדבריו, גידל בשנים א' לה הוריים ופטימים בכמויות שהגיעו ל-190 טון לשנה. בשנת 1980, כאשר הכניסו לארץ את ענף העופיונים (עור) פות קטנים כיונה), ביקשו מסורפין ל' הצטלם עם עופות ותרגול-הורו כפיר' סומת לענף-הלול, ותמונה ענקית כזו מכסה קיר שלם בסלון היפה שבביתו. ב-1983 הוחלט לפתע במושב לחלק

הלול החדש הנערך
-מצב של יאוש וקטסטרופה

★ **האחות נסוגה וצפתה מרחוק**

★ **מנהל בית-הספר שמר על**

כבוד המוסד הדתי

★ **מנהל החברה קבע שאין מקום**

לחולה-איידס במיכעל

"כן, אני חולה-איידס. נרדקתי לפני חודש, ואין מה לעשות." עיניי היו מושפלות, והשתדלתי להציג את תפיסתי הנכונה. קיר החולה הנכון. בצורה ידידותית ותומכת, ובטון מתנצל, הוא הסביר לי: "תבין, מדובר פה בעבודת-ידידים ובמוזון. אני מאוד רוצה לעזור לך, אבל מוזון זה עסק מאוד רגיש, וקבלתך לעבודה תהווה בעיה רצינית. אני אבדוק את הנושא, ובין היתר אני צריך להתייעץ עם כמה גורמים, וכמובן עם משרד-הבריאות. תיצור איתי קשר טלפוני בעוד כמה ימים, כדי שתדע את תשובתי הסופית."

חתול ועכבר

מי שחקי החתול והעכבר — זה הכינוי המתאים ביותר למה שהתרחש בפגישה ביני, כחולה-איידס, ובין פלה, אחות בסניף קופת-חולים מאור

עבודה החולה באיידס. דקות אחרות לפני תגובתו זו הצגתי את עצמי כחייל משוחרר, מובטל, ולא צינתי את עובדת היותי חולה-איידס. אז היתה תגובתו של רפי שונה. הוא אמר: "יש לי צורך בעובדים במחלקות הייצור. למעשה אין לי התנגדות שתעבוד שם, אך אני לא חושב שתחזיק מעמד, ויש לי טביעת-עין די חדה. בכל זאת אתה בחור צעיר, משכיל, ומדובר פה בעבודה פיסית שכוללת נקייה, ונעי שית באולם רטוב, כאשר מרבית הפרעלים מבוגרים. אני חושב שתתאים לך עבודה אחרת, ולאוו דווקא במחלקת הייצור." לא קשה להבחין בהבדלים הקיצוניים שבתשובותיו של רפי.

"מזון זה"

עסק רגיש"

"הייתי רוצה לעבוד במחלקת הייצור אצלכם, עבודת-כפיים,

הייתי חולה-איידס

חדת. ברחוב מרכזי-בעלי-מלאכה בתל-אביב.

"יש לי צריבה, מעין הרגשת שריפה בגרון, עד כדי כך שאיני מסוגל לאכול או לשתות. אני מבקש שתבדקי אותי. שכחתי לומר לך שבאחרונה ירדתי מאוד במשקל, אבל מה שמטריד אותי יותר מכל הוא שביומיים האחרונים אני לא מסוגל לבלוע. בגלל הצריבה הזו"י ירידה מוגזמת במשקל הוא אחד הסימנים למחלת האיידס.

דברים אלה אמרתי לפלה תוך כדי גימגום והתרגשות רבה מצדי, והיא, בצורה גלויה מאוד, צעדה אחורה מהמקום שבו עמדת לידה.

ביקשתי ממנה שתבדוק אותי, וכאשר התקרבת אליה, היא צעדה עוד

אם אתם זקוקים לעובד, זו היתה הצעה רתי הראשונה בחדרו של אייל, מנהל מחלקת-כוח-אדם של בלו-בנד-תל-מה באזור-התעשייה בגבעתיים. אחרי שהצגתי את עצמי כסטודנט לכלכלה, יצר אייל קשר טלפוני עם המחסן, כדי לתאם לי מקום-עבודה. באותה עת, ביטוני-דבור מגמגם, ובהתנהגות המעידה על עצבנות, הצהרתי על "הסוד הגדול": "אייל, אני חייב להיות גלוי איתך לפני שאתה שולח אותי למחסן..."

אחרי רגע של דומיה מכוונת מצדי, שיחקתי את תפקיד חולה-איידס: "אני חולה איידס! למעשה זו הסיבה שעזבתי את מקום-עבודתי הקודם."

"אתה חולה-איידס?" הוא חזר על דבריי כאשר זוג עיניי ננעצו בי.

אור שמישרד-הבריאות ירכז את כל חולי-האיידס בבתי-מרפא מיוחדים ל"הם, בגלל החשש שמחלת-האיידס תהיה פוץ למגיפה. שם יטפלו בהם על-ידי צוות רפואי שילמד היטב כיצד לא ל"הידבק, ולא כמוני וכמוך, שעלולים ל"הידבק בקלות מתוך חוסר-הכנה וידע." אלה היו דיבריי רותי, אחות מוסמכת מזה שנים רבות בבית-חולים כללי ב"מרכזה-ארץ, בשיחת-חולין שניהלנו בי בתיקה-ירושלמי. דיעות אלה מפי אד חות מנוסה וותיקה גרמו לי לזעזוע. "אני מצטער אבל אין לנו כל צורך בעובדים, גם לא במחלקת-הייצור" זו היתה תשובתו של רפי, מנהל-המנגנון בתנובה בתל-אביב — אבל רק לאחר ששיחקתי והצגתי את עצמי כדורש

עולם לסכן את חיי בגלל איזו נגיעה בחולה-איידס. עד היום לא מצאו שום תרופה למחלה זו, ואף רופא אחר לא יודע עדיין בביטחון מהן הדרכים להי"דבק במחלה. לא מוזן קראתי בעיתון שאחיות בבית-חולים בארצות-הברית נרדקו במחלה מפני שרם של חולה איידס, שטיפלו בו, נשפך עליהן. החיים שלי היו די קשים, אז עכשיו אני צריכה לסכן אותם בגלל איזה חולה שאני לא מכירה ולא מקורבת אליו?"

הינהנתי בראשי כאות להכנת דב"ריה, ושאלתי אותה, כמתבקש מדבריה, איזה פיתרון היא רואה כאחות לבטיה כואבת זו. תשובתה לא איחרה להיש"מע. מכיוון שאף רופא אחר לא יודע בדיוק איך נרדקים במחלה, חשוב מ

"אני אסרב לטפל ולעזור לחור"לי-איידס שיאושפזו בבית-חור"לים שבו אני עובדת כאחות, גם אם איאלץ להתפטר. אני אוהבת את ה"מיקצוע שלי, אבל אני לא מוכנה להס"תכן בגלל איזה נגוע באיידס. האמת היא שאילו היה נודע לי, למשל, ש"ידידתי הטובה או בן-מישפחה לקו במ"חלה, עם כל האיינעימות שכרוכה בכך, הייתי מנתקת כל קשר איתם. למשל, לא הייתי מעזה ללחוץ את ידם לשלום, אילו פגשתי אותם ברחוב."

כאשר הבעתי את השתוממותי על דבריה של רותי, כי למיטב ידיעתי אין נרדקים באיידס על-ידי לחיצת-יד, המ"שיכה רותי בהתלהבות שאינה אופיי"נית לה. "אני לא מוכנה בשום הון שכי

קופת-חולים לאומית בנתניה
-אני פשוט חוששת להידבק"

קופת-חולים מאוחדת בנתניה
לרופא — אבל במירפאה אחרת

תלמידים בכניסה לבית הספר התיכון הרתי "בריאלין"
חשוב לשמור על כבודה של הנערה הדתית...

נית בו. חוקי הביטוח הלאומי מת-
ייחסים לפרט על-פי קריטריונים מסר-
יימים, ולא על-פי שם המחלה או ה-
סיבות להופעתה.

ניסיתי לברר איתה — כמי שמש-
חק את תפקיד חברו של חולה-איידס
— את חוסר יכולתו של ידירי לתפקד
בעבודה ולהתפרנס, בעיקבות מחלתו
חשוכת-המרפא.

בטוֹרְדִיכוֹ ייִדְרֹתִי מאור היא
ייעצה לי "שאותו חולה-איידס יפנה
למוסד לביטוח לאומי, והוא יטופל
ללא כל משואפנים בהשוואה לחולים
אחרים, כמו חולי-סרטן ונכים". היא
יודעת על כמה פניות של חולי-איידס,
גם בסניף שאותו היא מנהלת, ואלה
טופלו כאורחים שווי-זכויות, כפי ש-
מתבקש מחוקי המוסד לביטוח-הל-
אומי.

עודד רבטמן ■

אין הפלייה בביטוח

כ **אדם הבלוא** במינהרה חשוכה ל-
לא מוצא, גיליתי נקודת-אור רק-
קה שהתבטאה בדבריה של חיה לנגר,
מנהלת סניף הביטוח הלאומי בתל-
אביב.

"חולי-האיידס בישראל, בכל מצב
רפואי-סוציאלי, מכוסים על-ידי הכי-
טוח הלאומי, בתוקף חוק זכויות המוקד

להסביר לי כי "מדובר פה בבית-ספר
רתי, ואני אחראי כלפי כל האוכלוסייה
הדתית בסביבה, וחשוב לי גם לשמור
על כבודה של הנערה הדתית. אני מו-
דע גם כי קיימים כל מיני מצבים שלא
בשליטת הצוות החינוכי. קח, לדוגמה,
רומאן שמתנהל בין נער ונערה מכיתה
ט"ו".

אחרי שעניתי בחיוב על שאלתו ה-
פיתאומית של מר שטיין, אם הנער הוא
נאה, הוא המשיך ואמר: "תלמיד כזה,
למשל, עלול לסכן את חייהן של
תלמידות, ובמיוחד שהוא נראה יפה,
כפי שאמרת לי. אתה צריך להבין את
כל התמונה. אני גאה מאוד מאוד בשמו
הטוב של בית-הספר. אם אני אקבל
תלמיד שהוא חולה-איידס, ובמיוחד ל-
אור סיבת המחלה, זה עלול באופן
רציני לכרסם בתרמית של בית-הספר."

"תשאיר את השם..."

יש **יחזקתי** את תפקיד הידיר הטוב
של חולה-איידס, הגר ברחוב
שיינקין, לפני אריקה רייכר, עובדת
סוציאלית וראש צוות איזורי בלישכה
הסוציאלית מרכזת-לאביב. בין יתר
הדברים אמרתי לה ש"חברי נמצא בטי-
פול רפואי הדוק בבית-חולים איכ"ר
לוב. למעשה הסיבה שפניתי אלייך, אי-
ריקה, היא שמאז שנודע לו על רבר
היותו חולה באיידס הוא כבר לא מופיע
לעבודה. ניתק את קשריו עם מישפח
תו, וכל היום הוא במצב-רוח קשה מ-
אור. זה הוא שביקש ממני שאפנה ל-
לישכה, כדי שתיצרו קשר עימו."

תגובתה לרבריי: "אני מצטערת ש-
איני מתמצאת במחלה הזו, וזו הפעם
הראשונה שיש לנו מיקרה של חולה-
איידס. למען האמת, אני לא יודעת איך
להתמודד ולגשת למיקרה מהסוג הזה."

"אני מציעה שבשלב זה אעכב את
יצירת הקשר בינינו ובין ידירי, מפני
שעליי להתייצק עם כל מיני גורמים.
אינני יודעת כעת מתי ניצור עימו קו
שרי".

ראיתי לנכון להסביר לה ביתר דגש
את דחיפות הבעיה: "אריקה: מצבו
מידרדר מיום ליום מכל הבחינות, ולכן
אני רוצה שתבקרו אותו במהירות האפ-
שרית".

זו היתה בקשתי השנייה, והיא נת-
קלה בתשובה הרומה לתשובתה הרא-
שונה.

כאשר לחצתי עליה בשלישית לגבי
חומרת הבעיה ודחיפותה, חידתי כי
איונה את העובדה שחברי התכניש
מאוד להופיע בלישכה, בגלל גאוותו
העצמית, אבל הוא זה שיום את פניתי
אלהם. תגובתה גם הפעם לא הפתיעה
אותי במיוחד: "אני מציעה שתשאיר
את שמו ותכתובתו של חברך בלישכה.
אני צריכה לדחות בשלב זה את כני-

יש לי כאבים חזקים בגרון. אולי
תוכלי לבדוק אותי, כי אין אף רופא
אחד כעת בסניף. אני חולה-איידס, אבל
אני חושב שזה לא קשור למחלה".

מישפטים אלה נאמרו תוך כדי נשי-
מות כבדות ועיניים מושפלות מטה,
כאשר הצגתי את עצמי כחולה-איידס
לפני רינה האחות.

רינה הורתה לי לפתוח את פי, צערה
כמה צעדים לאחור וצפתה כי ממרחק,
ללא כל נגיעה פיסית או שימוש באמ-
צי רפואי מקובל, כשפול.

כאשר שאלתי אותה לסיבת בדיקת
תה המשוה, היא אמרה לי בטוֹרְדִיכוֹ
מתנצל, "אני פשוט חוששת להירבק.
אני בודקת אותך מרחוק, כי אולי יש
סיכון להירבק. אני מציעה לך שהרופא
יבדוק אותך בצורה יסודית, אולי כי
בית-חולים תורו".

היא ברכה אותי בשנית, לפי בקש-
תי, ושוב צפתה ממרחק בפי הפתוח לר-
ווחה.

זו היתה תגובתה של רינה, אחות
כללית בקופת-חולים של העובדים
הלאומיים ברחוב סמולנסקין בנתניה.
התברר לי שהיא, כאחות פלה, אינה
מתמצאת במחלה, ולא קיבלה כל
הדרכה מיקצועית על כך.

"זה מקשה מאוד!"

א **ני לא** יכול להשיב לך בחיוב
או בשלילה, מפני שאני צריך
לחשוב באופן מעמיק עם הצוות
החינוכי של בית-ספר, ואפילו עם
מישרד-החינוך. העובדה שהנער חולה
באיידס מקשה מאוד על קבלתו, גם אם
הוא יעמוד בהצלחה גורלה בכל
הקריטריונים האחרים שמציב לפניו
בית-הספר."

אלה היו דבריו של מרדכי שטיין,
מנהל בית-ספר התיכון העירוני רתי
בריאלין בנתניה.

אני שיחקתי את התפקיד הידיר של
משפחה רתית, העובדת לגור בנתניה,
והמעוניינת שהבכור שבילדיה העולה
לכתה י', ילמד בבית-סיפרו. נער זה נר-
בק במחלת-האיידס, כנראה כתוצאה
ממגע מיני.

אחרי כמה דקות של שקט מכיח,
ובטון מתנצל, המשיך מנהל בית-הספר

כמה צעדים אחורה, ולא ברכה אותי.
ביקשתיה בשנית והתקרבתי אליה,
ושוב התרחקה מהמקום שבו עמדתי,
ותוך כדי צפייה ממרחק היא אמרה לי
שאולי יש לי נפישות. ביקשתיה בשלי-
שית שתבצע בדיקה. ואף העזתי להתי-
קרב לעברה ופערתי את פי לרווחה.
היא שוב התרחקה מהמקום שבו
עמדנו, והסתכלה ממרחק רב על פי
הפתוח לרווחה, ושיערה כי מדובר
בנפישות. ביחס לא-סובלני ובלתי-ידי-
דוטי מופגן היא ביקשה שאגש לרופא
כללי במרפאה ברחוב שפרינצק, למי-
רות הימצאותו של רופא כללי במיר-
פאתה.

היא הורתה לפניי שהיא אינה מכינה
במחלת-האיידס, ולא קיבלה כל תיד-
רוך וחומר-לימוד מיקצועי בקשר לכך
בתוקף תפקידה כאחות בקהילה.

לדון עם ההורים

א **אתה יודע** עד כמה ילדים הם
"שובבים", ולעיתים קרובות נפצי-
עים, ופציעה קשורה לעיתים במגע של
דם. מצב שיכול לגרום לידים שירבקו
במחלת-האיידס מתלמיד חולה-איידס
שמשחק עימם. זו אחריות כבדה מאוד,
לקבל ילד כזה לבית-ספר המכיל 1500
תלמידים. עובדת מחלתו תהווה בעיה
קשה מאוד עבורי, ועבור כל צוות ההור-
ראה לקבלו לבית-סיפרנו".

אלה היו דבריה של סגנית מנהל
בית-הספר היסודי הממלכתי ביאליק
בנתניה. אני שיחקתי והצגתי את עצמי
כמכר טוב של מישפחה, שאחד מילדיה
אמור לעלות לכיתה ג', ומשתייך על-
פי איזור-מגוריו לבית-ספר זה. ציינתי
לפניה שאותו ילד לקה במחלת-ה-
איידס בעיקבות עירודים שנוקק לו
בעבר.

בית-חולים תורו

ב **ילהה ציינה** לקראת סיום שיד
תנו שהיא תהיה חייבת לדון עם
הצוות הפרגוני, וגם לערב את ועד
ההורים של בית-הספר. אין ספק שהיא
תערב גם את גורמי מישרד-הבריאות,
מישרד-החינוך ומישרד-הרווחה בעיר.

בית-ספר ממלכתי, "ביאליק"
זו אחריית כבדה מאוד!

מיפעל "תנובה" בתל-אביב
"אין כל צורך בעובדים!"

הלישכה הסוציאלית בתל-אביב
"אני לא יודעת איך להתמודד..."

אנחנו תחרותיים יותר!

AVIS מאפשרת לך לקחת רכב באירופה במדינה אחת ולהחזירו במדינה אחרת ללא תוספת תשלום במרבית המקומות!

קח AVIS ב:	החזר אותו בארצות ובערים הבאות ללא תשלום:
אוסטריה	מילאנו, גרמניה, שוויץ
בלגיה	פרנקפורט, אמסטרדם, פריז, לוקסמבורג
גרמניה	לוקסמבורג, אוסטריה, בלגיה, הולנד, שוויץ
דנמרק	בלגיה, גרמניה, הולנד, פריז, שוויץ, נורבגיה, שבדיה, איטליה, לוקסמבורג
הולנד	בלגיה, פרנקפורט, פריז, לוקסמבורג
צרפת	מילאנו, בלגיה, גרמניה, שוויץ, לוקסמבורג
שוויץ	אוסטריה, איטליה, בלגיה, גרמניה, דנמרק, הולנד, ספרד, צרפת, נורבגיה, שבדיה, פורטוגל, יוגוסלביה, לוקסמבורג

בתוספת תשלום מזערית, תוכל להחזיר את ה-AVIS שלך גם במקומות אחרים לדוגמה:

קח AVIS ב:	החזר אותו בארצות ובערים הבאות	תוספת תשלום
אוסטריה	רומא, נאפולי, ניצה, מרסל, זגרב, בלגרד	900 שילינגים אוסטריים בלבד!
בלגיה	נורבגיה, אוסטריה, איטליה, דנמרק, שבדיה, ספרד, ניצה, שוויץ, פורטוגל, יוגוסלביה	7000 פרנקים בלגיים בלבד!
גרמניה	מילאנו, קופנהגן, פריז	120 מרקס גרמניים בלבד!
הולנד	מינכן, שוויץ	100 פלורינים בלבד!
צרפת	רומא, נאפולי, הולנד	365 פרנקים צרפתיים בלבד!

חינם!

חצי חינם!

הערה: כל המצוין הוא לשוכרי רכב מ-14 יום ומעלה. פרטים נוספים על דמי ההחזר לתקופת שכירות קצרה יותר או בערים נוספות ברחבי אירופה ניתן לקבל במרכזי ההזמנות של "אוויס" או אצל סוכני-הנסיעות.

AVIS עובדה. אנו משתדלים יותר.

בתצלום לצידו) הגניבה לעברו מבט מעריץ. בהמשך הערב חוללה לפני החוגגים. ידידתו של אבי, חברתו ענת, העדיפה להצטנע באחת הפינות השקטות.

אבי אשורב בעליו של מנהטן. בא לבוש בטוקסידו ונראה ככוכב בטקס חלוקת האוסקר. הרקדנית רותי ארנשטיין

הדוקטור שישב קרוב לרלת ★ הקבלן ששתה קפה ממול ★ השלושה ששתו כוהל בחינם

וודי אלן לא היה כאן

נמצאת בכל מקום, גם בתל-אביב. ענת גלייט, רוגמנית בעברה הרחוק, שחזרה לארץ לאחר שהות ממושכת באמריקה, הכריזה על התי אקלמות מהירה. אבי אשורב, בעל הבית, לבוש בטוקסידו, הסתובב בין הזוללים והטובאים כשהוא מנשק את כל היפות. מימי אמדורסקי וחברתה השחקנית מרים גבריאלי באו ופרשו לאחר דקות ספורות, כשהן ממחרות להצגה. בתיה ישראלי, אשתו של איש-הרדיו אלי והמפיקה בפועל של הבטלנים, סיפרה בגאווה

וודי אלן לא היה בפתיחת הבר מיסעדה מנהטן, אך נתן זהבי, שמוליק קראוס ואלי ישראלי כי

שמח ביותר מתשומת-הלב שהיא זוכה בה מצד כל הגבראים, אך טובי העובדת כמוזכרה בחברת טוכר, נראית עצמאית לחלוטין ולא עושה לו חשבון.

גריות ומצית תואמים. חברים אחרים הביאו הרבה תקליטים ושלייקס, האינטליגנטים הביאו ספרים. למכוננים שנכנסו בטעות למקום היה נדמה שהם נמצאים בכינוס ענק של ניצבים לסרטיראוה נוסח ססיל ב' דהמיל: מאות צעירים וצעירות נדחקו לכל הכיוונים, ועוד נהנו מזה. רק דוקטור שולמן וחברו הטוב, היהלומן יובל שלמה, תפסו פינה בכניסה למועדון, למיקרה שיחליטו להימלט. המכוננים הלכו. הצעירים נשארו להצטופף עד שעות הבוקר, ואחרים הלכו מהמסיבה ישר לבית-הספר.

טובי דרוז חתיכה אמיתית. היא רק בת 21 וכבר הספיקה להתגרש. טובי התמירה בלטה במסיבה. חברה. אודי ברנס. לא נראה

ילדי השמנת החמוצה של תל-אביב וסביבותיה נקבצו בהמוניהם במועדון כדי לחגוג את יום ההולדת של אורי ורונה שולמן. ילדיו של המנתח הפלסטי יהושפט שולמן. ילדיו היפים של שולמן אינם זקוקים לשיפוצים חיצוניים כלשהם — הם נולדו יפים, וכמוהם גם חבריהם הרבים, שבאו לשמוח איתם. גרושתו השנייה של יהושפט שולמן, ניצה, הסתובבה בין החוגגים כשהיא מנסה למצוא את מקומה. אודי ברנס, חברו הטוב של אורי, העניק לו במתנה נרתיק יקר לסיי

אידית ארליך המוכרת ככפילתה של פארה פוסט. באה למי סיבה בחברתה של ורד הררי, בתה של הזמי רת כוכבה הררי, השתיים הנראות כפירסומות לוויסקי בלק אנד וייט.

לחברה שעמדה לצידה על ההפקה החדשה של קושניר ורטנר. בניגוד להרבה פתיחות אחרות הייתה הרגשה של נוחיות ואלגאנטיות מאפקת. מפני שהחוגגים לא השתייכו לחוג הרעשנים של תל-אביב.

או — הם לא יפסידו משקה-הינם. השלישייה הזאת הופיעה בג'ינס ובלטה על רקע היפים והיפות שהתלבשו במי יוחד לאירוע. המטעמים שהוגשו לי אורחים והמוסיקה שהושמעה עליירי נגני ג'אז המחישו לאורחים שמנהטן

אבטלה במועדון

גילתה נאמנות גדולה לחברתה. טניה רפאל שישבה לצידה. טניה, שבאה במחשון, הרגי שה לא בנוח כשמבטי הגבראים הופנו לעברה, ואיריס הסתירה אותה.

קארן דונסקי, שלומית, שהיתה לחוצה מפריצת דירתה הפאריסית, נרגעה מהוורדים הריחניים שהגיש לה מוטי הורנשטיין (בתצלום מאחוריה).

הדוגמנית לבושה בחלי שלומית אמיר פת שני חלקים וכובע תואם, הפגינה מזה נוסח חברתה הדוגמנית הוותיקה

ארקדה, שבה נערכה המסיבה, לא אוהב במיוחד פירסומת — אך זה לא עזר לו במיוחד. לקראת סיום האירוע הוא התרצה וניאות להצטלם. לאחר שהחגיגה נגמרה נראה המקום כמו לאחר מלחמת-עולם שלישית.

בן-דוד, נתי, שהוא בנו של יבואן קסיו לארץ, סירב להגיב. יורם רבי נבייץ בנו של ראש עיריית תל-אביב ושרה-אוצר המנוח יהושע רבינוביץ, ניסה להסתתר מעיניהם של הצלמים. יורם, שהוא מבעלי המיסערה החדשה

סוניה פילץ היפה באה למסיבה בחברת בעלה (בתצלום לצד דה) ובני משפחתה. הני שטיינר וחברה, נתי רכטמן (בתצלום מימין). בני הזוג היפה והסולדי נראו כזוג נשוי.

היפה אוהבת לעורר מהו מות ובלגאנים בכל מקום יא מבלה. בעיקר כשמדובר בגברים.

גל ואירים שפירא שתי אחיות תאומות התלבשו בשמי השתיים. שעושות צעדים ראשונים כדוגמניות-מסלול. לא הרגישו בנוח.

פילץ מעל הקומות

החל מתחילת המאה וכלה ביצירות עתידיות של הדוגמנית והמעצבת רונית אלקבץ. הדוגמנית שולמית אמיר נראתה מוראגת: כירור קצר העלה, שרירותה הפאריסית נפרצה ונגנבו ממנה מיסמכים אישיים ודיבריי-ערך.

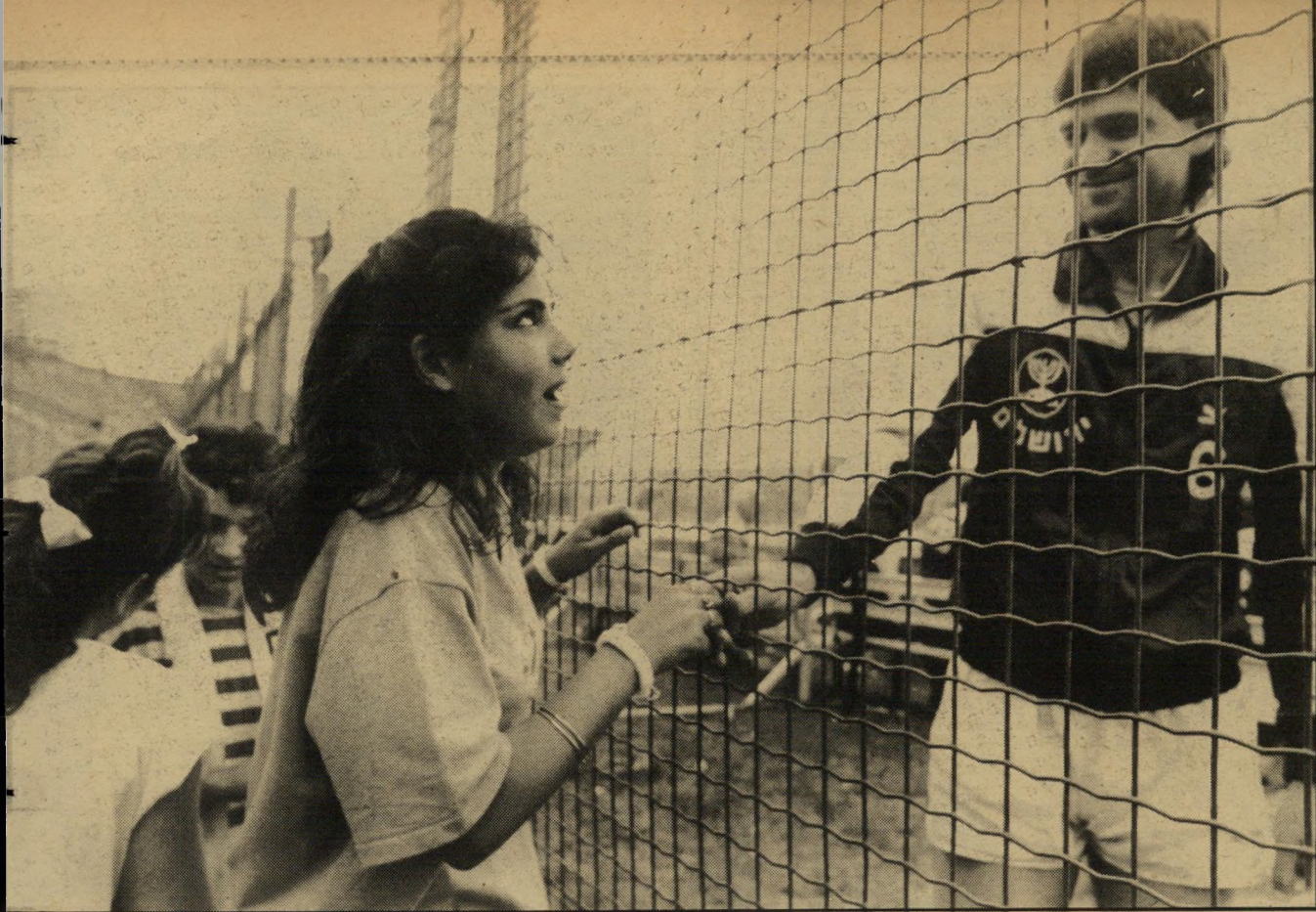
כשהובאה עוגה יום-הולדת למקום נאות פילץ לחזור להמולה ואף הסכים לפרוס אותה, לצהלת האורחים. מסע של ניחושים לגבי גילו העלה חיוך על שפתיו: הוא אמנם נראה כבן 65, אך למעשה הוא מגרד את שנות השמונים.

חני שטיינר, מלכת המים לשנת 86, שכאה בחברת בן-דוד נתי רכטמן בן 25, שמרה כהרגלה על איפוק אך ניאר תה לספק על תוכניותיה האישיות — צלילי מארש החתונה מוצאים חן בעיניה.

אריה פילץ מעשירי ישראל, חגג בוע אירוע כפול: יום-הולדתו ופתיחת מה העליזות בדינגוף סנטר. מוזמנים גם נאספו במיסערה ארקדה ונהגו מדר עמים והשתיה. אך הרוחק והצפיפות לא יר במיוחד לפילץ הקשיש, שהעדיף ל- בקפה הסמוך בחברת אשתו היפה ידה וחברים קרובים. נכרתו היפה נה שמייר ראה לפנק את המיוחסים וות עורפות של מזון ושתייה. שולוזה נל מארגנת התצוגות והאירועים הציר על דוגמניות מאה שנה של תילבושות,

אורנית מרמלה לוחצת את ידושל משה בן־הרוש מבעד לגדר. היא אחת ממאות השרופות של בית"ר ירושלים

מי שחשב שרק לירדנה ארזי ול־עופרה חזה יש מועדון מעריצים — טעה. מי שחשב שילדות קטנות אוספות רק את חתימותיהם של שחקן נייקולנוע, טעה גם הוא. ביצע 8, היציע המפורסם של אוהרי בית"ר ירושלים בבלומפילד, אפשר למצוא בכל מישחק של בית"ר, בין ה־אוהדים השרופים — המפצחים גרעי־נים, התוקעים בחצוצרות, המקללים, הצועקים, המניפים ירדים, הרוקעים ב־רגליים — גם כמה עשרות של ילדות יפות. לרות אלה, כמבט ראשון, נראות

הילדות של בית"ר

ליל שלה, שלמה (מומו) שירזי, למור מו יש נשמה טובה, הוא פשוט משגע. הוא לא רק חתיך, הכייהכי אני אוהבת בבית"ר את מומו. המוריך שלי בפני־מיה מסכים שאני אצא כל שבת לראות את בית"ר.

אלינור, לבושה בג'ינס הדוקים וב־חולצה לבנה, היא בת 14 וחצי, תלמידת כיתה ח' ברמת־השרון. ההורים נותנים

חוץ מכדורגל, אורנית גם אוהבת לרקוד.

17
מחברות

פנה מרמלה היא בת 14, לומדת בפנימיה. היא סיפרה כי כל הקר־רות בחדרה מכוסים בתמונות של הא־

כשיצא גרי מחדר־ההלבשה, התנפלו עליו השתיים. חיבקו אותו והכריחו אותו להצטלם איתן. מימין: החבר בעל המצלמה מנציח את הרגע המאושר.

מזכרת נצח השחקן גרי ונדרמולן נגרי על־ידי שתי מעריצות שר־מות, שהצטיידו קודם המישחק בחבר בעל מצלמה.

אורנית, לבושה בחולצה כתומה וכ־מיכנסיים שעליהם מודפסים כוכבים כתומים, היא בת 16. היא באה במיוחד מרמלה: „בשביל כולם, אבל העדיפות שלי הוא משה בן־הרוש. לאבא שלי אין ברירה, הוא חייב להביא אותי בכל ש־בת למיגרש.”

אורנית, ילדה יפת־תואר, מרברת עם בן־הרוש בטלפון, אבל היא מתרג־שת עד כדי אוברן המילים מפיה כאשר היא פוגשת אותו פנים־אל־פנים בפעם הראשונה, ואפילו לוחצת את ידו בהת־פעמות. „אני מרברת רק על היופי ש־לו. בקשר למישחק זה כבר משהו אחר. אני חושבת שהוא מקסים ושהוא יותר יפה מאלי אוחנה.”

נצמדות לגדר הרשת, מתלהבות, מנ־ר פפות ירדים, מסתכלות במבטי הערצה. בירור קטן מעלה שזה הרגע שבו יצאו שחקני בית"ר מחדר־ההלבשה בדרכם למיגרש. הילדות, כל אחת בדרכה, מנ־סות למשוך את תשומת־ליבו של ה־שחקן הנערץ עליה. הן מסמיקות, מש־פילות מבט, וליכן פועם בחוזקה.

„אלי כפרה שלי, כמה הוא יפה! אולי אם נקרא לגרי, או אלי יסתובב ויראה אותי.”
„שלחתי לו היום מתנה.”
„אני שלחתי למומו לב גדול אדום.”
„ואני נגעתי היום בפעם הראשונה ביד של סמי.”

כאילו הן שייכות לאירוע אחר, לסרט אחר, כאילו נפלו למקום במיקרה. אך מי שיעיף בהן מבט שני, יבחין שהן מעורבות במישחק לא פחות מן הגברים. שגם הן מצויידות בכל האבי־זרים הדרושים, כמו צעיפים, כובעים ודיגלונים, וגם הן מעוררות בכל פרטי המישחק ומשתפות פעילות בצעקות האוהדים.

מה שמבדיל את הילדות היפות מן האוהדים השרופים הגברים הם אצרות יקרים, הנוסעים איתן לכל מקום, ובעי־קר למישחקי בית"ר. האצרות הן תמו־נותיהם של השחקנים שהן הכייהכי אוהבות.
ברגע מסויים קופצות כל הילדות,

סמי וגם מומו גלית מחולון מעריצה שני שחקנים: מימין סמי מלכה ומשמאל שלמה שירזי. בתמונה התח- תונה מבקשות עדנה וחיה את חתימתן של האנגלי מבית"ר, גרי ונדרמולן.

פנים אל-פנים, ולא רק מעבר לגדר במיגרשים. גם לה ההורים מרשים לנ- סוע למישחקים, כי היא תלמידה טובה ובית"ר לא מפריעה לה בלימודים. מיקי בדיחי מירושלים מעריצה את מומו. היא כל-כך מעריצה אותו, שהיא הסכימה לתת להעולם הזה את הטי- לפון שלה, אולי מומו יתקשר אליה. היא בכיתה י', רק בת 16, גרה בקטמור- נים והולכת אחרי בית"ר ירושלים כבר הרבה שנים. אז לתשומת ליבו של שיי- רוז: טלפן ל-660520 בירושלים, מעבר לקו מחכה לך מעריצה אמיתית. כוכי היא המבוגרת שבחבורת המע- ריצות השרופות, היא בת 20. גם היא באה מצוידת בסמלי הקבוצה: צעיף וכובע.

אפרת בת 16 והיא מכפר-סבא. גם (המשך בעמוד 36)
רזנית אנמלר וענת סרגוסטי

צילמה: ענת סרגוסטי 25

דפנה ושלמה דפנה מרמלה באה כשהיא מצוידת בצעיף של בית"ר. היא מעריצה את שלמה (מומו) שירזי, כי יש לו נשמה.

סיגל ואלי סיגל מחולון נוסעת עד ירו- שלים כדי לצפות באלי אוחנה באימונים. אבל מבטיחה שאינה מטלפנת אליו.

אוחנה חיה באה מצוידת בכובע ובצעיף של בית"ר. אוחנה הכי חתיך בעיניה.

במקום חמישי אצלי. אני מחלקת אותם לפי היופי, וגם לפי איך שהם משחקים. סמי מלכה הוא הכי יפה בפנים. יש לו

משגע. הוא גם משחק טוב. יש בו הכל.

עדנה בת ה-15 באה מפתח-תיקווה. היא הנמרצת ביותר בכל החבורה. לבר- שוה במיכנסיים קצרים, בחולצת פסים, לראשה כובע צהוב ולצאורה צעיף של בית"ר, בידה האחת טרנויסטור קטן, כדי שתוכל לעקוב אחרי מישחקי הליי- גה האחרים, ובידה השניה פינקס קטן, שבו היא אוספת את חתימותיהם של שחקני בית"ר.

לעדנה 26 מחברות על ביתר, שבהן תמונות של שחקנים וקטעי עיתונות על הקבוצה. "לפני 3 וחצי שנים ישבתי מול הטלוויזיה במוצאי-שבת, ראיתי מבט-ספורט. ונדלקתי על בית"ר. מאז אני נוסעת אחרי בית"ר כל שבת לכל מישחק. נסעתי לירושלים ולבאר- שבע ולנתניה ולבלומפילד, לכל הארץ. אחרי בית"ר. אני גם נוסעת לאימונים.

בהתחלה אהבתי את אוחנה. עשיתי עליו 17 מחברות. עכשיו אוחנה רק

גרי אלינור מרמת-השרון מח- זיקה את תמונתו של גרי ונדרמולן. שאותו היא מעריצה.

לי לנסוע לראות את בית"ר, כי זה לא מפרע לי בלימודים, ואני תלמידה טר- בד. אני חושבת שגרי (ונדרמולן) ממש

את חתימתו של השחקן. המדורג ברשימה הפרטית שלה רק במקום החמישי. בתצלום מימין: כוכי ומיקי. מיקי מתה על מומו וכוכי אוהבת את כולם.

חתימת האליל עדנה בת ה-15 מפ- תח-תיקווה זכתה ב- מירץ - היא הגיעה הכי קרוב לאלי אוחנה ולקחה

גורלו המר של משורר רואה שחורות

(רשימה שניה)

במאמרי „להרוג את הפרופסור“ (העולם הזה 2592) הבטחתי להרכיב שיעור אחד או שניים בתולדות הסיפור העברית בצמד סרטורי תרבות השואבים את כל עימקי המידע הסיפורי שלהם מתוכניות טלוויזיה; זאת, בעת שאינם תרים אחרי במקומות מפותקים עוד יותר. הרקע: הוויכוח שהתנהל בתוכניתו (החשובה בעיניי) של ירון לונדון, סוף ציטוט, בנושא דוד פוגל: האם היה משורר דחוי ומקופח ואם לאו. כל זה, בהקשר עם מהירות החדשה של הרומאן חיי נישואים לפוגל, שיצאה זה לא כבר בזכותו ובהתקנתו של מנחם פרי.

מה היו הטענות העיקריות — להבדיל מסתם דיברי הבל, רכילות ושיחזחזח — שהועלו באותו הקשר? מן הטענה כי אשר ברש קילקל את יצירתו של פוגל בעריכה שערך אותה כבר חזר בו מנחם פרי, ואילו מן הטענה כי מנחם פרי עשה בכתיבתו פוגל ככתוך שלו יחזור בו כל הקורא

ואף זאת נאמר לנו כי „שקר וכדור שלג — שניהם גדלים תוך כדי גילגול.“

גניחות עדינות

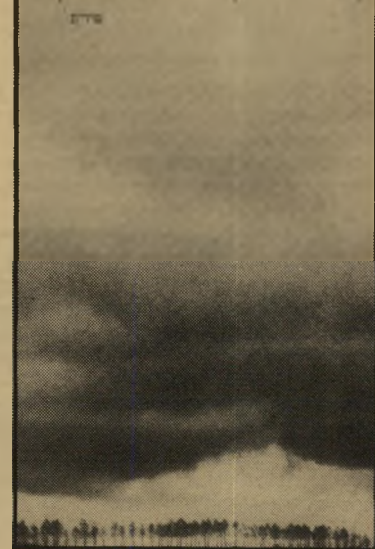
הבה נתחיל איפוא בשיעורנו — ודווקא בחלקו הקשה ביותר, הלא הוא המתייחס לשנות העשרים והשלשים — ונבדוק, ראשית לכול, את הטיעון בדבר העידוד וההערכה להם זכה פוגל מידי ראשי המדברים בסיפורתנו של אז, ובעיקר מפי של „בגדו, האוראקל הסיפורתי-ביקורתי של אותם ימים“, שאפילו הוא „שיבח אותו“ (את פוגל) — דיברי ציפור הלילה השניה שלנו, הרה בושס, ברשימתה שלה באותו נושא בטור שלה בהארץ.

מבקרי טלוויזיה וציפורי לילה פטורים, כידוע, מדיני ראיות. אנחנו, שלרוע מזלנו אין חלקנו לא עם הראשונים ואף לא עם האחרונים, איננו פטורים. הבה ניחא איפוא ספר ונחזי, כמו שאומרים בארמית צחה, להיוודע מהם הם באמת אותם דיברי שבח מופלגים ש„האוראקל הסיפורתי-ביקורתי“ (לא אני קראתי לו כך!) הואיל לזכות בהם את פוגל שלנו.

אני מחזיק בידי חוברת ב' של הירחון האדמה שבעריכת י"ח ברנר (שנה א, חשוון התר"ף) וקורא בעמוד 242 את המאמר המלומד המוקדש לפוגל:

„פוגל הוא. כנראה, פנים חדשות באוהלי שירתנו. ראשונה פגשונוהו „גבולות“ של שופמן. גנוחי גניח (כלומר: גניחות גנח — ז') גם ב„מקלט“. אבל יש קצב — וקצב עדין — לגניחותיו. בצורה הוא מזכיר קצת את שיריו הקצרים-המובחרים של אברהם בן-יצחק. אלא שהוא פחות תרבותי ויותר בלתי

דוד פוגל | לעבר הדממה

בעיון את הסבריו הנכוחים המתלווים לרומאן. נותרה איפוא הטענה שנשמעה, לפיה אומנם היה דוד פוגל משורר מוכר ומקובל בשנות ה-20 וה-30, ואף זכה בהן כדיברי שבח ועידוד מצד כמה מבכירי הסופרים והמבקרים, כדרך שפירסם כנחשבות שבכמות הסיפוריות, ואילו כל מה שנאמר על התעלמות, המעטת-ערך ושיכחה כביכול יפה רק לגבי שנים מאוחרות הרבה יותר ומקורה בגססיון להשליך ממצב הדברים בשנות ה-50 וה-60 על התקופה שקדמה לה, ניסיון אשר „סייע אמנם טקטית לנתן דן לקדם את העניין בשירת בני דורו, אך לא עשה צדק להיסטוריה של הסיפורת.“ כל אלה דיברי חיים נגדי, ציפור הלילה של מעריבי.

אם אכן נכונה טענה זו, הרי שמדובר כאן בניסיון חמור למדי לאחז את עיני הקורא העברי באמצעות סילוף תולדות הסיפורת בדורות האחרונים. וזאת — מתוך שיקולים „טאקטיים“, כלומר, שיקולים אינטרסנטיים צרים של דור או אדם אחד, שיקולים שדבר אין להם עם האמת ההיסטורית במעורומיה ההיסטוריים. בנקודה היסטורית זו מן הראוי לחזור ולהדגיש כי הטענה האמורה מתייחסת רק לשנות ה-20 וה-30 בלבד. בכך, שבשנות ה-50, בהן נכתב מאמרו הראשון של בן הרור החדש על פוגל (נתן דן: „בעקבות משורר שנשכח“, משא „למרחב“, 23.9.54) — „פוגל לא היה מוכר ושטיינברג נשכח“, בכך נכון גם כעל „ציפורי הלילה“ שלנו להודות.

ואולם, גם לאחר סיוגה וצימצומה בזמן (שהרי הרעת באמת נותנת כי מי שכותב על „משורר שנשכח“ מתכוון לכך שנשכח בעת כתיבת דבריו ולא שלושים שנה קודם לכן) עדיין מחייבת טענת „השלכת“ תשובה, ולוא רק חלקית ולא ממצה, כמתאפשר שביטוי. וזאת, שהרי אם הוזהרנו שלא לענות כסיל כאילוה, הנה מייד לאחר-מן גם ההזהרנו לענות כסיל כאילוה.

מורפסים, מעשי ידי עלמים צעירים, תלמידי בית ספר תיכוני? שנקרה לידיו (ראה האדמה, שנה א, חוברת ה, שבט התר"ף, עמודים 612-614).

ואולם, להגנתו של ברנר — למי שאינו בקיא בנושא; האחרים אינם זקוקים לדיכוי סניגוריה ממין אלה — יש להעמיד את דבריו על הקשרם. דיכוי „האוראקל“ (הביטוי, אגב, יותר משהוא מעיד על ברנר מעיד על בעליו) נכתבו בשנת 1920, כלומר, שלוש שנים לפני שיצא בווינה, בהוצאת „מחר“, קובץ שיריו הראשון (ובעצם גם היחיד שיצא בחייו) של דוד פוגל, לפני השער האפל. המונה לאפחות מ-72 שירים. כלומר, כל מה שהיה לנגד עיני ברנר בעת שכתב מה שכתב על גניחות בעלות קצב עדין ושני שירים „מהנים ביותר“ לא היה אלא חלק מיוערי מיצירתו המוקדמת של המשורר. מאריך גיסא, למען הצדק והיושר, צריך להעיר כי בהערכת מישפט של ברנר על קומץ שיריו של פוגל יש להביא בחשבון גם את היותו של ברנר נוטה חסד „לפנים חדשות“, כלשונו, כשם שלא חסך שייכט, כשראה צורך בכך, מפנים מוכרות וותיקות. אילו היה לנגד עיניו קובץ שלם משירי פוגל, קרוב לוודאי שלא היה מסתפק באותם „גנוחי גניח“ שלו. כדרך שאפשר — מי חסך וידע? — שהיה אף מחמיר את מישפטו:

כולנו ניפגש

לעומת ברנר, שסיפרו של פוגל לא היה לנגד עיניו בעת כתיבת דיכוי ביקורתו, אנו עוברים עתה למשורר אחר אשר אכן ראה-גסדרא את הספר, ראה וקרא, קרא והתרשם, התרשם ואף סימן פסוקים וביטויים ראויים לציטוט. מבקרנו הבא הוא אברהם שלונסקי ודבריו מתפרסמים — שימו לב — לא בשנות הארבעים והחמישים, כלומר באלה הידועות כשנות „דור שלונסקי“ אלתרמן, כי אם בהחלט בדור האמור להיות דורו של פוגל האומלל, זה שבו הכל, או כמעט הכל עומדים וקושרים לראשו כתרים, מפרסמים אותו בשער-בתריים ועומדים ומסייעים בידיו שית פוס את המקום הראוי לו בסיפורת העברית, שכי דוע גם אז לא היתה משופעת במשוררים וכי סופרים בדרגתו ובמעלתו. למה אאריך דברים. הרי דיכוי שלונסקי מדברים בעד עצמם. להלן ביקורתו, אם לכך ביקורת יקרא, מתוך הדים, כך ב, חוברת י, תרפ"ג-תרפ"ד, עמ' 66-67.

„לפני השער האפל... ברו: כריכה שחורה. ותוכן: „ארונו שחורים“, „צפרים שחורות“, „הספינה השחורה“, „עוגב הלילה השחור“, „יון אפל“, „כתב אפל“, „יער אפל“, ולילה — לילה — לילה. גם לאבא „מעיל שחור“ וזקנו שחור.“ הה אבא! אבא! ככוכב בודד ידוד עתה אבא נוגה שם בין הריו. וכולנו, הן כולנו תועים אנו עצומי עיניים ושחוחים על שבילי סתיו מרופדים שלכת. איש לעברו, איש לעברו. אך פעם הן ניפגש, כולנו ניפגש...“

ושלונסקי מסכם: „מי אשר לא יחוש על פניו ריפרוף רגלים שחורים מפרפרים ברוח“ — אל יפתח את הספר.

אכן, דיכוי קילוסים ממש. ועוד בשנות העשרים השופעות הערכה: זה „גנוחי גניח“ וזה „כא“ יפתח את הספר. אמר אוריין לא יכול היה, כמי דומה, לחבר המלצה חמה יותר לקובץ שירה:

אבל אם יש עדיין מי שמפקפק וזקוק לתנא דמסייעא נוסף, מי לנו „האוראקל“ מפורסם מביאליק. והלא דווקא משמו מביא לנו אביגדור המאירי דברים שאמר המשורר „הלאומי“ לאשר ברש — אחר ממליצי-היושר הבודדים אשר לפוגל אותם ימים — בתגובה על שיר של פוגל שאותו פירסם ברש בהדים שלו (כרך ד, חוברת ב, תרפ"ג, עמ' 55-56): „לפעמים יש לי“ דיכוי ביאליק בתגובה על שירו של פוגל בציטוט המאירי — „הרושם כאילו איוו מגיפה של רוח תזותי אחזה את העולם.“

מגיפה של פוגלים? לא עלינו! ודן פגיס, המביא דברים אלה כמבוא שכתב לכינוסה הראשון של שירת פוגל (הוצאת אגודת הסופרים, 1966). מוסיף ומפרש, כי „התנגדותו של ביאליק לפוגל מובנת, אף על פי שמצא עניין בשירי אברהם בן יצחק. דרכו של ביאליק היתה היפוכה של אותה שירה (של פוגל)... ולא על פוגל בלבד שפך ביאליק את זעמו, אלא על השירה המודרנית ככלל. גם זו של אומות העולם“ (דברים שמן הראוי שזאום מבקרים המבקשים כיום להציג את ביאליק כמודרניסט, רחמנא ליצלן, מוטב שיקחו לתשומת-לבם).

פירסמו וכתבו

ומי שמבקש עוד ראייה להוקרה זו שהוקדו בכירי הסופרים בני דורו של פוגל, הם והבאים

אחריהם, את עמיתים זה ואת הדומים לו (שהרי אין כאן עניין של פסילה שרירותית, כלל וכלל לא!) מוזמן לקרוא, באותו מבוא של פגיס, את דבר הפארוזיה שכתב אביגדור המאירי עצמו לתיאטרון הסאטירי הקומקום: מעשה ב„עורך כתביעת מודרני החוזר לביתו ומוצא דף עם סימנים חסרי משמעות, שהוא חושב אותם ליצירה נעלה של המשורר פוגלמילך-פוגל: אבל מסתבר, שאינם אלא דוגמה לאותיות של מכותה כתיבה חדשה...“

באמת, בדיחה משוכחת, מאותו סוג מבדח של האמא הטוענת כי תינוקה מסוגל לצייר „כמו פיקאסו.“

והיה אם יקשה השואל התמים: ואם אכן זה היה היחס וכזאת היתה ההערכה לפוגל מצידם של

גבריאל פריי

שני פוגלים

מן הקומה העשירית ירדה דמות כמו ההגיונות עצמה, אדם מפה פרושה על שלחן

ואמר בחיוך מתרחב והולך:

„שמי פוגל. אתה שכן חדש ואני מציג שני יחד-כמה מלים. לא אבנים חלילה. אני פתוח לכל, נמנע מלהתלבש בעצנים —

אולי מפני שפעם כמעט נדרסתי תחת פרסות סוסים שחורים. הייתי אז בפולין. ילד. כמוכן, לא חשוב.“

„מצטער. אך מעולם לא היו לי קרובים שהגרו אי-פעם לווינה. לפריס וחזרו מבישים משהות קצרה בארץ ישראל. אף בן-דוד אחד לא היה — וכל-שכן משורר; לא.“

לפוגל שלי לא היה יום מפלא גנביש. דבריו היו חרשה אפולונית ותמיד רתם סוסים שחורים —

ולי רמז על מכונית שחורה אחת. מתוך סיפרו החדש של פריי, „חמישים שיר במידבר“.

„ותני הטון“, כיצד אירע הדבר שבכל זאת פירסמו אותו בבמות מכובדות (ראה רשימה מלאה בהערותיו של פגיס) ומדוע כתבו עליו, בכל זאת, אותם דיכוי שבח מעטים ולא מרשימים במיוחד שכתבו:

לשואל כזה אשיב: ראשית, מזלו של פוגל גרם ובכל זאת נמצאו לו איאלה חסידים (כיניהם יצויין במיוחד, לצידו של ברש, גם פישל לחובר, מהם חסידים לשולי ולרביע... והשנית — הוא הקובע: „מפירסמו“ ו„כתבו“ אין מביאים אצלנו ראייה אדרבה. כך אשיב לו לאותו שואל תמים: וכי ראית בסיפורתנו ובשירתנו ובהגותנו ובכיר קורנתנו, גראפומאן בן-גראפומאן, אדם נטול כל כישרון וכל הבחנה, שאותו לא פירסמו ועליו לא כתבו ועדיין כותבים (הבט סביבך — וראיתו). ואם נמצא, חלילה, מי שאחרים לא התנדבו לכתוב עליו, סמוך עליו שהוא בעצמו כבר מצא. הכל תלוי בשאלה, מי כתב, מה כתבם — וכמה כתבו.

הנה עומד מנחם פרי וטוען — וכנראה בצדק — כי עד מחצית שנות החמישים הסתכמה כל „ביקורת“ פוגל — ביקורת השירה עם הפרוזה גם יחד — בפחות מעשרה עמודי דפוס — ואפשר שהוא עוד מגויס:

ומה דבר לנסקי וטמקין ואסתר ראב ויהודה קריי וברל פומראנץ ונח שטרן? היש מי שרוצה שאספור למענו, לשם השוואה בלבד, את מיספר העמודים שכתבו על אברהם ברוריס, על ש' שלום, על שלונסקי או על יעקב כהן (דרך ובלא לפגוע בכבודם, כמוכן). לעומת מה שנכתב על שירתו של יעקב שטיינברג (שוב, דרך משל בלבד — והוא הלא אחד מאלה שעליהם כותבים)

מובטחני כי כל השוואה מסוג זה, אם תיערך אי-פעם, תהיה מאלפת ביותר. אבל למה, בעצם ציפיתם — לצדק פיזי? והנה גם זה. ברשימתי הנזכרת שלי, „בעקבות

ציפי שחרור שפה משותפת

יש לנו שפה משותפת
כמו למשל
יכלתי להיות אביך.
כמו בית משפחתי לי ולך.

תת הכרתי נגשית בתת הכרתך.
אפלו מלים
אינן סכרים עוד.

לשונותינו נינוחות.
אמר אה ואני בעקבותיך.
אמרי אהה ואני בעקבותיך.
כרוכים כמו בסדינים
כמתאגרים עיניים.
את גומרת אחרי.
אתה גומר לפני.

אפלו מלים
אינן סכרים עוד.

אני צריך להתבונן בך.
אני צריכה לבקר אצלך.

יש לנו שפה משותפת.

מתוך ספר שירים בשם "שפה משותפת"
העומד לראות אור בהוצאת ספריית פועלים.

שאינה מסוגלת עוד להשתייך אליו כסיפורת חיה, ייתכן שנוכל לומר עליה, כי נתיישנה ואינה צריכה עוד לעניין אלא את חוקרי העבר (לשמו). או שאנו היצבנו לנו את טעמנו המשתנה ודיעור תינו הקדמות כחץ בינינו לבניה.

...יש להישמר, כמובן, מהיסחפות לבולמוס של "גילויים" לשמם, שבו יועלו גם שמות שמן. הראוי היה להשאירם לחוקרי ההיסטוריה בלבד. אבל בסיפורותנו — שבה הפרז מרובה כליכך על הגדר — חסרים, לאיפחות מאשר כוחות יוצרים, גם כוחות מגלים, קוראים מחדש ומעריכים מחדש. כל מה שדרוש הוא שיפוט ישר, אוזן טובה וזיקה רוחנית אמיתית אל מה שהם מגלים, אשר חייב להיות דברמה ששימש להם עצמם מקוריהשראה ולפיכך עשוי הוא לשמש מקוריהשראה גם לאחרים. לא מיקדש חרב ולא רהיט ישן בעל פיתוחים — עבר שחייב לחזור להיות מוחזר תמיד אל חיק ההווה. נתן זך ■

תיאטרון

על שואה ותיאטרון

תיאטרון על תנאי
בתיאטרון באר-שבע
מאת: פאניה פנלון
עיבוד ובימוי: שמואל הספרי

דרושה מידה רבה של תעוזה כדי לנסות להתמודד על הבימה עם נושא נורא כמו תיאטרון הגנים במחנה ההשמדה בירקנא. וזעות השואה ומחנות ההשמדה הם מציאות קרובה מדי וטראומטית מדי, וכל טיפול אסתטי בחומר רגיש זה מהווה בעיה אנושית עקרונית ומשימה אמנותית כמעט בלתיאפשרית.

תיאטרון באר-שבע ניסה. שמואל הספרי, הבימאי, העמיד על הבימה יצירה תיאטרונית על פי סיפורה של פאניה פנלון, שהייתה אחת מנגנות התיאטרון הבלתיאפשרית בגיהנום אושוויץ. שלוש מחוייבויות הינחו את הספרי בעבודתו. מחוייבות לספר הכתוב, מחוייבות להיסטוריה ומחוייבות לאומנות התיאטרון. מה שנראה על בימת תיאטרון באר-שבע היה אירוע תיאטרוני מורכב, לא קורחני ובלתימשכנע. הצגה שנפלה קורבן למחוייבות המשולשת, הבלתיאפשרית.

הנאמנות לספר הכתיבה התייחסות למיספר רב של אירועים, שבמיסגרת הזמן התיאטרוני הקצוב נשארו בלתי מבוססים, לא מפותחים ולעיתים חריגים. כמו למשל השימחה ההיסטורית שמפגינות המנגנות העצירות כשנודע להן שאל תאי הגזים יישלחו מעתה רק ה"משלוחים".

בסיפורת העברית אפשר לחבר כרכים. הסוגיה מורכבת ומעניינת לאיפחות, ואולי אף יותר, מפרשת התקבלות של פוגל, נע נדר חסר בית וחסר קול ציבורי וגיבורי ציבורי שהיו עשויים להקנות לו "ערך מוסף" כלשהו. במקום לערום תיליתילים של ראיות, אסתפק הפעם בציטוט קטע מתוך מיכתב ששלחה לי הגב' ליהוה שטיינברג לבית ארלוזורוב (היא הייתה אחותו של חיים ארלוזורוב ואת בעלה העלה הכירה בברלין) בעיקבות רשימתו של ישראל כהן בדבר, רשימה בשם "אין מגלים את המגולה". שבאה להשיב על דבריי שלי בנושא שטיינברג. אני קורא מתוך מיכתב שבדיר:

"והם עוד מעלים לטעון שהם 'גילו' את שטיינברג או עשו משהו בשבילו. הרי עשו הכל כדי להשכיחו, התעלמו ממנו. אפילו ידידיו הקרובים. האם אתה יודע שהתנגדו לתת לו את פרס ביאליק (שטיינברג קיבל את הפרס למרות ההתנגדות הקולנית - נ"ז) ושהוא לא הסכים להשתתף בחגיגת היובל שהם ערכו לו ב-1938 (1937 - נ"ז)?"

מפני כבודה של הגב' שטיינברג לא פירסמתי את הדברים כל השנים הארוכות האלה. היום כשאני עומד עור, אני רואה היתר לעצמי לפרסמם.

החובה לגלות" — כך קראתי לאחר המאמר שפירסמתי במוסף לסיפורת של דבר בקי שר עם מיבחר כיתבי שטיינברג שלי (9.10.63). היום אולי לא כך הייתי קורא לאותה רשימה; כי אם "החובה לגלות". ואפשר שהייתי מוסיף משהו בנידון אותם "מגלים" מיקצועיים המגלים את מי שאינו ראוי שילגולה: אם לתיאטרון עצמם, כדי שיהיו גם הם בחזקת "מגלים", ואם כדי לי אשש את כתביהעית או ה"קליקה" שלהם. או כדי לרכוש להם בעליברית ובעליחוב מקרב ה"מגד" לים" הנכונים ככל עת לשלם טבין ותקילין כעד "גילויים". מי חכם כנעל ניסיון?

אבל עם מרבית הדברים המופיעים בה באותה רשימה שמלפני רבעימאה שנה עורני שלם גם היום. ואולי משום כך מן הראוי לסיים בהם:

...סיפורת אמיתית לעולם אינה שייכת לעבר. לפחות הגיחוך" שבה שייך תמיד להווה. במידה

משורר שנשכח", כתבתי ב-23 בספטמבר 1954 בדברים הבאים: "בניגוד למה שקורה לעתים בסיפורת, לא רב היה מזלו של דויד פוגל לאחר מותו מאשר בחייו: מבקרים לא עסקו במחקר יצירותיו, בכתביהספר לא זכרוהו ולא פקדוהו... ועדיין לא נעשה כל ניסיון לכנס את סיפוריו ואת שיריו, הפזורים בכמות סיפורותיות שונות, מתן נשכחות, החל בגבולות ובהתקופה וכלה במסכת. יתר על כן, מזה כמה שנים מונח במישר ממישרי אגודתהסופרים עזובנו הפיטי של המשורר, כאבן שאין לה הופכין — מחברת שירים אשר השלים: הכין לדפוס טרם נרצח בידי הנאצים. בנסותו להימלט משיירת אסירים, שהיו בדרך למחנההשמדה בדרום צפת".

להזכירם: דבריי אלה נכתבו בשנת 1954. האם באמת צריך היה להכותב 12 (שתים-עשרה) שנה עד שאגודת הסופרים של אותם ימים תטרח ותדאג להוצאתו של כינוס ראשון של שירי המשורר? האמינו לי, כשמדובר היה בחלוקת פרסים והטבות לעצמם ולחבריהם, הם היו ורזים הרבה יותר...

וזאת ביחס למשורר שניספה בשואה בנסיבות טראגיות ואשר עליו כותב דן פגיס — מי שבעצמו טרח יהיהיה לעשות את רצון "מע" סיקור" ולחפות על חלקם שלהם בהשכחה — כי "דמותו עטורה הילה מושכת לב" ו"בעיני רבים... הוא משורר גדול שנשכח".

אם ככה ידעש אצלנו לאיש שדמותו "עטורה הילה מושכת לב", שזו בנפשכם מה יעלה בגורלו של משורר שהיילתו אינה מצודרת כליכך ואולי יש עוד מעטים הסבורים כי לא נשכח עד גמירה? כיום אנחנו יודעים כי הפרשה הייתה נוראה ומבישה מכל מה שניתן היה להעלות אז על הדעת. שכן באותו זמן שבו טרח פגיס לכנס את נפוצות שיריו של פוגל מ"מקומות שונים ומרוחקים", בדבריו, מתוך שסבר כי אותו כתביד שהכין את המשורר לדפוס, אותו הכרתי אני ברישית, "נעלם במשך השנים, ולא נודע מקומו", כל אותו זמן — וביתר דיוק, 29 שנה — מצוי היה במחסן כלשהו, שבו לא הייתה לאיש גישה אליו, עד שמצאו שם פגיס ארכיון אגודת הסופרים, גנאים, מר דב בייצק, בשנת 1978, כשנתיים לפני שאחרון קומם, שכבר הכרתי בהקשר זה ברשימתי הקודמת, וזיהו בין שאר פריסי העיזובן שהופיע בהוצאת הקיבוץ המאוחד בשנת 1983 תחת השם שנתן לו מחברו, לעבר הדממה. עיזובן זה הכיל גם כמחצית כתביהיד המתוקן של הרומאן חיי נישואים, כתביד שבו השתמש מנחם פרי עתה במהדורתו שיצאה בימים אלה ועוררה עניין רב.

להזכירם שוב: ידו של אשר ברש לא הייתה בדבר. הוא קיבל את מרבית העיזובן לידי בשנת 1949 ונפטר כשלוש שנים אחריכך. סופר גדול ואהוב על קוראיו, עורך אנירטעם ורחבאופקים ונראה שגם ידיר נאמן.

אבל בעיניי שלי לא נפתרה התעלומה עד היום הזה, וכל ההסברים המוצעים אין בהם כדי ליישב את התמיהה: אם אני ידעתי ב-1954 על קיומו של כתביהיד המיסטורי ואף ידעתי כי הוא מצוי בידי מי מאנשי אגודת הסופרים — כיצד לא עלה בידי דן פגיס לאתרו 12 שנה לאחרמכן? האם "נעלם במשך השנים" שאחרי 1954, ואילו עד אותה שנה — שנתיים לאחר מותו של אשר ברש — עדיין היה מקום הימצאו ידוע? ואולי צורך אחרון קומם המעלה את האפשרות כי קיים היה עוד כתביד שאינו מוכר עד היום? תישיבי יבוא ויתרץ קושיות ואבטיות.

התיאוריה על הנידחים

בנקודה זו מן הראוי להניח לפוגל ולסיים בכמה מילים על יעקב שטיינברג. שכן מסתבר שאף כאן "זך היה הראשון שפיתח את התיאוריה על הנידחים, אלה שסולקו מן הזירה הסיפורתית שבה שלטו שלונסקי ואלתרמן. המבקר ישראל כהן, בן דורו של שטיינברג, נכנס בזמנו לפולמוס עם זך, ואף כתב מונוגראפיה ענקית על שטיינברג, אבל מי ישיעה לו, כשרושים אמון ליושר האינטלקטואלי של זך" (חיים נגיד).

מי ישיעה? — אין בעיה. ישיעה כל מי שישווה את התאריכים, תאריך הופעת מיבחר שטיינברג של זך בהוצאת דביר וכן מסתו על שירת שטיינברג ("הקול המחריש", יוכני, יולי 1963) למועד צאת אותה "מונוגראפיה ענקית" של ישראל כהן (1972), אותה המונוגראפיות הגרועות ביותר בסיפורת העברית, ספר שהורחבו בתחושת אשמה ואולי — מי יודע — אף ברצון, לקחת טרמפ, כפי שנהוג לומר בימינו, על גבו של משורר ששמו כבר נישא אז (1972) בפי כל כאחד הגדולים שבגדולים.

בנושא זה של קבלת או התקבלות שטיינברג

וקי
פיו פאל
באי הרף מאחאה
מבא העניצ
משולט כשואר טרף
אג אלו
הכנור מכבר פאלח
האיש אשר שאג
באזה קר
אובא מחצה גלוי
קולו החס
כיע באין שורק
סופר וירץ
האיש אשר שאג
באזה קר
in אלו בקרב

תיאטרון באר-שבע: תיאטרון על תנאי

זר. בוודאי לא כמו במציאות, ללא ספק לא כתוב בספר, אבל מאוד תיאטראלי ומאוד משונה ומעמיד את מערכת היחסים בין הנוגשים לקורבנות באור חדש. החורג מן ההגיון שהכתיבה ההצגה כולה — אור הפוגם הן באמנות היצירה התיאטרונית, הן באפקט שמן הסתם ביקש הבימאי ליצור והן בתגובה שביקש לעורר. גם המישחק הטוב, התפאורה המשכנעת והתליבושות ההולמות לא יכלו לתכתוב שהעי מיד הבימאי המעבד. מה שהכשיל את ההצגה לא היתה, אם כן, הבעיה המהותית של כפיית מיסגרת אסתטית אמנותית על נושא טראומטי כמו השואה, אלא קוצרירדו של הבימאי המעבד. עדינה אלוני ■

החדשים. במציאות זה אולי היה כך, הספר ודאי מרווח על כך, אבל על הבימה לא נוצרה האווירה העשויה להצדיק "אשר" כזה מבלי לפגוע באמרי נות הדמויות ואולי אפילו באנושיותן. ועוד: דמר תה של פאניה פנלון מוצגת כמי ששולטת בתובתיה לכל אורך ההתרחשות. היא מנחמת, תרמכת, מרגיעה, משמשת מישענת לחברותיה וכמ עט אשת-סוד לאלמה, העצירה הקשוחה המנצחת על התיאטרון. אולי היא הייתה כזאת במציאות ודאי שכן מרווח בספר. אבל במיסגרת של יצירה אמנותית מהווה הצגת דמות מרכזית כזאת חלק מתבנית המכתיבה השוואה. הנה, אפשר היה גם כך, ואולי אפילו: אילו כולן היו כמוה... ניגוד האינטרסים שבין המחוייבות להיס

(המשך מעמוד 17)
אומרים לי שאני צורק, אבל הם מפ' חרים מהאסיפה. אחת ממושב אליי ש.י. והבת שלי, בכיתה ו', אמרה שהיא רוצה לעבור בקיץ לגור באלישיב. היא מרגישה את העיונות במושב.
"רוב הכפר לא מדרבן אתי, משהו לקחה אותי טרמפ לעפולה ואמרה לי שיעשו לה צרות בגלל זה. אני חושש שהם מסוגלים לדרוס אותי."
"שלוש וחצי שנים אני חי כך, ללא פרנסה, הרסו לי את המישפחה. אחת במצב של יאוש וקטסטרופה. היא לא יודעת מה לעשות. היא חוששת מפני העיתונות, אבל היא לא יכולה לסבול יותר. היא נמנעת תחת עומת העיונות. יש לנו בית יפה, עבדנו 25 שנה לשם כך. יש לי בן בגיל 25, ביפאן, והוא חושש לחזור בגלל כל הצרות האלה. משהו מהשכנים אמר לי יום אחד: לא מספיק לך שיש לך הבית הכי יפה בכפר. אתה גם צריך עופות?"
ואחת מתושבות המושב: "תחשבו לבד, האם זה יתכן שכפר שלם השתגע ורק סורפין נורמאליז" היא סירבה להודות.

לא רופא

זיכר המושב, צניקה גיזל, לא ניסה להתחמק, וגם לא ניסה להש" מיץ. הוא אמר:

"מתנהל כעת דיון על תביעתו של סורפין ל-160 טון פטימים. בוועדה ה" מישפטית של התנועה, לפי דעתנו, ה" תה לו מיכסה שווה לכל חברי המושב, כלומר בין 28 ל-30 טון לשנה. אבל ה" שנים שמועצת-הלול לא אכפה את ה" מיסות, ולכן חברים אחרים גידלו יר" תר מהמיכסה שלהם, וכך עשה גם סור" פין.

"בית-האימון החדש שלו נבנה מ" כספי המושב, על פי החלטתנו. לסור" פין לא היתה אף פרוטה אחת. גייסנו כספים בהלוואות ובקצבאות שלנו ו" סורפין בנה את הלול. מוכן שהכל נרשם בכרטיסו והוא היה חייב להחזיר את הכסף. הוא נשאר חייב לנו 150 אלף דולר."

"בית האימון נבנה לצורך גידול הדרונים. איפשרנו לו כל כמה שיכולנו, אבל הוא הפסיק לגדל ברגע שנפסקו ההזנות להדרונים.
"מושב רס"און הציע הסדר לגמור את העניין ולחסל את ההוב של 150 אלף דולר של סורפין. אבל כעת כל העניין נמצא לפני הוועדה המישפטית שלנו, שהיא בית-מישפט עבורנו. הייתי שמח להרחיב את היריעה ולספר עוד דברים, אבל לא קיבלתי ייעוץ. ואינני יודע על מה מותר לי לדבר ועל מה לא."

"בענין זיוף השמאות, סורפין הגיש תלונות למישטרה והמישטרה תחקור. אנחנו נכונים לדברים.
"את נושא הקלצ'ניקוב אני לא מ" כיר, כי לא טיפלתי בו. אבל אם לקחו ממנו את הנשק, אני לא מאמין שמיש" טרתי-ישראל עושה דברים סתם. צריך לשאול אותם. אני לא יודע מי חשש מסורפין ומה חשש, ואני גם לא יודע מה סורפין חשב או לא חשב, ואם הוא מסוגל לכך או לא."

"את הבעיה יצר החבר סורפין והוא חייב לתת לעצמו רוח כיצר הגיע למ" צב הזה. חיות כאן 50 מישפחות, הצענו לו פיתרונות שונים וניסינו ללכת לק" ראנו במירב הדרך. הצענו לו תנאים ופיתרון שיענה על תפקוד המשק שלו ויוכל להחזיר את חובו ולהחזיק את קיומו. אבל הוא רחה הכל, כי חשב שיוכח בתביעתו."

שאלנו את הגיזר מה יהיה לדעתו סוף העניין, והוא אמר: "הלואי שהייתי יודע! אני מקווה שהוועדה המישפטית תחליט מה ואנחנו נפעל לפי החל" טותיה. רס"און מתייחסת אל סורפין כאל כל חבר אחר. עד שתהיה החלטה בעניינו בוועדה המישפטית."
האם נכון הדבר שהיו מכות באסיפה השבוע וסורפין נפצע? צניקה: "היום הלכו אנשים לחקירה במישטרה עפו" לה בעניין זה, הם נחקרו על תלונותיו של סורפין ועל תלונות-הנגד שהוגשו, והמישטרה תחליט."

(המשך מעמוד 15)
"אחרי כמה שיעורים עיוניים נכנסנו בפעם הראשונה לחדר-הריסקציה. ה" מרריכים יקשו שלא נצחק, לא נשיר, לא נביא כל-ינגינה. אסור לאכול ואסור לשוחח שיחות סתמיות, מפני כבוד המת."

"כולנו מאוד התרגשנו. אבל אף-א" חר לא התעלף או הקיא. הרקות ה" ראשונות בחדר היו עבורי הקשות כי יותר. האולם ענק, מלא בגופות מ" כוסות בסדן לבן. זה מראה מוזעזע.
"כל חמישה סטודנטים נקבצים סביב גופה ומתחילים ללמוד אנטומיה. בשיעור הראשון מנתחים את בית" החזה. מסירים את הסדן רק מבית"ה חזה. אז נדהמתי בפעם השניה. עורה של הגופה, שהיתה משומרת במשך תקופת-מה בפורמלין, נראה צפוד, קשה צמוק, כאילו היה עשוי מפלסטיק."

"מתחילים לנתח. בגלל תהליך השימור, נקרש הרם בחורידים ובזמן הניתוח לא נוזל דם מהגופה. אחרי כמה דקות חולף המתח ושוקעים בעבודה. בשיעור השני מנתחים את הבטן, אחר כך את האגן, את הגפיים ולבסוף את הראש."

"רק כשמגיעים לניתוח-הראש, מסיירים את הסדן מהפנים. וזה רגע קשה. עם עד עשיתי הצלחתי לשכנע את עצמי שאני עושה משהו טכני. אפילו יכש, פיתאום מתגלה הצד ה" אישי."

"קורה שצוחקים בזמן השיעורים, מעניקים לגופה שם, משוחחים איתה, מנסים לנחש מי היה האדם, מה עשה בחייו. אבל ככלל אנחנו מתייחסים לנושא ברצינות. בעיקר בגלל המיבחן, שהוא קשה ומפחיד."

"בזמן המיבחן, בכל גופה נעוצים שלושה ריגולונים, ואנחנו צריכים לעבור מגופה לגופה ולזהות את האיבר שבו נעוץ הרגלון. בדרך-כלל זה וריד קטן, עצב או שריר נידח.
"למרות אי-הנעימות הכרוכה בני" תוח גופות, אי-אפשר ללמוד רפואה בלי זה. אומנם יש בוכות אנטומיות, אבל עד שלא פותחים גופה לא מבינים את גוף האדם, איך הוא פועל, איך הוא נראה באמת."

בירושלים מוחזרת הגופה למישפחה שנה אחרי יום הפטירה. בתל-אביב ב" תוך שלוש שנים.
"פיתאום התברר לנו שבעצם אבא לא פתר את בעיית הקבורה", אומרת הר"ר ז'בוטינסקי-רובין. "אחרי שנה הנושא התעורר מחדש. החלטנו לקבור אותו ליד הוריו בטקס דתי מינימאלי. רק מה שצריך, בלי שום גיגונים מ" יתורים."

"האבל בעיקבות הקבורה המאוחרת הופך סבוך יותר. שנה אחרי המוות, כשכבר מצליחים להירגע קצת, פית" אום נערכת הלוויה המחריפה את תחושת-האבל, והמאריכה את תקופת" השיקום."

בירושלים נקברות גופותיהם של התורמים בתוך ארון, בחלקה מיוחדת בהר-המנוחות. ניתן, על-פי בקשת המישפחה, לקבור גם בבית-קברות אחר, אלא שבגלל גודלם של קיבורי הארון, שהם גדולים יותר מקברים רגילים, אי-אפשר לקבור את התורמים בסנהדריה או בהר-היהדות.

גופות שנותרו לצמיתות נקברות גם כן, אחרי מיספר שנים, לפי ריני העדה הדתית שעזמה נמנה התורם, בלי להוריע דבר למישפחה. לעתים נותרים מגופה כזו רק כמה חלקים, הנקברים כאילו היו הגופה בשלמותה.
"אני לא בטוחה שגם אני אתרם את גופתי למדע", אומרת מרים טורניק, שאמה, תורמת, נפטרה לפני חודשים ספורים.
"הבנתי את אמא. היא לא אהבה את המימד הדתי. היה לה קשה לקבל את זה שהרכבים יקברו אותה. אולם ה" מחשבה שבמקום להיות קבורה היא מסתובבת במקרים של בית-הספר לר" פואה, קשה לא-פחות."

"הפיתרון האיריאלי לאנשים כמונו הוא מציאת נוסחה כלשהי של קבורה חילונית, כדי שגם אנחנו נוכל למות בשקט."

השבץ העולם הזה

9	8	7	6	5	4	3	2	1
	14		13	12		11		10
		19	18	17	16		15	
		23	22		21		20	
			26		25		24	
				30		29	28	
						31		
			32					
37	36	35				34		33
	42		41		40	39		38
			47		46	45	44	43
				50		49		48
					52		51	
60	59	58	57	56		55	54	53
			64	63		62		61
		69		68	67			65
			73	72		71	70	
				75		74		
80	79	78					77	76
	87	86		85		84	83	82
		91			90	89		88
			96			95	94	93
97								92
	103		102		101	100	99	98
				105				104

ההולך בראש העדר; (37) ארכה; (40) ספר תורה (ר"ת); (41) מתוך; (44) נאיבי; (46) ישר, אמיתי; (47) שער (ארמית, ח); (49) הנח: עזוב; (50) רקח; (53) יונק ממש' העכ" ברים; (54) קשור ונמשך אחרי; (55) כלי הקשה; (56) אויב; (58) תו מוסיקלי; (59) פקעת חוטים; (60) טבור; (62) בוסתן; (63) רצועה; (66) נמוסים או מלאה, אומנות; (68) נכבד; (71) אבו קשה בעלת גוונים שונים; (73) טיט מעורב

במים; (76) כל אחד מן החלקים הקטנים שממנו מרכב החי וה" צומח; (77) עלמה צעירה; (79) בעל משל העצים; (80) שלל, ביזה; (82) מכשיר עיוניים; (84) קוץ; (85) עץ ממש' המחטיים; (87) מילת שלילה; (90) הסתפקות במועל; (92) סגירה; (94) זוז, גש; (96) השערה, הערכה; (97) העד" רות; (99) זהב; (101) בהמת מש" אות; (102) תוך; (103) מעולה במלאכתו (ענה).

אביהל ינאי

מאורן:

(1) סחור סחור; (5) חגיגה פומבית גדולה; (10) בסיס; (11) נצח; (13) פת; (14) מחרשי השנה; (15) כלי לעבודת האדמה; (16) צעד; (18) בטוי עממי לציון דבר משובח; (20) גבנא; (21) קטבי (של ה" קטב); (22) מוקש; (24) ירק גינה; (24) גבוה; (24) נעים לחיך; (28) חדר; (30) שממה; (31) מידת התבואה; (32) חנווני; (34) בני זוג סופרים, חברי קבוץ (ש.מ.); (35) האצבע הגדולה ברגל; (38) שרה; אדמת מישור; (39) תשלום חובה; (41) מילת שאלה; (42) סולם התווים במוסיקה; (43) אמונה; (45) מידה קצובה (שמות א' י"א); (47) ענף; (48) נזיר טיבטי; (50) כלל בראש השמים; (51) שר; (52) רוח משחית; (54) ראש הזרוע; (57) פרי האלון; (61) מרץ; (62) נשא מילה; (64) מילת הסכמה; (65) אנטילופה; (66) בן יעקב; (67) זו; (69) הקרם שעל הקרביים; (70) יכולת טובה; (72) משען, מסער; (74) אנמון של דייגים; (75) שקט, מנוחה; (77) מתועב, מחולל; (78) רלות; (81) מוט לנשיאה על הכתפיים; (83) ראש חדש (ר"ת); (85) אפס, איך; (86) מגיח מרחם אמו; (88) של (ארמית); (89) מבצר, מגדל; (91) חדרון; (93) שקט; (95) אחד מגבורי "הדבוק"; (96) גוש של גרגרי פירות מוסיקים; (98) ילדים קטנים; (100) קריאת צער; (102) מילה הבאה לרבות; (103) מפלגה חוזרת לממשלה; (104) ריקור פולני עממי; (105) מלאך רע, סמאל.

מאורן:

(1) סיוע; (2) בית; (3) פתח, רוח; (4) זכרון; (6) סוגי הקמה; (7) בגד עליון של אורחים רומיים; (8) הגיע; (9) יגיעה, תלאה; (12) השרירים הפנימיים של הירך, ע"י הכליות; (15) ספר בכתובים; (16) ב"ס לפקוד ומטה בצה"ל (ר"ת); (17) עיר בדרום הארץ; (19) שכונה בסביבת ת"א (אגודת פועלים עבריים לאומיים); (20) סוף; (21) איש חסר תרבות — ספור של י.ר. ברקוביץ; (23) לא מבוסס ולא אפוי; (24) קול גברי עמוק; (26) תרעומות; (27) לחות בצמח; (29) חבל נתון בלחי במהה לקשרה; (30) קש; (33) מין נחש ארסי; (34) סוג דג; (36) התיש

איתן עמיחי

הדברת מזיקים

מומחים להדברת תיקנים (ג'וקים), תולעי עץ, חרקי ספרים ובגדים, עירפול מיוחד לארועים למניעת יתושים וחרקים מעופפים.

רחת-גן רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272 • טל. 5-6-790114

בשמירה על בריאותך ורכושך

1987

זו אסיפת הדיירים שאינה מגיעה להסכם. והסוף הוא המפקח על המקרקעין כמיישרת המישפטים. שנציג מטעמו יושב בכל משרד טאבו במדינה, ויש לו סמכויות של שופט שלום. אם ועדה הבית, בכל בית, אינו מצליח לתפקד בהתאם למה שהחוק מחייב אותו, יפעיל המפקח את סמכותו ויזמן מין "ועדה קרואה" מטעמו, שתנהל את הבניין. הוא יחייב את כל הדיירים בתשלום ההוצאות, ובכללן הוצאות הוועדה הקרואה והמישפטים. הדיירי ה-

אי אפשר לנכות

שינוי במיבנים

למינעת שריפות

בית שאושר

לא ייפסל

טוב, שהסכים להשתתף בהוצאות. כאשר שר ירידה הבית מנעו את הפער לה. לא ישלם דבר, אם יוכיח שכי אסיפת הדיירים, או בדרך אחרת, רצה לבצע את הפעולות הנדרשות. אבל, כאמור, זה סיפור פשוט שאליעזר פל-דמן, סגן מנהל אגף המקרקעין במישרת הפנים בירושלים, מסביר לי. מה קורה אם המלצות הסוקרים יהיו מסוככות יותר? יקרות יותר? "צריך לפנות ליועץ המישפטי של הרשות המקומית".

בתל-אביב קוראים לו טלמור. איננו הסגן הוא לפיד. תראה, אני מסביר את הבעיה. בתים ישנים, מודעות חדשה. כדי להפוך את הבתים לכסוחים יותר, צריך לשנות את התקן. האם יוגשו תביעות מישפטיות? סגן היועץ המישפטי של עיריית תל-אביב לא כליך מעודכן, אבל את החוק הוא מכיר:

"אין כלי מישפטי, המסוגל לכפות שינוי צנרת או דברים כאלה. לא יעלה על הדעת שבית מגורים, שקיבל בזמנו אישור, ייפסל היום למגורים, אם מולאו כל תנאי האישור הישנים. בבתי ציבור יש לערייה אמצעים שונים כדי להעלות את רמת הבטיחות. בכל הנושאים, לא רק באש. ואנחנו עושים את זה".

והצב? "נזכר עורך-הדף לפיד, יש לנו כמה אמצעים כדי לטפל במיבנים גבוהים".

איזה אמצעים?
"יש חוקי-עזר עירוני מחודש אפריל 1986. ולמר לך מה אמר החוק?"

כן.
"רשאי מנהל (הכינוי). בכפוף לתקנות שריהפנים, להורות לבעל בניין גבוה לנקוט במיבנה או בסמוך לו אמצעים למניעת דליקות וכיבויין, לרבות התקנת ציוד, או ביצוע עבודות הנראות למנהל חיוניות למניעת דליקות או כיבויין".

אז יש לכם חוק.
"נכון, אבל הוא מרבר רק על בניינים גבוהים, מעל 12 מטר".

תפעילו אותו?
"חוקי-עזר הם לא דבר כליך פ' שוט. יש אפשרות לעירייה בבתיה מישפט, ולמשי קיים מיבדק-הסבירות. אם, תמול, תבוא דרישה מהפכנית, למפק את כל הצנרת של הבניין, בית המישפט יפסוק שהדרישה היא לא סבירה".

מהי דרישה סבירה?
"אם יחליטו שצריך להחליף ארור נותח-שמל, רלתות או הוספת-ציוד, אלה תהיינה דרישות סבירות".
וגליעשן, חישנים, אמצעי התראה וכיבוי אוטומטיים?
"כן, אבל, זה כפוף להנחיות הספציפיות של צוותי-הבדיקה".

תגישו תביעות מישפטיות?
"כן".

נראה, מה בוער?

העולם הזה 2596

אתה והשקל

מאת יגאל לביב

מפולת מסי ההכנסה

שנת 1987 תראה ירידה גדולה בגבית מיסים — כך קבע סקר פנימי של מינהל-הכנסות-המדינה.

הסיבה העיקרית היא היעלמות האינפלציה. למעשה בכל שנה יש ירידה ריאלית בגבית מסי-הכנסה, אולם בגלל האינפלציה הצליחו ראשי מסי-הכנסה להסוות ירידה זו. השנה זו הפעם הראשונה שלא ניתן יהיה להשתמש באינפלציה להסוות הירידה. גורם מישני הוא הקטנת-המיסים, שאושרה לא מכבר.

מקורות מציינים כי מעולם לא היתה העלמת-מס כה גדולה ונפוצה, כמו מאז שעלה הליכוד לשלטון. השרים והממונים על מנגנוני-המיסים עושים את הכל כדי להקטין את הגביה.

באגף מסי-הכנסה עובדים 3300 איש, אולם רק 500 מהם עובדים כפקידים שומה, המטפלים בגביה. אין כל טיפול בהון השחור, וברור שאין כל טיפול רציני בהון הגלוי.

מקורות במסי-הכנסה מציינים כי הכרזות נציגיהם, יאיר רבינוביץ, על תוכנית למילחמה בהון השחור היא זריית חול בעיניים, שנועדת רק למצוא צידוק לאחר-מכן להקטנת הגביה בפועל. שהרי ברור כי לא יאשרו את התוכנית, ולכן ניתן יהיה לומר כי אילו אישרו לא היתה מפולת בגביה.

למעשה יש ירידה בגביה ממסים מאז נעצרה האינפלציה, בסוף 1985. הגביה בתקופה אפריל 1986 עד דצמבר 1986, מול התקופה המקבילה בשנה הקודמת, מראה על גידול של 5% בלבד, וזאת כאשר בתקופה הקודמת עוד היתה אינפלציה חמורה.

הדרך היחידה להגדלת הגביה היא הגדלת מיספר פקידיה-השומה, על חשבון יתר העובדים באגף, שאינם תורמים לגביה.

סיוע

למושבים —

סיוע לפיליפים

המשביר המרכזי רכש מחברת מות"ב, שנקלעה לקשיים, את סוכנות מוצריה-צריכה של פיליפס, והזורים לה המונות למוצרי-צריכה שונים ב-10 מיליון דולר.

המשביר היא בבעלות הקיבוצים והמושבים. אירגוני-הקניות של המושב בים חייבים לה כספים רבים.

כאשר תאשר ועדת-הכספים של ה"כנסת את תוכנית-הסיוע למושבים, יוד רמו הכספים לאירגוני-הקניות, ואלה יעבירו חלק על חשבון החובות למש"ביר המרכזי, שישתמש בכסף לייבוא מוצרי פיליפס.

כמה

סטוק בל"ל

יש ליפת

אחד הסודות הכמוסים ביותר התגלה עתה. בנק לאומי אנגליה פירסם במאזנו האחרון כמה מניות של בנק

לאומי בישראל החזיקו חברי מועצת-מנהליו. הוא היה חייב לעשות זאת לפי תכונת-הפיקוח על הבנקים באנגליה.

ובכן:

● **ארנסט יפת** מחזיק במניות רגילות בשער נקוב כמות של 365.33, שהם שווים כיום (לפי השער בבורסה, שהוא 40,500 בערך) 15 מיליון שקל לים.

● **מרדכי איינהורן** מחזיק 293 מניות שווי נקוב. ששווין כיום 12 מיליון שקל.

● **יאיר קדישאי** מחזיק 195 מניות בשווי של 8 מיליון שקל.

● **אליעזר לרכי** מחזיק 80 מניות בשווי 3.3 מיליון שקל.

● **יעקב ארטל** מחזיק 79 מניות בשווי של 3.2 מיליון שקל.

בנקאי איינהורן 12 מיליון שקל

ארכיון העולם הזה

הבנקים שולטים בוועדה המייעצת

הממשלה אישרה באחרונה את הר"כב חברי הוועדה המייעצת של בנק ישראל. גוף זה מפקח מטעם הציבור על בנק ישראל, שהוא המפקח על הבנקים.

בחנית ההרכב של הוועדה מגלה כי הבנקים, הצריכים להיות מפקחים על-ידה, שולטים בה. ה"ר הוא חבר

ח"כ-לשעבר לורניץ ושני קשישים

הכנסת לשעבר שלמה לורניץ. חבריה הם **איתן ברגלס**, יו"ר הנהלת בנק הפועלים; **מאיר חת**, יו"ר הנהלת בנק לאומי; **יוסף צ'חנובר**, יו"ר הנהלת בנק דיסקונט; **יצחק יגור**, יו"ר הנהלת בנק המזרחי; **דני רוזולין**, נציג חברת העובדים, **יעקב גביש**, חבר מועצת-המנהלים של בנק המזרחי; ושני הקשישים אליהו איזקסון ויוחנן ברר.

קנו

ממתינה

לסא"ק

ראייה-חשבון העצמאיים החדשים של חברת קאנון של **מנחם גולן** ו**יורם גלובוס**, ממשרד ארתור יאנג, הודיעו כי לא יוכלו לתת חוות דעת לגבי סיכויי קאנון לפעול כחברה פעילה, לפני שרשות-ניירות-הערך ה אמריקאית (סא"ק) תפרסם את תוצאות חקירתה, ולפני גמר הדיון בתביעות בעלי-מניות נגד החברה.

קאנון הודיעה בשבוע שעבר על הפסד של 60 מיליון דולר לשנת 1986, ועשתה הפחתות גדולות בשווי נכסיה, העומדים כיום על 54.5 מיליון דולר. חובות החברה עולים על 900 מיליון דולר.

בשנת 1986 הרוויחה 352.7 מיליון דולר, ובכללם כ-160 מיליון דולר ממכירת חברת סקרין אנטרטיינמנט, שקאנון קנתה לפני שנה ב-270 מיליון דולר.

ראייה-חשבון החדשים בודקים מחדש את מאזני החברה לשנת 1985, ו-כבר הודיעו על הפחתה של 32 מיליון

מחירים מופקעים

בעל עסק הזמין מערכת קרוס (עט ועיפרון) מחנות לציד מישרדי. המחיר של מערכת כזו בניירורק, לצרכן, ללא הנחות, הוא 24 דולר או 38.4 שקלים. המערכת הגיעה בלוויית חשבונות על סך 355 שקל, לפני מע"מ.

המזמין החזיר את המערכת והחשבוש, נית, וכתב עליה כי לא יתן דיו לשדור לאור היום.

החשבון של המוכר הוא פשוט: ה-חשבונות שהוא נתן מהווה הוצאה מר-כרת. לכן, למשל, חנויות לציד מיישרדי מוכרות הכל — ממוצרי חלב וגבינות ועד לסיגריות ולעיתונים — ונותנות על הכל חשבונות של ציד מישרדי. לבעלי-העסק לא איכפת כמה ישלם, כל עוד זה מוכר עליידי שיל-טונות-המס.

אם לחנות פרטית מותר לשדור, למה מותר לחברת בזק הממשלתית? זו מספקת טלפונים חדשים לצרכניה. היא דורשת תמורת המכשיר 90 שקל, או 60 דולר. המכשיר הוא פשוט ביותר, ואינו עולה יותר מ-16 דולר בניירורק. ההסבר למחיר הגבוה הוא שזה בא כדי להרתיע את האנשים מקניה. אבל בוק המינה בטלרד 500 אלף מכשיר רים כאלה. היא יודעת שהם יימכרו במחיר מופקע פי שלושה מהמחיר הנכון.

החברים של

טדי קולק

מייקל שטיינהארט הוא ברוקר עתיר-נכסים מניירורק. הוא גם יו"ר הוועדה הבינלאומית של מוסיאון ישראל, שטדי קולק עומד בראשו.

בימאי קולק כבוד אצל האבא

שטיינהארט גם מימן את הפקת סרטו האחרון של **עמנום קולק**, בנו של טדי. הסרט היה כישלון. לשטיינהארט לא איכפת. הוא מפ' סיר כסף אצל הבן, אך מקבל כבוד אצל האב.

דולר בנכסים לעומת מה שרשום ב-מאזן. הפחתה זו טרם נכללה בתוצאות העיסקיות, שפורסמו עתה. חקירת הסא"ק נעשית בעיקר על השיטה של הפחתת ההוצאות של הפ' קת הסרטים עליידי קאנון. היא חוזר גת, לדעת מומחים, מהמקובל. חריגה זו איפשרה הצגת רווחים במקום הפסדים (ראה חשבון-נפש).

„קפצתי מעל למופיה!“

הישראלית! — שלחו ארבעה סרטים. אף אחד מהם לא התקבל לפסטיבל. לעומת זאת, שניים מתוך שלושת הסרטים האמריקאיים המופיעים פה הם שלנו. אנחנו מציגים פה את אנשים מבויישים. בהשתתפות ג'יל קלייבורג וברברה הרשי. סרט נהדר. סרט שיקח פה את אחד הפרסים, אני ממש מרגיש פה את זה. חוץ מזה, אנחנו מציגים את עכבר הבר על עולם השיכרות. סרט שלישי שלנו אנשים קשוחים אינם

במרוצת השנים פיתחתי עור של פיל. את לא מאמינה לי? נכון, זה כואב! עליית על הנקודה הכואבת לי ביותר: זה שלא מפרגנים לי בבית. ודאי שישאל זה הבית. אני קרוע בין הוליווד לבין ישראל. פיסי, זה לא מתחלק שווה. אין לי הרבה זמן לארץ. הייתי עכשיו שלושה שבועות בארץ. בחגים. זו התקופה הארוכה ביותר שהצלחתי להיות שם מאז 1979. דווקא הפעם פירגנו לי טיפה, בגלל הפירסומים על המצב הקשה שלי...

אני ממש לא מבין מדוע לא מפרגנים לי בבית. זה שבכל העולם יפרגנו לי, בכל העולם — ובארץ לא? אני עושה סדרת טלוויזיה לסיי-ביאס לכבוד שנת ה-40 של המדינה. זה יהיה סרט בן ארבע או שש שעות על משה ריין. גם אביים אותו בעצמי. או אהיה חצי שנה לפחות בארץ. אספר את סיפורי של אדם מחוספס, כריזמטי, עטור הילה ופירסום, אדם בודד. מדוע אני מדבר באיכפתיות כזאת? כי זה לא רק סיפורי של ריין, אלא סיפורי של המדינה. ריין מייצג את דור מקימי המדינה. כן, גם אני מרגיש כך. בעצם יכול להיות שזהו גם הסיפור שלי.

מרגיש בודד? אני מרגיש כהישׁ ראל"י באמריקה, וכהמצליחן האמריקאי בארץ. בישראל — אני קצת זר. דווקא בשנה האחרונה, בשנה הקשה שלי, הרגשתי קצת פחות בודד בארץ. נרמה לי שהקינאה קצת שככה. שימי לב: האם היו כותרות כשזכינו באוסקר? חסיחלילה. אם נזכה בפסטיבל קאן בפרס — זה ייכנס אולי לעמודים האחרונים. אבל הקשיים שלנו „רצו“ יומיום בכותרות ראשיות בעיתונות.

זה הסיפור. כבר כמעט השלמתי עם כך. אין לי מושג אם אני עצמי סיפור טוב לסרט. לא היה לי זמן לחשוב עלי. הרבה סופרים, שמות מפורסמים, פונים אלינו כדי לכתוב את סיפור החברה. כן, הסיפור שלי ושל יורם. שידרו עלינו סרטים רוקומנטריים בסקנדינביה, בגרמניה — סרט שניתן היה לחשוב ששילמנו עבורו כיחסי ציבור, שישים דקות בארצות הברית, ומה בישראל? כן, חזרנו לישראל — שתי דקות אצל מני פאר. זה מה שאני שווה בישראל!

רוקדים. על פי ספר של גורמן מיילר, מוצג מחוז למיסגרת התחרות. אראה לך את הפירסומות שלנו. קשה לי להסביר מה מריץ אותי. אולי הסרט הבא. כן, הסרט הבא הוא מה שמריץ אותי כל הזמן. חוץ מזה, יש לי שאיפה מיוחדת: לנסות ולהעמיד את ישראל על מפת הקולנוע הבינלאומית. אבל כאן, זאת אומרת בארץ, יש לי מאבק בלתי פוסק — בכיכרות הישי ראלית, שלא אהבת אותי. חוץ מזה אני צריך להיאבק בכל הברגמנים והפלינים היוצאים לי מהחוג לקולנוע באוניברסיטה. אני לא רק מדבר. ודאי שאני גם עושה בנידון. למשל, העמרנו פרס על סך 50 אלף דולר באוניברסיטה לסרט הטוב ביותר. נכון, העיתונות בישראל, והיחס אליי בכלל, חוזרים ועולים בשיחה זו. זה מטריד אותי. להילחם בתרמית שנוצרה? איר? לא ניתן להילחם בעיתונות!

גם בעיתונות האמריקאית! — לגדר לים ביותר בשטח הקולנוע. ופיתאום — סכנת נפילה. כן, את יכולה לקרוא לזה „התמוטטות“. בוודאי, התמוטטות. מה שהציל אותי, מעבר לאחריות לעובדים ולרצון להמשיך, זה הכבוד והעקשנות. במיוחד הכבוד: הכבוד שלי לא נתן לי לחזור ארצה הרוס. ממוטט. לא הייתי יכול לעמוד בפני מצב כזה. בבית חינוכו אתי על שני ערכים אלה: הכבוד והרבה עקשנות. אמה

אני יושב ומדבר אתך אחרי משיבר של כמה חודשים — המשבר הגדול ביותר שעברתי בחיי. זה התחיל ממשבר כספי. לנתח מה קרה? פשוט מאוד: קפצנו — חברת קנון — מעל הפופיק; פיתחנו תיאבון גדול מדי. תארי לעצמך שהעולם הזה ינסה לרכוש את ידיעות אחרונות. זה מה שקרה לנו, ושלמנו ביוקר במשך חודשים. מרכלים שמכרנו במחיר נמוך. במחיר של הפסד? דווקא מכרנו במחיר גבוה מזה שקנינו. אבל נכון — אני לא מנסה להסתיר — עשינו, עשינו, טעות, ולקח לי כמעט שנה לצאת מזה.

היתה לי שנה: לילות שלא ישנתי, רגעים קשים, כשהיה לי קשה להמשיך. אני מפרנס הרבה אנשים, ולא הייתי מסוגל לעמוד בפני קשיים בתשלום משכורותיהם. קשה היה לי במיוחד גם לעמוד בפני חוצציהרעה של העיתונות, ושאף הנשמות הטובות. אכלתי את עצמי, אכלתי יותר סנדוויצ'ים, שמנתי בכמה קילוגרמים. אני אדם מאוד מחוספס. כבר עברתי משברים. כבר לקחו ממני בעבר אפילו את הפרז'ידר כשנכנסתי לחובות. אבל הפעם, הפירסומים סביבי והרכילות בארץ עשו את החיים קשים יותר. יש משהו מוזר: בדרך כלל הרי אין מפרגנים לי בארץ. הקינאה אוכלת אותם. אבל דווקא כשנכנסתי לקשיים — הרגשתי טוב יותר עם היחס כלפי בישראל. היתה לי הרגשה נהדרת פיתאום שהישראלים מפחדים ש„הישׁ לחלום האמריקאי“, ופול... דווקא כשאתה למעלה, והגעת לשם במאמצים — הנפילה יותר כואבת. בארצות הברית משווים אותנו — כן,

שלי. כשהיתה רוחצת אותי באמבטיה, היתה מכניסה לי שוב ושוב לראש: „מנחם, אם מוציאים אותך מהמיקלחת — אין ברירה: צריך לחזור דרך החלון...“ אריאל שרון נוהג לומר: „צריך לפעמים לסתם צעד אחד, רק כדי להתקדם שני צעדים...“ כך אני רואה את מה שקרה היום, כשאני אחרי, נכון, אני מרגיש שאני נושא באחריות כבדה

הוליווד רחוקה מטבריה

בדגון הקולנועי מכנים זאת COMEBACK (שיבה התאוששות). הקמבק של מנחם גולן וחברתו קנון בפסטיבל קאן, שנערך בימים אלה, הוא בגודל לא ניתן להתעלם ממנו. הוא ניבט מכל שלט ופינה בפסטיבל הססגוני. שני מיליון! הכריז גולן בגאווה באוזניי. שני מיליון דולר השקענו בהשתתפות שלנו בפסטיבל השנה. הרבה הלך על פירסום! ברחוב. בין מודעה של קנון לבין כרזת-ענק (של קנון כמוכן) טרח גולן להבהיר לי. בעזרתו של איציק קול. שאין די בכך שיש ברשותך סכומי כסף לצורך מימון כרזת-הענק במיקום יוקרתי ביותר בפסטיבל. נסי את להשקיע את אותם סכומי-הכסף. וטנראה אם תזכי באותו מיקום! דרושים גם יוקרה. שם. כבוד.

כבוד — זהו מושג-מפתח המניע את אישיותו הדינאמית של גולן. גם כיום. כשהוא מנסה לחזור אל המיסדה וגם בחודשים הקשים שעברו עליו באחרונה. בשבוע שעבר ציפה שיעריך אותו על כי הסכים להקדיש לי מזמנו היקר (בדולארים) ללא כל התראה מראש. בריקדמא (עימואל בריקדמא מידעיות אחרונות) היה צריך לרדוף אחריי במשך יומיים. עד שהגיע אליי! בריקדמא שהה עדיין בחדר בעת ההכרה בענייני. שמע — ואישר.

אחרי שהצטלמנו. מחוייכים ומאושרים. נותרתי לבד עם גולן. גולן אחרי: בודד, כואב את חוסר הפירגון. כן עד כדי חיספוס. בלי מניירות של זוהר. שם. בחדר המפואר במלון מרטיני בקאן, היתה הוליווד — שממנה הגיע בתרועה — רחוקה לעין שיעור מטבריה. שאותה עזב לפני עשרות שנים. כשיצאנו מהחדר. שב גולן לשחק את „האיש שעשה את זה“. כשהוא לבוש בטרנינג לבן. ועליו הכתובת קנון. צעד בצעדים גדולים — כשאיציק קול. דני דימבורט. אני ואחרים דולקים בעיקבותיו — במיסדרונות המלון. גולן. יש לנו סרט למכור לך! צעקו לעברו באנגלית.

קניתי עוד לפני שראיתי... ענה כמעט צחוק ובהרבה ביטחון. והמשיך לצעוד ברחובות קאן. מדי כמה שניות זיהו אותו או עצרו אותו או בירכו אותו. למתע סטה מדרכו וזינק לעבר אדם שעמד במפתח מישרד. השניים שוחחו בקצרה ולחצו

ידיים. כף-ידו של האיש אחזה בחפץ גדול, מוזנח, שזה למרחוק. מבט נוסף גילה שהאיש אחז בידו בפסל האוסקר. היה זה מפיק הסרט פלאטון. שזכה בכמה אוסקרים בטקס הנוצץ שנערך באחרונה. האיש. כפי הנראה, מסתובב במשך 24 שעות ביממה כשהפסל הנכסף בידו. לי נראתה הסצנה מוזרה עד כדי גיחוך. גולן העיר: „תארי לך שגם אני הייתי מסתובב ברחוב עם האוסקר שבו זכיתי...“ בכל זאת. לא עצרו גולן וחברתו להשתתות על התופעה מעבר לכמה שניות. אלה הם חוקי-המישחק. המישחק שאיפשר לגולן לשחק את זה בגדול.

מקץ כמה דקות נפגשנו שוב לארוחת-ערב. גולן החליף את הטרנינג בחליפה. והצטרפו גם יורם גלובוס. שותפו. ובני-מישפחתו. רחל. אשתו של גולן. ואנשים נוספים הקשורים בקנון. בסך-הכל: שני שולחנות גדולים באולם המהודר של מלון קרלטון. שבהם התערבבו עברית במיבטא מעט אמריקאי ואנגלית במיבטא צברי. הנימוסים והחצוקים הקולניים היו צבירים לחלוטין. ולמורת-רוחם השקטה של המלצרים הצרפתיים.

קורת-רוח עצמית שלטה בשני השולחנות. אווירה ישראלית של מצליחנים בחרל. יורם גלובוס דיוח כלולו כיצד החתים את כוכבת-הקולנוע מריל סטריין. תגובת הנוכחים היתה של שביעות-רצון. לא של התפעלות. בעוד שמה של סטריין מוזכר. עבר לידנו איב מונטאן. בעת שניגשתי לשוחח עימו. הספיק איציק קול לדווח (מנחם. תשמע!) על כך שהציע למונטאן להופיע בגירסה הקולנועית של אגדת הילדים ביגדי המלך החדשים. קול הציע למונטאן לגלם את תפקיד המלך. התגובה! קול: „הוא דווקא התלהב. אבל בדיקה בלתי-הקמנים שלו הראתה שלא יהיה לו זמן.“ לגבי מי שנושא עינו לנשיאות צרפת. היה זה דווקא משעשע לגלות כי „המלך הוא עירום.“

אחרי-כן שקלו כולם אם ללכת למסיבה נוצצת. איציק. אתה תייצג את קנון! הציע גולן. קול העדיף להעביר את הכדור הלאה. בסוף ויתרו הכל על המסיבה. לפני כמה חודשים — בתקופה הרעה — אולי לא יכולים היו להרשות לעצמם. גולן הלך לקנינו. לא מחד להפסיד! „אני אף-פעם לא מפסיד. רק מרוויח!“

גולן בקאן (עם אמו אירווינגה. אשתו של סטיבן ספילברג) לא מפרגנים

מל גיבסון (מימין) סיגורני וויוור
מיי

איך הייתי (כמעט) כוכבת קולנוע בקאן

ביר לי עד כמה הקליינט שלו חשוב. דיברתי הקליינט: טוב, אם מדובר כאן על יוקרתך... תאמרי להם לפנות אליי."

"איך זה להיות כזה (איזה?) כוכב? גיבסון: "כף! את רואה: כולם מס' מקבלת קומיסיון של 100 אלף דולר!" השיחה בשולחן המשיכה להתנהל אודות גיבסון. מדי פעם אייתו עובדי את שמו בניהם של שעשוע: מאיפה זאת נחתה?

לבסוף, כשקמתי והתחלתי לצעוד לעבר ה"הוטסטטאר", כמעט ונחנקו בניישיחי ועקבו אחריי בדריכות. הגעתי לשולחן החם ביותר במס' עדה. התלבטתי במשך כמה שניות בין שני צעירים מטופחים-מוברשים, עד שבחרתי באחד מהם (למולי לא טעי' תי: אלילי-הנוער חשף שיניים אנושיות לחלוטין ולחץ את ידי כמעט כמו בן תמותה רגיל. לרגע חשבתי שאולי טעיית בכתובת.

כששאלתי, זכיתי במבטים חריפים ביותר. האומרים: יש גבול לכל בורות! אחרי המיפגש עם כוכב אחר, שבת' לשולחן והוצפתי בשאלות: "מה היה? מה היה...? מה הוא אמר לך? למה צחקתם? מה אמר לך זה שלידי? לא היה? מי הוא? מנחם, היא כמעט החתימה אותו..."

יצא גיבסון ונכנס סקולרי (נער הנראה בגיל בית-ספר תיכון) אמריקאי אופייני: לבוש בג'ינס, שיער בלונדי, הבעה ביישנית-חייכנית. נשות-קנון התנפלו עליו: "כל הנשים בקאן כבר ממתנות לך..."

מנחם גולן הציג את הנער בגאווה גדולה: "זהו... (שכחתי את שמו) כוכב סרטי הנינג'ה!" אחר הוסיף באי ביטחון: נינג'ה! את יודעת מה זה?"

כדי שלא להביך את הכוכב הצעיר, ולא לעכב אותו בעוד כל נשות-קאן מחכות, לחצתי את ידו: "מנחם אומר לי שאתה מאוד חשוב!"

"את לא מכירה אותי?" תמה. "זה לא חשוב", התעורר במהירות גולן, בטרם אספיק לפלוט משהו נוסף. "גם אתה לא מכיר אותה, ככה שאתם שווים. הוא כוכב גדול!"

"גם שחקן נהדר..." הוסיף איציק קול, משום-מה, בעברית. הכוכב ישב לסעוד, ואני החלטתי

סופר-סטאר גיבסון ישב בשולחן הסמוך לנו, וציחקק ללא הרף. "למה שלא תנסו?" התעקשתי. "אם את גורמת לכך שינהל איתנו משאומתן ויוצא מכך משהו — את מקבלת קומיסיון של 100 אלף דולר!"

השיחה בשולחן המשיכה להתנהל אודות גיבסון. מדי פעם אייתו עובדי את שמו בניהם של שעשוע: מאיפה זאת נחתה? לבסוף, כשקמתי והתחלתי לצעוד לעבר ה"הוטסטטאר", כמעט ונחנקו בניישיחי ועקבו אחריי בדריכות.

הגעתי לשולחן החם ביותר במס' עדה. התלבטתי במשך כמה שניות בין שני צעירים מטופחים-מוברשים, עד שבחרתי באחד מהם (למולי לא טעי' תי: אלילי-הנוער חשף שיניים אנושיות לחלוטין ולחץ את ידי כמעט כמו בן תמותה רגיל. לרגע חשבתי שאולי טעיית בכתובת.

שאיני רוצה בכך כיום? אבל נדבר על קולנוע."

כעבור שעות, כשהמשכתי איתו בשיחה בחדר-האוכל של מלון קרל-טון, שם סעדתי עם אנשי חברתי-קנון, גרפתי מבטי-הערצה (או אולי תימהון?) מצד הסועדים באולם. כולם, ללא יוצא מן הכלל, הביטו בהערצה בשחקן-מר נשיא הגבוה והמרשים, שפסע באולם. הביטו, נקודה, מעריצים הרביקו חוט' מיהם לחלונות המיסעדה כדי לזכות כמבט אחר באיב האגדי, ובמפורסמים אחרים שסעדו שם.

אלה לא איכזבו. אחרי שיצא איב, נכנס בחור צעיר, שתלתיו המוברשים בגלים-גלים עוררו בי קינאה ואת הרצון לקבל המלצה על מיספרה טובה בקאן. הבחורות באולם נמסו למראהו, ולחש עבר בין הסועדים. "זהו מל גיבסון!" הודיעו לי הארזים קולי-גולגול-גלובוס.

משרק הגעתי, שאלתי מיהם הכר כבים המפורסמים ביותר השוהים ב' קאן. "איב מונטאן?" נענית, כשנימה של כבוד מתלווה לשם הירדע.

"איך מגיעים אליו?" התעניינתי. בניישיחי כמעט ונחנקו מהשאלה, שנראתה לי טיבעית למדי. "אבל הוא נשיא הפסטיבל!" הסבירו לי. "הוא עסוק מאוד: חבל, הפסטי! בדיוק היום הוא קיים מסיבת-עיתונאים!"

כעבור כמה דקות הייתי שקועה בשיחה טלפונית נעימה למדי עם הנשיא (של הפסטיבל): "מה, לא היית במסיבת-העיתונאים שלי? מדוע? למה אני מקיים אותן? את ישראלית? זה מוכיר לי את הביקור שלי בירושלים. היו לי רגעים מאוד מרגשים באותו ביקור. אני גם מאוד מחבב את שימעון פרס. תמסרי לו ר"ש. אני יודע שאני נשמע עייף. אני פשוט לוקח את המ' שימה שהוטלה עליי — להיות נשיא

ה בקזימצלמות, מבטי-סקרנות, רחפיות — זו היתה קבלת-הפנים שזכיתי בה ליד מלון קרל-טון המהודר בקאן, עם פתיחת פסטיבל-הסרטים. רק אחרי ההמולה העז מישהו לצפצף: "אבל מי זאת, מי זאת?" "זאת כוכבת שוודית!" הודיע באנ' גלית איש-הקולנוע הישראלי, שיש קולר, שהיה בחברתי.

זוהי ההתרששות העיקרית ברחובות קאן: מעגלי-אדם סדורים בשקט ובסדר מופתי, סביב שלושת בתי-המלון הגדור לים (קרל-טון, מרטינו ומגיסטיק) ו' מקומות הפעילות הווהרים.

למה מחכים? להתחכך בכוכבים. מדוע אינם נכנסים לבתי-המלון? מדוע אינם נרחפים? אולי הם סבורים שאסור להם להיכנס למישכנות-הכר' כבים? חוקי-העדר מכתב את ההתרח' שויות העיקריות בפסטיבל-קאן. כל כניסה שלי לאחד המלונות גררה

הקאנונים יורים*
השנה הקשה ביותר

"יושבים שם בעלי חברת-קנון, המשתגעים לנהל איתך משאומתן, אך חוששים שלא תדבר עימם. התערבנו אצליהם בכך. זהו, כל יוקרתי נתונה בידך..."

גיבסון (ריח חריף של ספריי משי-ערותי המרשימות) כמעט והשתנק, והחל מצחקק... אחר-כך הציג לי את סוכנו, שישב בצמוד אלי, שניסה להס'

* קומנדו קאנון — כך חתמו מנחם גולן ויורם גלובוס על מודעה משעשעת ויוצאת-דופן המכריזה להתראות במילאנו, שם נערך יריד-הסרטים הגדול בעולם, בחור דש אקסטרס המדושנת-משהו. "השתגעתי? הוא אפילו לי דבר איתנו!"

"מל מי?" שאלתי. גיחוך עבר סביב שולחני. הדיוט הדיוט, אבל לא צריך להגויס. המלצרים עטו על האורח החדש וחבורתו הנוצצת. שאר הסועדים פרט לישראלים, כמובן קיבלו זאת כהכנה. "זהו הכוכב הלוהט ביותר בשוק!"

הסבירו לי הקנונים, "הוא עסוק בוודאי בשנתיים הבאות!" "מדוע שלא תחתימו אותו?" התעניינתי, לנוכח נטייתם הברורה להחתים "שמות". שניה לפני כן סיפר יורם גלר בוס כי החתימו את הכוכבת מריל סטריי. הקנונים הסתכלו בי משתהים. לרגע אבד ביטחונם העצמי, ונעלמה הבעתם המדושנת-משהו. "השתגעתי? הוא אפילו לי דבר איתנו!"

הפסטיבל — ברצינות וביסודיות, רץ מסרט לסרט, מארוחה — לפגישה או למסיבה. "אני מרגיש שיש לי חובות במיס' גרת תפקידי פה."

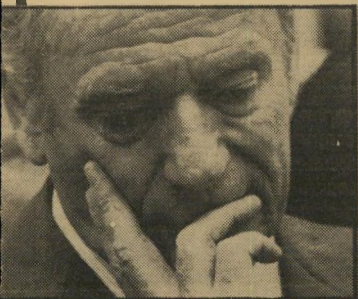
"למשל, מפריע לי שסרטים רבים מתמקדים פה על בעיות ברחבי-הער' למ, בעוד שגם לנו לא חסרות בעיות תוצרת-בית... אנחנו נוגעים בפולי' טיקה? ובכן, אני פה כנשיא פסטיבל קולנוע. זוהי חובתי העיקרית, ואיני רוצה לדבר על ריעותיי הפוליטיות, או על כוונותי הפוליטיות. מדוע לא ראיית אותי על כך כשהייתי ביש' ראל?"

את רוצה לשאול אותי על זה שרציתי לרוץ לנשיאות? מי אמר

מבטים. ברגע שאדם אחד מבט בכך בקאן — שמונה נדחקים בעיקבותיו: לגעת, להתקרב. אפילו חתימות ביקשו ממני בשלל שפות.

כשאחד מידידי החליט לצלם אותי בכניסת הקרל-טון, זינקו אחריי כל נושאי-המצלמות שבסביבה. צילמו, צילמו, עד שמתפשטת אלמונית אספה את כל המיקצוענים והחובבנים לחיקה החשוף, וניסתה להפוך בעזרתם לתג' לית התורנית.

לגבי הדיוט כמוני בכל הכרוך בפס' טיבלי-קולנוע ועבודת-האליים שמש' ביכם, נראה המתרחש משעשע למדי. לגבי מיקצועני-הקולנוע הישראליים, שליוו אותי במשך השעות המעטות ש' שהיתי בקאן, היו בורותי והתנהגותי משעשעים עוד יותר.

איב מונטאן
נשיא

לסיים כמה שעות מייגעו וגדושות' כוכבים.

כשיצאתי מהמלון שוב נתקלתי במבטי הסקרנים, שעדיין התגודדו מסביב סכסלנות בלתי-מובנת, בחצי מעגל, ושליוו כל תנועה שלי עד שנבלעתי בתוך מונית. מתוך המונית נופפתי לעברם לש' לום, וחשפתי שיניים בוהקות, כמו ש' למדתי מגיבסון, מונטאן והנינג'ה. למה לא?

עוד ניצחון לאהבה

כבר כמה חודשים שראדור ורדימון, אחד האחים ורדימון, בעלי קולנוע אלנבי, מאוהב בזמרת רומנית מלאת-חיים, המשמחת קבוצות של רומנים באיזה מועדון לילה ביפו. כשהתאהב ורדימון השקט והנחבא-אל-הכלים במוניקה טסלר התוססת, חשבו כולם שהרי מאן יימשך שבע דקות מקסימום, כי היא תעיף אותו עד מוות בטמפרמנט שלה. אבל הטמפרמנט שלה דווקא שבה את ליבו של ורדימון, והרומאן נמשך, וכבר התחילו לדבר על חתונה. בדיוק במקום הזה נכנסה כל מישפחת ורדימון לתמונה, והם החליטו לעשות הכל כדי להציל את השקט והנחבא-אל-הכלים מידיה אדומת-הציפורניים של הרומניה הלהוטת. המישפחה ממש עשתה צרות, דיברו עליה, השמיצו אותה, דיברו על ליבו של ורדימון, הוכיחו ופיללו ענייני-ירושות, אבל כלום לא עזר להם. השבוע שמעתי בשימחה ששוב ניצחה האהבה, וראדור נשא את מוניקה לאשה ונשא אותה על הידיים מעבר לסף לתוך ביתם החדש, שאינו אלא הדירה של אמו, שנפטרה לא מזמן.

חתונה בבית הלבן

אצל העניים זה נורא פשוט. הבן או הבת אמורים שהם רוצים להתחתן, הולכים ההורים ובורקים איזה אולם עולה הכי מעט. מומינים את המישפחה וקצת חברים. הילדים מתחננים, מקיבים לים שלוש סודות סטרים וארבעה קומקומים חשד מליים וקצת צ'קים. בצ'קים קונים שולחן וכמה כסאות ומיטה זוגית, ובסוף שני זוגות-ההורים

סמדר נימרודי ואייל זינגר
בעיה של טופרמפיה

הולכים לבנק, לקוחים הלוואה בשביל הילדים, חותמים להם על משכנתא ונגמר העניין. אצל העשירים זה הרבה יותר מסובך. הנה, למשל, אצל המיליונר יעקב נימרודי יש ממש תזונת-כוחות לקראת חתונת בתו סמדר, שתר

ערך כ-9 ביוני. כשהודיעה סמדר שהיא הכירה בחור נחמד בשם אייל זינגר, שמחו ההורים ושאלו מתי החתונה. אמרה שהכי כדאי ביוני, ואז יצאו מישפחות מטעם נימרודי לחפש איזה אולם מפואר. שיתן קיטרינג מפואר, וישים פרחים מפוארים על התיקרות. אחרי מחקר מעמיק בנושא אולמות,

הוחלט לעשות את החתונה בבית ההורים, שנקרא כפי עמך "הבית הלבן" בסביון. אחריכך נשלחו מישפחות בנוגע לכיבוד ולביגדי-הכלה ולביגדי-החתן, ולרשימת המוזמנים, ועכשיו, כשהכל כבר מוזמן, כולם היו צריכים להירגע.

אבל אצל העשירים הצרות לא נגמרות כל-יך מהר. יעקב נימרודי, שגר עם אשתו בבית הלבן, מאוד אוהב שכל הילדים שלו יגורו במרחק של מקסימום 10 מטר מביתו, ולכן, בזמנו הוא קנה שני בתים ליד הבית הלבן. בבית האחד גר הבן של נימרודי שהתחתן לפני שנה וחצי, עם אשתו ובנו התינוק, ובבית השני גרה בתו הנשואה של נימרודי. הבת השלישית, שעדיין אינה נשואה, גרה בבית הלבן עם ההורים. עכשיו הבן נוסע עם מישפחתו לארצות-הברית, ולכן יש אפשרות שסמדר ובעלה הטרי יעברו לבית הזה.

אבל פיתאום נמרודי החליט שאולי דווקא הוא ואשתו יעברו לבית הקטן, כי יש לו פיתאום חשק לעשות מהבית הלבן חוות-כריאות. אבל אם הוא יעבור לבית הקטן, אז איפה תגור סמדר עם בעלה הטרי?

ופיתאום באה הבת השנייה, ואמרת שהיא מוכנה לעבור לבית אחר. אבל יש בעיה שהבית האחר הוא במרחק יותר גדול מ-100 מטר. לכן עכשיו כל בני מישפחת נימרודי אינם יורעים איפה הם יגורו בעוד שלושה שבועות. איזה צרות!

מוניקה טסלר
על כפיים לתוך הבית החדש

כמו במחזות

תו הראשונה, המגדלת את בנו מהנישואין הללו. לפני חודש מודיעה לו האשה הראשונה שהיא החליטה לנסוע לכמה חודשים לחו"ל, ויש לה בעיה מה לעשות עם הילד המשותף שלהם, שצריך להמשיך ללכת לבית-הספר. המחזאי מאוד שמח שהדירה של אשתו הראשונה מתפנה, והוא אומר לה שלא תראג לילד, כי הנה הוא עוזב את אשתו הנוכחית ואת שני ילדיו ועובר לתל-אביב כדי לחיות קצת בסיגנון האהוב עליו. הסיגנון האהוב עליו זה לשבת כל בוקר במשך

חננך לירון
גבר אשה ופתק

כמה שעות ולכתוב. בצהריים הוא מאוד אוהב לעשות סקס עם נשים זרות, שתל-אביב מלאה בהן. ובערב הוא מאוד אוהב ללכת לתיאטרון. ברווחים שבין עיסוקי הבוקר, הצהריים והערב שלו, יש לו זמן לטפל בילד שלו, לבקר את שני הילדים האחרים שלו, ואפילו ללכת בכל יום לביקר את אמו הזקנה. בטח, חננך לירון, אלא מי?

אחת בלב ואחרות בחלום

הנה עוד הוכחה שהתווית שבן-אדם מדביק לעצמו יכולה להרוס לו את החיים. בין תל-אביב לניו-יורק, לונדון, פאריס, רומא ו'נווה מסתובב לו בחור בן 28, העונה לשם ניסים בלף. ניסים הוא דייל, דוגמן וגם בנו של פרופסור, מנתח פלאסטי.

בין הטיסות שלו, חוזר ניסים לדירת שלושת וחצי-החדרים שלו בשדרות חן. הדירה היא בעלת ריצפת-שיש מבריקה, רהיטים מסוגננים, חפצי נוי מאיטליה, והכל אומר סיגנון קלאסי ונטיה לאסטיקה.

הבעיה היא שבתוך הדירה המסוגננת הזאת, הבין ניסים כלף שמה שהוא צריך זו בחורה מסוגננת ומאוד-מאוד אסתטית. אבל אלוהים יושב למעלה, ולפעמים בא לו לשים רגל לכל מיני חבר'ה כמו ניסים. אז מה שעשה אלוהים זה

ניסים בלף

רזה או שמנה, זאת השאלה

לשלוו לו, כבר לפני כמה שנים, בחורה פשוטה, נחמדה מאוד, לא מסוגננת במיוחד, ואפילו שגמנונית.

ואחרי שהוא שלח לו אותה, הוא גם גרם לו להתאהב בה חזק. בשביל אלוהים זה לא בעיה. אז בתוך הבית ניסים אוהב את דגנית מסקל אהבה עזה, כבר שנים, אבל מפני שהיא לא בדיק בעלת מראה של דוגמנית, הוא די מסתיר אותה בבית. ההורים אוהבים את דגנית, והחלום שלהם הוא שניסים יתחתן איתה, וגם ניסים בעצם מת להתחתן איתה, אבל קשה לו להחליט, לאדם בעל רגישות אסתטית כל-יך גבוהה, להתחתן לנצח עם בחורה צעלגלה.

לפני שבוע התראיין בלאשה, לא הזכיר אף במילה אחת את דגנית, אבל לעומת זאת סיפר לקוראים שמה שהוא מחפש זו בחורה מאוד רזה בעלת עור כהה. חברים שלי אמורים לי שברגע שניסים יחזר מהטיסה הבאה שלו, הוא אומנם יצטרך לחפש לו מישהי חדשה, כי אחרי הראיון בעיתון דגנית החליטה להעיק אותו בבעיטה גרולה.

שלושת הראשים של מישפחת מאיר

אורה בהרב
מאופרת בעדינות

ריבקה מאיר
שני ראשים ושם ספריות

רחל דיין נוהגת במכוניתה. אורה בהרב יושבת במושב האחורי, ואומרת לנהג לאן להסיע אותה. אחרי כך יש במיספרה כמה קבועות אחרות. אבל בריוק בחמש אחרי הצהריים מגיעה גברת ריבקה מאיר. היא מגיעה במכונית טרנטה אמיתית. יוצאת ממנה מלאה חיוכים ואיפור

רחל דיין
חברה טובה

אתם יודעים איך זה במיספרות היוקרה האלה. אומנם, פה ושם משתללת לה לקוחה מיקרית מזרמנת, אבל העסק בנוי על הקבועים. לכל קבועה יש יום קבוע, וספירת קבועה, וחופפת קבועה, ולפעמים שמפו משלה וגלגלי שיער משלה.

במיספרה של ניקול, בכיכר המדינה בתל אביב, יש ימים קבועים לכל קבועה. יום חמישי למשל שייך למישפחת מאיר משני צדדיה. בכל יום חמישי בבוקר, בריוק בשעה 10, נעצרת לפני המיספרה מכונית מפוארת. מכסא הנהג יוצא נהג ופותח את הדלת של המושב האחורי. משם יוצאת אורה בהרב. הנראית כאילו היא כבר חזרה מהמיספרה, ואינה בדרך אליה. מאופרת בעדינות, לבושה בהידור, בדרך כלל בכגד שחור או לבן, או שחור-לבן, נעולה נעליים אלגנטיות. מתוך המכונית היא שולפת את הטלפון ומעבירה אותו לתוך המיספרה, כדי שיהיה לידה בזמן הטיפול בשערה. עגנת הבושם היקר, המרחפת מעל לאורה בהרב, גורמת לכל הספרים והספריות לדבר בקשקש ובאפוק.

זמן קצר אחרי אורה מגיעה למיספרה חברתה הטובה, רחל דיין. השתיים מדברות ביניהן, קובעות פגישות, וכשהן כבר מסורקות למשעי, הן מחלקות טיפים ביד נדיבה והולכות הביתה.

נשאת בארץ, לא מתגיירת

אחרי 11 שנות נישואין ושיחוצי שנות פירור שמעתי שסוף סוף יש גט בין הדוגמנית אנבל טמיר לבעלה אלי טמיר, שחי כבר חמש שנים עם הזמרת אילנית. ורינגדרנגי לאנבל כדי לשאול אותה אם יש אמת בשמועה. "כן, השבוע חתמנו על ההסכם, סוף סוף!" לשבועות רצון שני הצדדים?

אנבל טמיר
ביזיונות ועלבונות ברבנות

"אני חושבת שכן. שנינו הבנו שצריך לגמור את זה כבר."
"היתה איזו חלוקת רכוש ביניכם?"
"אלי. שהוא עשיר גדול, נתן לי אפשרות לבחור בין מיגרש בקיסריה לבין 25 אלף דולר. בחרתי בוולארים. מה אני אעשה עם מיגרש בקיסריה?"
"ומה עם הכת המשותפת שלהם?"

אשתו הראשונה של בעלה השני של...

שהיתה אשתו הראשונה של הר"ר עמי ויזנסקי, שאחרי כך היה לו רומן עם הרוזנת האיטלקיה כריסטינה פאולוצי ובסוף הוא התחתן עם מלכת-היופי ענת זמיר. עכשיו אתם יודעים?

אבל אני פשוט לא יכולה להתאפק מלחשוב מה יהיה כאשר הוא יהיה בן 60 והיא בת 75. אבל למה אני רואת בכלל? שידאנו הם!
נ"ב: נורית רידר היתה פעם אשתו של יוסי רידר, שאחרי כך התחתן עם ליבנת ויזנסקי,

נורית רידר (משמאל) ועמיר אלטר
כאשר הוא יהיה בן 60 והיא בת 75

הנוהג הזה, שגברים צריכים להיות יותר מבוגרים מהנשים שלהם, כנראה חלף מן העולם. כל יום אני שומעת על עוד זוג מאוהב סטייל אדיפוס.
הנה, השבוע, ראיתי את מעצבת-האופנה נורית רידר בת ה-40, עם החבר החדש שלה, עמיר אלטר בן ה-25. זה נכון שהוא עובד אצלה והיא הבוסית שלו, אבל לפי המבטים שלהם, החיוכים והפרצופים המצחיקים שהם עושים האחד לשני, אין כאן רק קישיר-עבודה. יש אהבה.
לא שיש לי משהו נגד רומאנים מן הסוג הזה,

"בתי חיה עם אלי כבר מאז הפרידה בינינו. הבנתי שלטובת הילדה לא צריך לגרום לה משברים, והיא ממשכה לגור איתו. אני מקווה שכאשר תגדל היא תחזור אליי."
"איך הצלחתם בסוף לגשר על פני כל הפער?"
"ארבעה עורכדיין, 35 אלף דולר ויותר משש שנים. זו השקעה רצינית, לא?"
"את נשאת בארץ?"
"כן, בוודאי, החלטתי גם לקנות לעצמי רירה של קבע."
"ואולי עכשיו גם תתגייר?"
"אחרי כל הביזיונות והעלבונות מצד הרכנות, אני צריכה להיות מטופרת כדי להתגייר! הרת בארץ היא פוליטיקה, ואני לא מתעסקת בפור ליטיקה. מה רע לי עם אם קתולית ואב יהודי? שלא לדבר על זה שעובדת היותי לא-יהודיה מעולם לא הפריעה לי בארץ, בין בני-אדם."

חיים
בניחני

מזל החודש:

תאומים:

עיסקי המין

של בני

תאומים

חיי המין של

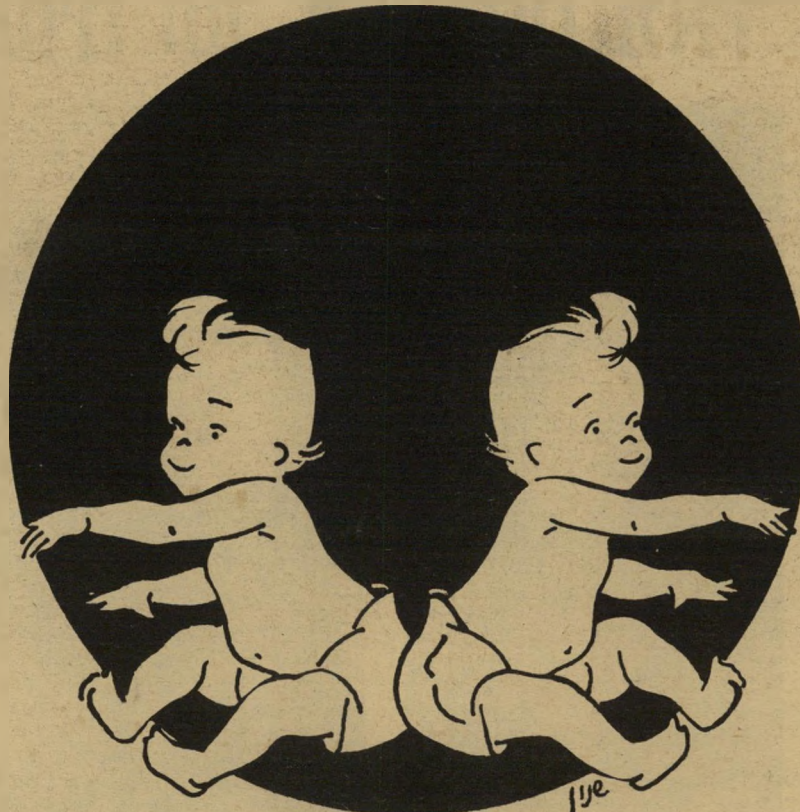
לסכם במילים מועטות ולומר: אין לה גישה כזאת כלל!
כמו הגבר, גם היא אוהבת להקניט, והיא מפקה יותר תענוג מהחימום שלפני מאשר מעצם הפעולה.
היא גם אוהבת להיות מופתעת. לחיי זורים בחרוזים, לשורות מוכרות וידועות. היא תגיב במבט מרוחק. מחשבותיה יהיו מרוכזות בשימלה הנאה שראתה מעבר לפינה או באיזה צורה תקשט את חדרה. אם הוא לא יצליח להעסיק את דעתה ולעניין אותה, היא תתנתק ותהיה שקועה בעצמה ובענייניה. דבר כזה יכול להרחיק אותה מאוד מבן הזוג ומהמטרה שלמענה קיים הקשר ביניהם.
הטוב ביותר עבורה זה לא לדעת שהיא כבולה לאדם אחד או חייבת להתאים את עצמה ללוח-זמנים וליחסי-מין קבועים. גבר שרגיל למין ביום שני, חמישי ושבת אחרי

התאומים אוהבים הפתעות ודימיון

הארוחה, ותמיד באותה התנוחה - לא יחזיק מעמד אצלה. כשהמין הופך להיות לדבר שיגרתי וקבוע, היא מאבדת כל עניין וחשק.
אם יבקשו אותה, יהיה לה קשה לומר למה בדיוק היא נמשכת אצל גבר. יתכן ש- היא תאהב את העובדה שאפשר לשוחח עימו, ויתכן שהיא פשוט אוהבת את דרך הליכתו.
כל זה לא אומר שכל גבר שמשוחח עמה מוזמן מייד להכנס למיטתה. אומנם היא מפלרטטת, אבל אין היא בהכרח זמינה לכל אחד. סקס יכול לפעמים להיות הדבר הרחוק ביותר מדעתה.
היא לא מנסה למשוך מעריץ שלה לחדר המיטות בצורה ברורה ומובנת, וכדאי יהיה לו לזכור שאותה בת תאומים מאמינה כי גבר אמיתי אינו ממנה ויש לו סבלנות לחכות ולהשתתף במישחקים רבים ומגוונים לפני שמגיעים לעיקר.

היא צריכה לפתח כישרון חיזוי, עליה לצפות את מצבי-הרוח שלו, כשאלה מתקרבים. כך שכשהוא ירצה לשחק את הגרסה המינית של ספר הג'ונגל, לה כדאי להיות מוכנה בתחושת של גורילה, למשל.
יש לו צורך בהזיות מיניות, מה שחשוב

אינה יחידה, כי הוא מעדיף להיות זמין לכל הנשים. בגלל חוסר האחריות הבסיסי שלו, המחשבה שהמישחקים שלו יכולים גם לגרום טרגדיות לא נתפסת אצלו. אם לאחר חודשים, איזושהי חברה למישחק תופיע לפניו עם מתנה בלתי-צפויה בצורת תינוק,

לדעת: ראש פעיל, בעל דמיון מוזר ומעט סוטה אפילו, מביא לגוף פעיל מאוד מה- בחינה המינית.

חיי המין שלה

את גישתה של בת מזל תאומים אפשר

הוא יהיה נדהם ומופתע, ולא יוכל להבין איך יתכן שדבר כזה יכול לקרות. אין סיכוי שזה יפתח בו רגשות אבהיים - לא באותו הרגע ולא מאוחר יותר.
כל מעריצה של בן תאומים כדאי שתאמץ לעצמה את הסיסמה: היי מוכנה בכל עת!

התאומים הגבר מפק את עיקר ההנאה דווקא מהרדיפה - יותר מאשר מעצם הישג או השלל שנפל בחלקו. אך אסור לטעות ולחשוב שהוא יכול לוותר על מין, או שהמין לא חשוב לו. הוא פשוט צריך את הגירוי המתאים לו, והוא אוהב שהמין לא יהיה שיגרתי. ככל שהיא תהיה יותר נועזת, כך הוא יהיה יותר ויהיה כרוך אחריה.
הוא מוקיר את הצד המשעשע של היחסיים הפיסיים. כשהוא מתקרב למישהי למטרות מיניות הוא משתמש בטריקים, שחל- קם אפילו עוד לא הומצאו בדמיונם של רוב האנשים.
התאומים אוהב להקניט, אבל אין מה לדאוג - בסופו של דבר הוא יודע איך לגרום הנאה והרגשה טובה. כמשחקים עימו ב- מישחק שלו, נכנסים להרפתקה שאותה אין אפשרות לעזוב באמצע.
זה יכול להיות קשה עד למאוד לוודא אם היא היחידה בחייו. מירב הסיכויים שהיא

נושא העבודה מאוד מלחיץ אתכם עכשיו, אי אפשר להמשיך במצב הקיים, ועליכם לבצע מיספר שינויים. יתכן ש- הגיע הזמן להוריד מעצ- מכם חלק מהאחריות המוטלת עליכם, כדאי לצמצם את היקף הפעילות ולהסתפק בתחום שבו לא יהיה עליכם להתמסר, כידוע, אצל בני גדי אין התייחסות שיטתית לשום דבר, כך שרירי בוי תחומים מתיש את הכוחות ומקשה על החיים ואף פוגע בבריאות. בתחום הרומאנטי - צפויה הפתעה.

ה-4 וה-5 בחודש אינם נוחים, תהיו לחוצים בגלל בעיות בעבודה ובבית. השתדלו לנוח, כדי לא לפגוע בבני-אונכם. אורחים מחו"ל עומדים להגיע, אך יתכן עיכוב בתוכניות, לא בי- טוח שההנאה תהיה כל כך גדולה כפי שמצפים. קשרים עם ארצות אחרות יכולים לגרום עכ- שיו אכזבה, מדובר על קשרי עבודה - אין מה להתיימש, כל מה שקו- רה זה רק עיכוב או תמונה עכשווית, בעתיד אפשר יהיה להגיע להישגים יותר משמחים.

בעיות מישפחתיות מעיקות עליכם וגורמות לירידה של מצב הרוח, מוכרחים לחשוב על שינוי, אם כי לא בטווח המאוד קרוב. כדאי ל- תכנן אך לא לפעול בצר- רה נמהרת, זה פשוט לא יילך. פגישות עבודה או שיחות חשובות מכל סוג לא כדאי לבצע ב-4 וב-5 בחודש. בעבודה ע- ליכם להעז יותר ולא לדחות דברים. מוטלות עליכם הרבה מאוד הת- חייבויות. בתחום הרומאנטי מתחילות עכ- שיו היכרויות חדשות - שיתגלו כחשובות.

ה-4 וה-5 בחודש אינם נוחים בעיקר בגלל הצמיפות שבה עליכם להספיק למלא את כל ההתחייבויות. לא כל כך מומלץ לתכנן נסי- עות, טיולים או מאמ- צים שאינם בסדר היום הרגיל, הנטיה לחלות או להיפגע בולטת מאוד השבוע, בכספים אתם מתחילים לחוש בשיפור ואפשר לפעול רבות כדי להוסיף ולשפר את המ- צב. ה-6 וה-7 בחודש מראים על השגים מפתיעים ומעודדים ב- תחום הרומאנטי. צפויים קשרים חדשים.

בתוך ההתלבטויות בקשר להמשך העתיד המיקצועי נופלת הזדמנות חשובה ביותר, שיכולה לקדם ולהתק- רב למה שאנכם מחפ- שים. אך דרושה הרבה מאוד העזה, התנהגות שונה, גברות החל- טית וברורה. נראה ש- דווקא השבוע תצליחו למצוא את מה שאתם מחפשים, אל תחמצו את ההזדמנות. ה-8 וה-9 בחודש חשובים מ- אוד מהבחינה הזו, מגע עם סמכויות יכול להיות מוצלח משאתם מתארים לעצמכם.

ידידים יכולים להיות לכם לעזר רב. ביחוד ב-4 וב-5 בחודש, העצות והרעיונות שהם הו- גים יכולים להועיל לכם בתקופה זו. ה-6 וה-7 בחודש לא נוחים וקצת מדכאים, לפתע תחושו בדידות וחוסר רצון ל- היפגש עם אנשים, זה חבל מכיוון שלמרות מ- צב הרוח הכבד המאמ- יין את התקופה, בתחום הרומאנטי אתם דווקא מבוקשים ומקובלים. גם אם אתם נוטים לפסול את רוב המועמ- דים בני המין השני, יתכן שאינכם צודקים.

ילדים גורמים לכם אי שקט ודאגה, אפשר לטפל בעניין, אלא שאין הסכמה ביניכם לבין בני הזוג, וזה מס- בך את המצב. פיתרון ימצא, אלא שזה יקח עוד כמה שבועות. בע- בודה יש משהו שמדובר נגדכם, זה נמשך כבר זמן מה ואין לזלזל ב- כוחו של ידיב סמוי. קרוב לוודאי שמדובר במישהו שמעמדו נמוך משלכם וגילו צעיר. ח- שוב להיות עירניים. בדרך כלל עבודתכם מתקדמת - ואנשים מרוצים מהשיגים.

קשיים כלכליים מעיבים על התקופה, זה לא מצב שאפשר לפתור אותו בקלות - וצריך לחשוב בכובד ראש ול- תכנן את צעדיכם לטווח הרחוק. עינייכם הכס- פיים דורשים גישה וטי- פול שונים, כרגע אתם נמצאים בנקודה שהיא מאוד קובעת, אם כי עדיין אפשר למצוא דרך לא לשקוע בבעיות נר- ספות. נסיעות וביקורים אפיינו את השבוע, וכל זה קורה באופן ספונטני ללא כל תכנון מוקדם. ב-8 בחודש יתכנו בעיות בריאות.

ענייני מגורים מעסיקים אתכם גם השבוע, אם כי לפי הנראה לא תוכלו להשיג שום דבר, לפחות לא את ה- דברים הדרושים לכם. בקרב המישפחה צפוי מתח רב, פרשה רומנטית מעסיקה אתכם, משהו שהתחיל לפתע, כמעט מללא כל אזהרה מוקדמת. בכל זאת אתם מקומם את המישפחה, כל ההיכרויות הרבות שבחן אתם אומרים מוצי- אות אתכם משיקול הדעת ההגיוני. ה-7 וה-8 בחודש מראים על צורך להתייחס למצבכם.

היחסים עם הסביבה אינם קלים, אתם נת- קלים בהתנגדות ואינכם מצליחים לשכנע- או לשנות את המצב. ה- אנשים שעמם אתם באים במגע, בעבודה או בהזדמנויות אחרות - אינם האנשים שלחבר- תם אתם רגילים, הם מוכנים אולי להתייחס בסלחנות אליכם ואל העעותיכם, אך אינם מוכנים לבצע שינויים רציניים. אתם מהלכים על חבל דק, נטיה להתפנק במאכלים טעי- מים עלולה להשפיע ולשנות את המישקל.

מתח ועצבנות ב-4 וב-5 בחודש, אך קצת יותר רגוע מה-6 בחודש. דרושה לכם שינה רבה ומנוחה. מאבקים במקום העבודה מתי- שים ומעייפים אתכם. מישור עוצר אתכם ואי- נו מאפשר לפעול בקצב הנדרש כדי לבצע את המטובות. בעיה מעכבת נוספת קשורה למישפ- חה - הבעיות שיש לבני-מישפחה אחרים שוב נופלות על כתפיהם. וזהו גורם נוסף המקשה על התקופה. הישגים בתחום הכספים משפרים את מצב הרוח.

השבוע מצפות בעיות כמעט בכל מקום שבו אתם נמצאים. בבית, בבריאות ובעבודה. חשוב שתשמרו על ה- שינה - הימנעו מלבצע שינויים מזל סוג שח- לא זה המזל לקחת את- כונים או לבצע צעדים דראסטיים. העצבים מאוד מתוחים - זה משפיע על מצב הרוח וגורם לכם לחרדות ש- אינן מוצדקות. הורים או קרובים קשישים גורמים לדאגה. בעבודה מטילים עליכם יו- תר מדי, בכספים - צפויה בשורה משמחת.

הם תמיד מגיעים בזוגות, כנראה – הפסטיבלים והסקנדאלים. בשבוע־הפסח בלבד היו לנו שני פסטיבלים, אחד בימי ז'אחד בעקב, ותיכף אחרי זה שני סקנדאלים, אחד פולארד ואחד נפסו. והנה שוב שני פסטיבלים, אחד פסטיבל ישראל ועוד אחד שקוראים לו חג המוסיקה בשפיים. שאלתי את גידעון פו, המנהל האמנותי של חג המוסיקה, מדוע בחרו שם דווקא בזמן שבו נערך פסטיבל ישראל בירושלים.

חגיגהמוסיקה נערך בשפיים זו השנה שמינית, ותמיד בחגי השבועות. פסטיבל-ישראל, לעומת זאת, נערך תחילה ביולי-אוגוסט, ורק ב-1984 הועבר למאיוני. השנה זו חל באותו הזמן.

● ואינכם חוששים שבגלל החפיסה הזאת בתא-ריכים, שהקהל שלכם יקטן?

אני לא חושב. קודם כל, אנחנו חוגגים פעמיים בשישי־שבת, כפי שסטיבל ישראל נהג. מלבד זאת, כל העניין שונה. לא לחינם אצלם זה פסטיבל, והאחרים זה חג. אנחנו מתכוונים שאלינו תבואנה משפחות שלמות, הוריהם ישמעו קונצרט, הילדים יראו תיאטרון־בובות באותו הזמן, אחר־כך ההורים ישמעו עוד משהו, והילדים ילכו לבנות בפארק־המים, ובסוף כולם ייפגשו על הרשא לפיקנים.

● במה מופעים יש לכם השנה, ומה הם?

יש 22 מופעים שונים, שחלקם יושמעו או יוצגו יותר מפעם אחת. חצי מתוצרת הארץ וחצי להקות ותזמורות מח"ל. הגיעה התיזמורת הקאמרית ע"ש ליסט מתתגריה, והגיע הזמר מריו מרקס מפורטוגל, וחמישיית כלי-הקשת מברלין, והגייטריסט צ'ינואל סגרה מאיטליה, וסבאי צ'קו מיפאן, ועוד ועוד.

● "חג המוסיקה" שייך לקיבוץ שפיים. מי מממן את כל העסק?

יש תמיכה קטנה מאוד של משרד-החינוך, ויש עזרה מברית-התנועה-הקיצונית. השנה נעזר חג המוסיקה בשפיים בחברת ההפקה ארטיס. עקב קשריו של המישרד עם אמנים כח'ל, ויכולתו לממן את הבאת האמנים מחו'ל.

● מדוע הוספתם גם מחל' ותיאטרון-בובות?

אחת המחויבויות של חג המוסיקה בשפיים — מחויבות מבורכת, לדעתי — היא לתת במה לאמני הקיבוצים. או בין התזמורות הקיבוציות והמקהלות הקיבוציות, הכנסנו גם מחול, וזה שמח.

● הבה נדבר קצת על הגרוע-לנפש. במה עולים הכרטיסים למוסעים?

החל בשמונה ש"ח הכריטס. יש ב-10 שקלים, ורק למופע אחד הכריטיסים יעלו 40 ש"ח. לא ביוקר. (דניאלה שמי)

דוחות-החנייה עלו לי השבוע יותר מכפי שהרווחתי בו. זה מבלי להזכיר את הסיט שבחיפוש אחר מקום- חניה חמש פעמים ביום. ואת האוש שבידיעה שלא אמצא אחד כזה.

אחד האחרים לכך שאין חניון-ענק בסביבה שלי, בגן- מאיר, הוא עורך-הדין חיים כצמן. שנלחם בעיריית תל- אביב נגד הקמתו של החניון, וגם ניצח.

שמעתי שער"ד כצמן מעוניין להיות מועמד מטעם מפ" לתו בחירות לעיריית תל-אביב, ויש לו כל מיני תוכניות לגבי החנייה.

● אם אתה סותר לי את בעיות החנייה בתל-
אביב, אני מבטיחה לך כבר עכשיו את מולי.

את מתכוונת לפיתרון למחר בבוקר?

● **אולי אפשר להיום אחריצהריים?**
איראפשר. זו לא בעיה שפותרים ביום אחד. הטעות ההיסטורית היא שאין מוביל מרכזי בעיר. יש היום בתל-אביב 120 אלף תלריכר רשומים, ועוד כ־300 אלף מקומות נכנסות או עוזבות את תל-אביב מדי יום. לעומת זאת, מנקומות הנייה מוסדרים יש כ־45 אלף תלריכר חשוכו בעצמך כמה חסר.

● עשיתי חשבון, ואני מבינה שהפיתרון שלי למקום-הנייה זה לעבור לגור בנהלל.

יכול להיות. אבל אם יתחילו לעבוד על העניין מחר בבוקר, תוכלי לחזור מנהלל בעוד שנתיים-שלוש.

● מה אתה מצייע להתחיל לעשות מחר בבוקר?
הדבר הראשון שצריך לעשות זה לייקר את החנייה למכוניות

המגיעות מחוץ לתל-אביב. ביחד עם זה צריך לאפשר הגעה לתל-אביב בתחבורה ציבורית ברמה שנקראים שפוי ברעיון ויזה כה. לא מציע גם לעודד יומים לבנות התחנים על קרקע פרטית, כעסק מסיחור, אם העירייה תיתן הקלות במיסוי ובאגרות, זה יכול להיות עסק משתלם לבעלי-הארמה, ומועיל לכל תושבי העיר. עוד רעיון הוא לאפשר לאזרחים לארגן תחניה בתוך התחנות שלהם.

● ולמה, למשל, לא להתחיל לעבוד מייד על רכבת תחתית?

אין סיבה שלא. אבל את ביקשת פיתרונות מהירים.

● פיתרונות יהירים זה שלוש-ארבע שנים? ומה אם לא ישמעי בנות שלך?

שום דבר. מצב החנייה י"לך ויחמיר-מיום-ליום. יש גידול מתמיד בכמות הרכב במרינה ובאיזור, ומקומות-החנייה החסרים היום יהיו חלק קטן ממה שיחסר בעוד שנתיים.

● תודה שעשית לי יאוש-לשנה שלמה.
(דניאלה שמי)

חבר־הכנסת אבא אבן פירסם השבוע את דוח הוועדה, שהוא עמד בראשה. דוח שלא החמיא בדיוק ליושב־ראש המפלגה שלו, שימעון פרס, וגם לא לחבר בכיר אחר, יצחק רבין.

במיפלת-העבודה החלו להישמע שבוע קולות בגנותו של אבן. ומקומו בנוסת הבאה כבר לא כל-כך בטוח.

זוכרתי במקרה דומה. מנחם סבידור. במרס 1984 כשסיימנו סבידור כיושב־ראש הכנסת. הוא גרם לפיזורה. חברי־הליכוד נחצו עליו להעמיד את ההצעה להצבעה חש"אית. ואילו הוא החליט. על־פי התקנון. על הצבעה גלויה. הכנסת פוזרה וסבידור לא נבחר על־ידי חברי מיפלתו לכנסת ה־11.

ביקשתי לברר איתו אם הוא חושב שגם אבא אבן גמר את הקריירה שלו בכנסת (ראה במדינה).

אני מקווה שלא. האיש התעלה מעל ומעבר לשיקולים פוליטיים. אני לא שופט ולא יודע מה יקרה איתו. אבל אני מקווה

שהוא לא ייענש על-ידי מיפלגתו. אני רוצה לקוות שלא. לאבן יש עדיין מה לתרום.

● לאור נסיונך האישי, האם אתה מאמין שמיפ-
לגת העבודה תסלח לך?

לא. אני חושש שהמיפלגה תעניש אותו.

● יש, לדעתך, דמיון בין שני המיקרים?

במידה מסויימת כן, אבל אני לא יודע אם אותן הנפשות פועלות כאן ושם. מה שברור הוא שאותם העקרונות פועלים בשתי המיפלגות. עקרונות השכר והעונש. קשה לי לדעת אם התוצאות כלפי אבן יהו כפי שהיו כלפיי.

● מה היית מייעץ לאבן?
אני לא שייצחוניידר

● בדיעבד, אתה מצטער שהקדמת את הבחירות והמסרת את מקומך בבנסת?

חם וחיללה. אני לא מאטער. במבט לאחור, אני חושב שעשיתי נכון. יש גם בפוליטיקה, בדבר המלוכלך הזה, רגעים שאם מוכרח להתעלות מעל לשיקולים אישיים ומפלגתיים, ולשקול עלפי אמות מידה ממלכתיות. אני פעלתי על-פי שיקולי חוק, מוסר ודמוקרטיה, ואני מאמין שאכן עשה בדיוק אותו הדבר, ועל כן מגיעות לי מחמאות. (רונית אנטלר)

הראו לנו גוגה

איך עושים סרטים. הסברתי לו שאני מוכן. כתנאי שהיא באמת יפה. הייתי דון'ואן, שיצא עם המון נשים.

דפיקה במכונית

ב אותו הזמן דודי מצד אמי, שהיה עשיר מאוד, רצה שאתחתן עם בתו. הוא היה מוכן לתת לי 200 אלף לירות עבור זה. באותם הימים זה היה הון אדיר, ואפשר היה לקנות תמורתו 150 מיגרשים ברחביה. הילדה שכאה לראות איך עושים סרטים היתה בת 14 וקראו לה גיאורה מינץ. אביה היה מפניסק, פקיד בכיר בהנהלת בנק לאומי ובעל משרד נסיעות. אמה היתה ילידת אודסה. באתי לקחת אותה במכונית פיג'ו ח'

היתה מופיעה בו, לבושה במיטב הבגד רים, תמיד מחייכת. תמיד עסוקה ונמרצת, תמיד תורמת ומתרימה. כשהגעתי ביום־השבת בצהריים ל־ ביתם של מוריס וגוגה רג'ואן בירושלם, לים, עמדה המישפחה האכלה לאכול ארוחת־צהריים.

מוריס לקח אותי לקומה השניה של הווילה הגדולה, והכניס אותי לחדר הצימוד לחדרי־השנה הענקי של בני־הזוג. בחדר זה מצא מוריס כיום החמישי, בשעה 7 וחצי בבוקר, את אשתו ללא רוח־חיים. היא היתה לבושה בחלוקי תחרה ירוק, ושכבה על ספת־כורסה ר־ חבה, מול הטלוויזיה. המכשיר עדיין פעל.

במשך השיחה היה מוריס נרגש ב־ יותר, וכמה פעמים נאלץ להפסיק את דבריו. מכיוון שדמעות חנקו את גרונו. מישפחתו המתינה לו במשך שעה וח'

גוגה בפעולה
לעולם אל תאמר לאי

גוגה, ששמה האמיתי היה גיאורה, היתה רמות ירושלמית ססגונית ומל־ את־חיים. לא היה אירוע ציבורי, חבר־ תי, אירוע למטרות־צדקה, שגוגה לא

כ שפגשתי את גוגה רג'ואן, ש־ בוע לפני מותה. היא נתנה לי דף־ נייר, ועליו כתובים, בהמור האופייני לה, 10 כללים "כיצד לקבל התקף־ לב":

- (1) עבודתך היא מעל לכל. ענייניך האישיים הינם מישניים.
 - (2) לך למישרך גם כימי ישיי אחרי־צהריים, בשבתות ובחגים.
 - (3) אם אינך יכול ללכת למישרך בערבים, קח את התיקים הביתה, וכך לא תשכח את הצרות ואי־הנעימויות של היום שחלף.
 - (4) לעולם אל תאמר "לא", תענה לכל הדרישות למיניהן ואמור תמיד "כן".
 - (5) תענה לכל ההודמנויות לסוגיהן: פגישות, ארוחות, הרצאות.
 - (6) אל תרשה לעצמך לסעוד ארוחה בשקט. נצל את זמני הארוחות לפגיר שות חשובות.
 - (7) רייג וציד הם הפסד זמן וכסף. בידור, ספורט, קלפים וכד' אינן בהם כל תועלת.
 - (8) אל תקח לך חופש.
 - (9) לעולם אל תאציל מסמכויותך לאחרים.
 - (10) אם עקב עבודתך חייב אתה לנסוע (לחו"ל), עבור במשך היום וסע כלילה, וכך תוכל לקיים את הפגישות בבוקר השכם.
- הקטע הזה היה מונח על השולחן שלי כשנודע, ביום החמישי בבוקר, כי גוגה רג'ואן מתה מהתקף־לב, והיא בת 57. גוגה חיה כל חייה בדיוק לפי הכי ללים האלה.

גוגה ומוריס עם בתם אורית בבתי־המצווה שלה
הבעל לא אהב מיאג־אוור

רשה למקום־ההסרטה, שהיה ליד יריחו ביס־המלח. זאת היתה המכונית הרא־ שונה שהגיעה לארץ, אחרי מלחמת־ העולם השניה. כשנסענו ליד הכפר עזרייה, התחיל אוטובוס לנסוע לאחור. צפרתי, וזה לא עזר, הוא דפק את המכונית שלי ברלת, בדיוק במקום שבו ישבה גוגה. אבל אפילו זה לא קילקל את היום הנפלא הזה שבו התאהבנו. הייתי אז בן 25. המשכנו בקשרים בינינו במשך אר־ בע שנים. אביה התנגד. הוא טען שאני גם דון'ואן וגם פרנק, ואמר שאני ל־ עולם לא אתחתן איתה. אבל גוגה בש־ לה, כמו תמיד. אבי, עכרללה, התאהב בה, וכ־5 באוקטובר 1949 התחתנו בקפה רחב־ יה בירושלים. בתקופה שלא היה שום אוכל במדינה, לא היה חסר בחתונה ש־ לנו כלום.

גוגה היתה אז הבחורה היפה ביותר בירושלים. בלי שפתון. היא לא ידעה לרקוד, אבל היה לה שכל, והיא ידעה

צי, ולא התחילה לאכול עד שבא וישב בראש השולחן. סיפר מוריס: גוגה אהבה אותי מאוד ואני אותה, אבל לא הלכנו וסיפרנו את זה לאנשים כמו זוגות אחרים. אחרי האסון הנורא הזה אני לא אתאכר, אבל לא איכפת לי מה שיקרה איתי. היו לנו חיים נהמדים וטובים, למ־ רות שעברנו כמה תקופות קשות. ב־1939 עלתה מישפחתי לארץ מ־ בגדאד. 11 ילדים, ואני הבכור. הייתי מנהל חברת־הסרטה בירוש־ לים. היה לנו שותף ערבי ממישפחת רג'אני, ושותף אנגלי בשם ויליאם אנ־ דרסון. הפקנו סרטים ערביים. באותם הימים לא היתה טכנולוגיה מיוחדת במינה, די שזמר ערבי היה שר שעה וחצי, והקהל היה מתמוגג, ואנחנו היינו גורפים הון־עתק. הצגנו את הסרטים בקולנוע רקס בירושלים. באחר הימים ביקש ממני אחד השר תפים להסכים להראות לילדה נחמדה

מוריס וגוגה בחתונתם
האב הוריד טבעת מידו

הילדות של ביח"ר

(המשך מעמוד 25)

ככפר־סבא יש קבוצת כדורגל, אבל אני אוהבת רק את בית־ר. הכי גדול בעיניי זה שלמה שירזי. לא פגשתי אותו אף פעם, יש לי תמונות שלו. גלית מחולון בת 16, וכבר שנתיים עולה בכל יום לירושלים לאימונים של בית־ר. היא הכי אוהבת את סמי ואת מומו. גלית גם פגשה אותם. "כשפגשתי את סמי ואת מומו, נתתי לכל אחד מהם במתנה אלבום שהכנתי. באלבום מים היו תמונות שלהם וקישטתי עי־ תונות עליהם. אני מתקשרת אליהם הביתה, מדברת איתם בטלפון, ואני אפילו פגשתי אותם.

"להורים שלי אין ברירה, הם יודעים שאני מעריצה את בית־ר והם נותנים לי לנסוע למישחקים ולאימונים. אני אוהבת את כל הקבוצה, אבל הכי־הכי את סמי ומומו."

סיגל, בת 14, גם היא מחולון. היא אינה רוצה להטריד את אוחנה, ולכן לא מתקשרת אליו הביתה. "אוחנה הוא הכי חתיך והשחקן הכי טוב בקבוצה, ואני הולכת לראות אותו באימונים. ההורים שלי מרשים לי לנסוע אחרי הקבוצה, כי אני תלמידה טובה." הוריה של סיגל, שהסיעו אותה ל־ איצטריון בלומפילד, החליטו ברגע

אחדות מאחורי הרשת
כפרה:

האחרון להיכנס ולצפות במישחק. יוסי וטינה, ההורים, מספרים: "החרר שלה מלא תמונות. היא חופשיה. אנחנו נות־ נים לה את הכל. קנינו לה קסטות, את כל האביזרים. מרשים לה לנסוע אחרי בית־ר, ואפילו מעוררים אותה, כי היא תלמידה נהדרת. הביאה הביתה תעודה פנטסטית. היא ילדה טובה."

בובה מחרסינה

מיספרי־הטלפון בבתיהם של השחקנים הם מיצרך מבושש ביותר בין הבנות. הם עוברים מפה לאוזן. הבנות בדרך־כלל אינן יודעות מה לומר לאלילים שלהן. גם תארכי ימיההולדת של השחקנים נרשמים בלב. כל אחת יודעת בעל פה את תאריך יום־ההולדת של השחקן הנערץ עליה, מבלי לחשוב פעמיים. לקראת התאריך המיועד הן קונות מתנות, מ־ עטרות אותן בלבבות ארומים ושולחות לבתיהם של השחקנים.

איך הן יודעות מה לקנות? "פעם קראתי באיזה ראיון שמומו אוהב אפי־ טרישיים מסוג מסויים. או קניתי לו ונתתי לו באימון."

"אני שלחתי לסמי כדורגל משוקר־ לד." "ואני שלחתי לגרי בובה מחרסינה." כשיורדים השחקנים אחרי המישחק מחררי־ההלבשה, כבר מחכות להם הב־ נות ליד הפתח. הן מזהות כל אחד מר־ חוק, עטות עליהם, מבקשות חתימות, תמונות ולרוב רוצות גם לגעת בשחקן האהוב.

מורים רגזאן בהלוויית אשתו
"אין צדק"

מאות אנשים מירושלים ומכל הארץ, נשים לבושות באלגנטיות, באו ללוות אותה.
בין הנשים בלטה חנה ג'נחו מרי מאללה שכאה עם בנה חליל ובתה ויי ויאן. חנה היתה לבושה באופן אלגנטי, בשחור-לבן, הרכיבה מישקפיים כהים ומירה בכבי בהלווייה היו רני אנגל וגירעון פת, ניצה ואליהו כן-אלישר, אביבה ותרזה מוסיוף, חווה ודויד ה' גואל ורבים אחרים.

שניים שלא התייצבו בהלווייה היו ראשי-עיריית ירושלים טרי קולק, שבי אותו הבוקר נקבע לו יום צילומים באולפני הרצל, לרגל יום הולדתו ה-76; ושר החינוך והתרבות, יצחק נבון, שהוא יריד המישפחה ושעבר בבוקר ההלווייה ניתוח להוצאת כיס המרה בבית החולים הדסה.

גוגה נקברה בבית-הקברות בקריית שאול בחלקה הבבלית. זו חלקה שאי סור לנטוע בה ירק. בכניסה לחלקה מוצב שלט האומר כי הגדר לחלקה נתרמה על שמו של יגאל רגזאן, בנם של גוגה ומורים שנפטר באורח טראגי והקבור שם.

באותה החלקה קבור גם עבראללה, אביו של מורים. כשהכיר עבראללה את גוגה, היא כל-כך מצאה חן בעיניו, שהוא מייד הוריד מידו טבעת בעלת יהלום-ענק, שהיתה סימלורה-מיסחרי, ור העניק אותה לכלתו החדשה.

על גוגה יש בירושלים סיפורים רבים. למשל: לגוגה היה שיערון; היא היתה באה מעבודה, נכנסת לאמבטיה וחורקת לתוך האמבטיה תפוזים. היא אהבה את הריח שלהם. כשהיתה יוצאת מן האמבטיה, היתה אוכלת את התפוזים. היא אהבה לאכול תפוזים פושרים.

אורית, הבת הקטנה של גוגה ומור ריס, דומה לאמה רימיון מפתיע. היא עומדת להתחתן באוגוסט הקרוב עם חברה מזה שנה, יואב שלוש. גוגה מאוד התרגשה כשהודיעה לה אורית על כך.

אורית, גרושה ואם לילדה בת 6, עזרה לאמה במישרר-הנשיעות. עכשיו הודיע לה אביה כי היא תצטרך לקחת את העניינים לידיים, ולהיכנס לנע-ליים של גוגה.

אורית: "אבל הנעליים של אמא כל-כך גרולות!"
שולמית יריב ■

קולק. היא אמרה לי שזה לא עניין מיפלגתי, שטדי טוב לעיר. לא כפיתי עליה שום דבר. זה בית חופשי.

תפוזים באמבטיה

היה לה לב נקי, אין לב יותר נקי משלה. לא היה חורש שלא היתה עוורת, מארגנת, מתרצצת לכל מיני צדקות. אנשים היו באים אליי ומבקשים ממני שאבקש ממנה עזרה. מילה שלה היתה מילה.

היא התלבשה נהדר, היה לה טעם יוצא-מן-הכלל. אני בנית את הבית, אי כל פריט. כל תמונה וכל צמח היא דאגה לבחור ולהניח במקומו.

כשהייתי נוסע איתה לחוץ-לארץ, היא היתה יושבת, מוציאה ספרטל-פונים ענקי פרטי של אוסף ידידים בכל

חני ג'נחו בהלווייה
בחלוק תחרה ירוק

להתנהג בחברה. היא היתה יושבת במי שך שעות מבלי לאכול, ומחכה שאחד זור הביתה מהעבודה, לפעמים עד ה-שעה 5 בערב.

אבא שלי נתן לנו בית, שהחזר לו ב-1947 עליידי הבריטים. זה היה בית בשכונת רחביה, לשעבר ביתו של המ' חנך רויד ילון. את הבית הזה, כמו בתים רבים אחרים בשכונה, החרימו הבריטים. לימים, כשעזבו את הארץ, החזירו הבתים לבעליהם.

הבית היה ענקי, היו בו 11 חדרים. אחד החדרים היה כל-כך גדול, שבמשך תקופה מסוימת שימש אכסניה לבית-הכנסת השכונתי.

גוגה ררשה דירה של שני חדרים בלבד. אחרי מריבות, הסכימה לשלוח שם.

מאוחר יותר בנית בית ברחוב פרץ סמולנסקי, ברחוב שבו עומד כיום בית

גוגה בת 50
בריתה מבית החולים

גוגה בת 18
אהבה בדרך ליריחו

בת אורית בהלוויית אמה
הנעליים של אמא כל-כך גדולות!

אוכל את עצמו עד היום שלא בא לכי דוק אותה. היא אמרה לו שאין צורך, ובדיקה לבדה את הדופק שלה. היא בטח לא אמרה לו את האמת, כי היא לא רצתה ללכת לבית-החולים.

לפני שנה, כשאושפזה, היא ברחה מבית-החולים אחרי חצי יום.

מאחר שכל אחד משנינו אוהב תוכי ניהל-טלוויזיה אחרת, ואני גם לא אוהב את מיוגיה-אוויר, הלכתי באותו הערב לישון בחדר-השינה. גוגה נשארה בחי-דרה-טלוויזיה, כשמסביבה הנכדים ש-כל-כך אהבה.

בשעה 7 בבוקר קמתי והתלבשתי. כשראיתי שגוגה איננה, הייתי בטוח שהיא כבר הלכה, אבל פיתאום ראיתי אותה שוכבת מכורבלת בלי רוח-חיים.

לגוגה היו חיים טובים. היא ניצלה כל רגע מהחיים. יותר מכל אדם אחר שאני מכיר. היא עשתה רק דברים שי-אהבה. היא נסעה בכל העולם, אין מי קום שלא ביקרה בו, נסעה פעמיים-שלוש בחודש, 20 פעם בשנה. היא הוציאה את המכסיומם מהחיים. כסף לא היה איכפת לה, היא לא עברה בשביל כסף. היא עברה מפני שאהבה את העבודה. כל-כך היה חשוב לה שי-היה מרוצים.

בחדשים האחרונים היא נסעה לי-פולין, אחר-כך היא נסעה כחג עם ה-מישפחה להפלגה ביסיה-יכו, ואחר-כך לבלגיה.

היה לה מעט זמן למישפחה, אבל שישי-שבת היו קודש. והיא לא היתה יוצאת לשום מקום.

היא הרגה את עצמה בירידים שלה. כל הפעילות המטורפת הזאת. פעם היא הביכה אותי מאוד. הייתי חבר מועצת-עיריית ירושלים ומועמד לקדנציה נוספת מטעם המפלגה הלי-ברלית. היא הלכה וחתמה עבור טרי

ראשה-משלה, וב-1960 בנית את הב-ית הנוכחי. ברחוב טשרניחובסקי.

גוגה היתה הטבחית הטובה ביותר שהכרתי. היא ניהלה אז בית נהדר.

בשנת 1951 עזבו אביה ואמה את הארץ, והשאירו לי את מישרר-הנשי-עות שלהם כדי שאחל ואסגור אותו.

אני עברתי אז בעיסקי-בנייה, ופתחתי גם מישרר-נשיעות משלי. אבל מי שהיה מבלבל לי את המוח היה עף מי-המישרר, והייתי שולח אותו למישרר ממול. כשעסקי הבניין פרחו, ביקשתי

מגוגה שתעזור לי קצת במישרר-הנשי-עות. היו לנו אז שלושה ילדים.

20 פעם בשנה

מההתחלה לא כל-כך שמחתי מי-העובדה שהיא עובדת. היא התחיי-לה לקחת את זה כל-כך ברצינות והת-אהבה בעבודה. במשך הזמן התחננתי לפניה שתפסיק לעבוד.

העבודה גרמה לאסון הזה. ביום הראשון השבוע היא חזרה מי-טיסה מבבלגיה ב-6 בערב. היא עוד לא פתחה את המיזוודות, וכבר יצאה לערב-שאורגן עבור אגודת אנוש ושנערך

בשעה 7. חווה הגואל, חברתה הטובה, התחננה לפניה שלא תצא. שלא כהר-גלה, אמרה גוגה באותו הערב שהיא עייפה, וביקשה שיעזרו לה.

כשחזרה מהאירוע מאוחר באותו ע-רב, עוד עמדה לפרוק את המיזוודות. גוגה שהיתה רגילה לקום ב-5 בבוקר, לשנות את הקפה ב-6 ולהתייצב בי-מישרר ב-6 וחצי, לא יצאה למחרת בי-בוקר לעבודה.

אורית, הבת שלנו, צילצלה לפרופ' סור אליעזר ("גירי") רחמילביץ מהר-סה, והוא דיבר עם גוגה בטלפון. הוא

מייקל ג'סלון — בנו של טייקון אמריקאי. בעל חברת-ענק בשם פיליפ ברדרס; נחקר גם על שיחות-טלפון ממקומות שונים בעולם.

בחקירה טען כי אינו מכיר את וסקביץ או אחרים מחברת "מריל-לינץ" הלונדונית; אמר שרכש מניות על סמך מידע שלישי ממקורות שונים, מבלי שהעלה על דעתו שאלה מקורות פנימיים, אסורים בשימוש.

שאלו אותו על הקשרים שלו עם החברות פלאנמיר ומידה, שביצעו עסקות אסורות במניות; היקשו עליו בשאלה, אם השם MIDA הוא ראשי-התיבות של השמות הפרטיים מייקל ודייוויד.

כעבור יומיים, כשהתברר לסופר כי שאלות חוקריו לוחצות יותר על המידה, ביקש להפסיק את החקירה ולזמן מתורגמן. אחר-כך נשאל לוחות האנשים הרשומים כמנהלי החברות האלה — במיוחד הרי ספיר מירושלים ופול לנברגר מציריך. בתשובה טען, כי אינו יודע מי הם בעלי החברות, וכי קיבל יפוי-כוח לייצגן ולסחור למענן בניירות-ערך; גם הודה, כי הוא מכיר את ספיר מירושלים וכי הוא נמצא עימו בקשרי ידידות. ספיר הוא מנהל אינז'ינריות של בנק המזרחי; והיה קודם לכן מנהל בנק כללי בירושלים ונאלץ לפרוש.

אנאטומיה

של עיסקה

עליפי כתב התביעה הניוירוקי נגד צמד הישראלים, מימש סופר עסקות כאמצעות ברוקר הקרוי רוסו סקויריטיס; קרובי-משפחה של סופר, אחד בשם יוס פרנקל, עובד ברוסו סקויריטיס.

בנובמבר 1984 פתח סופר חשבון אצל רוסו עלי-שם פלאנמיר — חברה בריטית הרשומה בבית-מישרדים בהיירור, וומבלי, שיש לה תיבת-דואר בציריך.

בנובמבר 1985 הכניס וסקביץ 250 אלף דולר לחשבונו בפלאנמיר. בינואר 1986 שב והוציא במאס 1986 פתח סופר חשבון נוסף עלי-שם פלאנמיר בחברה ניוירוקית בשם מקי סקויריטיס.

עיסקה רודפת עיסקה, עד שבית-דמיון רגיל, המתפרנס מגיע כפיו, אינו מצליח בכלל להבין איך עושים מיליוני דולארים מרישום פה ורישום שם, כמו בלי להתאמץ.

לאבזיריספורט בשם הרמאניס, בעיסקה עם חברה בריטית בשם דיי קורפוריישן. לווסקביץ היה מידע מדויק, כיצד תתבצע העיסקה, במלון ריגנסי בניוירוק, למישרון של וסקביץ בלונדון. ב-9 במאס טילפן וסקביץ מביתו — היה זה יום א' — וטוחן עם סופר. עדיין במלון ריגנסי, במשך רבע שעה. למחרת, בשעות הבוקר, קנה סופר 24,300 מניות הרמאניס באמצעות פלאנמיר. בחמש עסקות שנערכו בין השעות 10.10-10.44 לפניה-הצהריים. המחיר היה סביב 29.5 דולר למניה.

בשעה 11.00 שב סופר אל הטלפון, לשיחה עם וסקביץ בלונדון.

ב-11 במאס חתמה מריל-לינץ על הסכם עם הרמאניס ועוד באותו היום, בשעות אחר הצהריים, רכש פלאנמיר בבורסה בניוירוק עוד 9000 מניות. במחיר קצת יותר גבוה.

ב-13 במאס טילפן סופר לווסקביץ, במיש-רו בלונדון, פעמיים. סופר ריב מחררו של מייקל ג'סלון, במישרי-חברת פיליפ ברדרס בניוירוק, שאף הוא רכש מניות של הרמאניס. שבע דקות אחרי שיחת הטלפון ניוירוק לונדון רכש סופר עוד 3000 מניות מאותו הסוג. ב-18 במאס חזר הסיפור על עצמו, סופר, מישרי-פיליפ ברדרס, לביתו של וסקביץ בלונדון, ניהל שלוש שיחות-טלפון, ואחריהן הוסיף וקנה עוד 16 אלף מניות.

למחרת בבוקר: בישיבה מיוחדת של מנהלי הרמאניס אושרה מכירתה לדיי קורפוריישן במחיר של 32.25 דולר למניה.

סופר מכר את מניותיו ועשה רווח של 264 אלף דולר.

הסיפור חזר על עצמו באורח דומה בעיסקה אחרת שביצעה מריל-לינץ, שבו הרוויח סופר 735 אלף דולר. בסך-הכל מעריכה סאי'ק את הרווחים ב-4.2 מיליון דולר.

לחוקרי סאי'ק אין הקלטות של שיחות הטלפון סופר-וסקביץ ווסקביץ-סופר. רק מידע ששיחות התנהלו מאתר לאתר, במועדים נקובים.

כל ההוכחות של סאי'ק הן נסיבותיות, ואין ראיה ישירה הקושרת בין השניים, מלבד הפקדה של וסקביץ בפלאנמיר.

אחר שנתקד סופר בידי האמריקאיים, הוזמן שוב, לראשית מאס. פרקליטו הוריע שלא יופיע. קרובי-משפחתו, פרנקל, הודיע כי הוא מסרב להעיד, מחשש להפללה עצמית.

שידור

צל"ש

טכניקת וידאו

● **לטוביה צפיר**, שהפתיע בהופעתו הפ' עם בתוכנית ממני, אף יותר מן הפעמים הקודם מות. צפיר נראה על המירקע ברוזמנית מחקה את דמותו של ח"כ אברהם שפירא ושל השר יצחק פרץ.

חיים צפיר מחבק את עצמו

ההר הוליד עכבר

מייד עם פירסום הדוח הראשון כפרשת פולארד, דוח רוטנשטרייך-צור, הוציא אנשי לישכת ראשי-הממשלה הודעה בשם ראשי-הממשלה, שאמר כי ההר הוליד עכבר. לפנות ערב, כשפורסם הדוח השני, דוח-אבן, הבינו בלישכת ראשי-הממשלה כי הרוח הזה טוב ליהודים, קרי לליכוד, ודוכרו של שמיר, יוסי אחימאיר הוציא הכחשה. בהכחשה נאמר כי ראשי-הממשלה לא אמר מעולם שההר הוליד עכבר. אבל ההכחשה לא פורסמה. ד"ר סמלמה, כתב-הטלוויזיה בכנסת, המשיך לתמוך בגירסתו שהוא שמע כמו אונזיו את ראשי-הממשלה אומר שההר הוליד עכבר, וכי זו ההודעה שקיבל מלישכתו. עמדתו של סמלמה הכריעה בטלוויזיה, והכחשתו הנמרצת של אחימאיר לא הועילה.

הנסייון הראשון עבר בהצלחה, כאשר חברת הכנסת גאולה כהן ראינה ביום הרביעי האחרון את חברי-הכנסת אלעזר גרנות. חברי-הכנסת שיראיינו יתבקשו בדרך-כלל לחפש מראיין מהצר השני, בעל דעות מנוגדות לשלהם. המראיין יצטרך להיות חברי-כנסת ש"עשה" את השבוע בכנסת, או אחד שהצליח לעזור את הכנסת מהשיעמום שבו היא שרויה בדרך כלל.

הדרו נקצקין

כששמע **מולי שפירא**, מנהל מחלקת התרבות והבידור של גלי-צה"ל, כי השחקן רפאל קלצ'קין מת, הוא החליט להוציא מן הארכיון תוכנית ולשדרה שנית.

התוכנית הוקלטה בהקלטה פומבית לכבוד יום הולדתו ה-79 של קלצ'קין. זו היתה התוכנית הראשונה בסדרת תוכניות שנמשכת עד היום. בסדרה זו עורכים גלי-צה"ל מחווה לכל מיני אנשים או גופים בשטח התרבות והבידור.

אחרי קלצ'קין ערכו גלי-צה"ל מחווה, בין השאר, לרחל מרקוס, לשמואל ורונסקי, לסשה ארגוב, לתיאטרון הקאמרי במלאת לו 40 שנה ול"תומרות"ההילרמונית-הישראלית בתג היר כל שלה.

בתוכנית, שתשודר בגלי-צה"ל ביום השבת ב-12 בצהריים, יהיו קטעים נבחרים מתפקידיו של קלצ'קין על הבימה וסיפורים של חברים של קלצ'קין על האיש.

התוכנית שהוקלטה פעמיים

את התוכנית ציפורי-לילה, שאותה הגיש ביום השלישי בחצות עורך-הדין הירושלמי **אברהם ברדוגו**, נאלצו להקליט פעמיים. ברדוגו הוזמן להגיש את התוכנית. כששאל אם מותר לו להביא חברים לאולפן כדי שיספרו למאזינים סיפורים ביחד איתו, נענה בחיוב.

הוא בא לאולפן גלי-צה"ל בירושלים שבווע לפני מועד השידור, ביחד עם ידידו רב קול, דוכרו של השר משה קצב. השניים היו כמזכיר-רוח מרום והצחקיק את כל הנוכחים בתחנה. כדי שמצבי-הרוח יישמר, הם הביאו לאולפן בקבוק קוניאק צרפתי ולגמו ממנו בשעת ההקלטה, לזכר הימים הטובים שהיו ולזכר הימים הטובים שעוד יהיו.

מלגימה ללגימה עבר הזמן, הטכנאית הצעירה לא ידעה איך להשתלט על השניים, עד שבשעת לילה מאוחרת החליטו הכל כי ההקלטה אינה יכולה לצאת אל הפועל, וכי ברדוגו ייאלץ לנסוע לאולפן בתל-אביב כדי להקליט את התוכנית שנית.

כשהגיע ברדוגו לתל-אביב אחרי ימים אחדים, כבר ידעו כל אנשי התחנה הצבאית את הסיפור על בקבוק-הקוניאק, ובאו לצפות בו בסקרנות. ההקלטה השנייה — בלי בקבוק — עברה בשלום, והתוכנית שודרה ביום השלישי בלילה.

מאחורי המירקע

בפעם הראשונה תרגום

בטלוויזיה הכללית משודרים זו הפעם הראשונה שני תשריירי-שרות המלווים בתרגום לערבית.

שני התשרירים הם של אירגון נעמת. האחד על נשים מוכות, והשני על קורסים של נעמת להכשרה מיקצועית לנשים.

לעיתים מכינים גופים שונים תשרירי-שירות משני סוגים: האחד כעברית והשני בערבית. זו הפעם הראשונה, לפי רעיון של מאשה לובלסקי, מוכירת נעמת, שתרגום ערבי לתשרירים מופיע בגוף הסרט העברי.

מינוי של קבע

מאז חזר **אריה גולן**, איש קול-ישראל, משליחותו בפאריס לפני כמה חודשים, הוא נדר ממקום למקום, מיומן ליומן, עבר קשה, אך לא באופן קבוע.

השבוע נמצא לאיש מינוי של קבע: הוא הצטרף לצוות-העריכה של הבוקר-הזה, יומן הבוקר של קול-ישראל. בראשותו של **מורדכי חיימוביץ**.

ענת סרגוסטי

לאן נעלם

רועה?

רבים בקול-ישראל בירושלים תמהים לאן נעלם **יצחק רועה**. הוא רב עם גרעין **לביארי**, מנהל הדרים, ריב שאיש אינו זוכר כיצד הוא התחיל, אבל הכל יודעים כיצד הוא נגמר.

הוא הסתיים בזה שרועה אינו מאויש לשום תפקיד בדרים. מי שהיה ילד הפלא של קול-ישראל, שהמציא והעמיד על הרגליים כמה מן התוכניות החשובות של התחנה, מסתובב באפס-מעשה. הוא מגיע

הוא גילם שתי דמויות נפרדות לגמרי, שתייהן בריקנות מפתיעה, עד כדי כך שלרוב הצופים בבית נודע ששתי הדמויות גם יחד הן טוביה צפיר, רק כשמני פאר אמר זאת.

הפעם, בניגוד לפעם הקודמת שבה הופיע צפיר בדמויות של פוליטיקאים שונים כששר את השיר המפורסם, התעלטה הטכנולוגיה על עצמה, וניתן היה לראות את צפיר על המירקע כשהוא מחבק ומנשק את עצמו.

הקטע צולם בידיהו, כאשר דמות אחת צולמה על רקע המכונה בשפה המיקצועית בלו-סקרין (מסך כחול). למצלמה ניתנת הוראה שלא לקלוט את הצבע הכחול, כך שהרקע נשאר ריק מבחינת הסרט המצולם. אחרי-כך מצולמת הדמות השנייה על רקע התפאורה, ומולבשת על אותו הסרט שצולם קודם.

הבימאי, היושב בחדר-הבקרה, רואה ברוזמנית את הקטע שצולם ראשון ואת הקטע שצולם באותו הרגע. הוא יכול לכוון את השחקן בדיוק למקום הנכון, כך ששתי הדמויות תיראנה על המירקע כאילו צולמו באותו הזמן. הוא גם יכול לכוון את השחקן כדי שיחבק וינשק את עצמו במדויק.

הצל"ש מגיע גם לבימאי ולצלם של הקטע, שרייקו ביותר כך שלא ניתן להבחין שהקטע צולם פעמיים וששתי הדמויות הן אותו אדם עצמו.

מעצר מינהלי

● **לאסתר דר**, מנהלת המחלקה לסרטי-תעודה, על תוכנית מצויינת על ירושלים. דר העזה לכלול בתוכנית ראיון עם פייצל אל-חסייני, היושב עתה במעצר מנהלי, והמטיף בתוכנית לשלום. בין הסצנות המרגשות: סמי נחמיאס, החוקר הפרטי וקצידה-מישטרה לשעבר, מרבר עם ערבי מצור-בחר על עציזיות.

מאחורי המיקרופון

חכמראיין

שלום אורי, עורך היום הזה, יומן הערב בקול ישראל, החליט לערוך ניסוי חדש ביומן. בכל יום רביעי יסכם חברי-כנסת את אירועי השבוע בכנסת עליי-ראיון עם חברי-כנסת אחר. חברי-הכנסת המראיינים ייבחרו על ידי עורך-היומן, אך הם שיקבעו את מי הם מבקשים לראיין.

מושב רועה סיכסון

למישרי-הדרים, מחתים את כרטיס-העבודה שלו, לוקח את הדואר שלו, מסתובב קצת והולך הביתה. יש התמהים בדרים כיצד נותנים לכ"י שרון כזה ללכת לאיבוד.

הפרקליטה שהגנה על מאות נאשמים פלסטיניים פונה אל עיזאת נפסו

לעיזאת, השלום והברכה

הפעם הגיעה תשובה האומרת לאקונית, תלונתך נבדקה באופן יסודי ביותר, ונמצאה משוללת כל יסוד. אתה יודע עכשיו את פשר הבדיקה. בזכותך, אני שים רבים יותר יודעים בעת את פשרה.

■ ■ ■

אבל אנשים לומדים לאט. כראי לך לדפדף בעתונים של 20 השנים האחרונות. כמה עצומות נכתבו ונחתמו בירי מעטים, שהזכירו: "זכויות האדם אינן ניתנות לחלוקה", "הריכוז לא יעזור בקו הירוק", "הרגלים שהוקנו ברמאללה כוחם יפה גם לחיפה". חבל שלמדת אמת זו על גוסס, ובמחיר כזה. אני משוכנעת כי ענייך יגרס לאותה קפיצה תודעתית אצל מי שעושים שנה לא לימודם זאת, והם דורשים עכשיו כי חקירות יתנהלו כחוק.

הצרה היא שלא רק אני משוכנעת. שותפים לי בכך אנשי-שב"כ ומערכות אחרות, המעוניינים להנציח את המצב הקיים. הם יושבים בעת על המדוכה ומתכננים כיצד לשוות מיסגרת חוקית לאי-חוקיות. חוק הוא, לפעמים, דבר פונקציונאלי מאוד. לא מן הנמנע — והלוואי שאתברר! — כי במהרה יתהוו ניסוחים מלומדים, שיופיעו בשחור על גבי לבן כחוק לכל דבר, ויאמר בהם כי חקירה הנוגעת לביטחון המדינה תהיה חוקית לחלוטין גם אם ישתמשו בה בלחצים, באיומים, בהאזנות, בהשי

שלא יתנפחו שוב. הוא הוטח כנגד הקיר, ירקו לתוך פיו ועל עיניו, הושמע לו קול של אשה כרי שיאמין שאשתו עצורה, והגרוע מכל —

העובדה כי מנעו ממנו ביקורי עורך-דין ומישפחה כבר איננה משנה. רופא-הכלא ורופא בית-חולים בירושלים טיפלו בפגיעותיו; שופט ראה אותו פגוע — ראיות אובייקטיביות. את התלונה הראשונה והמקיפה שלחתי לאחראי השב"כ, לפרקליטות הצבאית וליועץ המישפטי באחד באוגוסט 1985, ודרשתי חקירה. שלחתי תזכורות רבות. התאמי? עד היום לא טרח מי מהם להשיב, ולוא במילה!

אמנסיטי אינטרנשיונל הוא אירגון מכובד בהחלט. אירגון שגם שילטונות-ישראל חייבים להתחשב בו, ולהתערבותו יש מישקל רב. אחרי בדיקה קפדנית אימץ אמנסיטי את ענייני של פלסטיני מגורש, עדנאן ע'אנם. הוא התלונן כי הוכה ועונה, והיה על סף המוות באגף-שב"כ בכלא-עזה.

שופט צבאי ראה אותו פגוע וממוטט ורשם דוח מפיו; מכיוון

ציון צפיר, העולם הזה

שמחתי מאוד שזוכית והשתחררת. בעיניי קרה כמעט נס. קשר-השתיקה, שנבקע בו חריץ בפרשת אוטובוס 300, נסדק בפרשה שלך. כבר אנו שומעים אנשי שב"כ המודים שלא היה כל דבר חריג בחקירה, שומעים פרקליטים שלא שאלו יותר מדי שאלות, ואולי הם ובתי-המשפט לקו בעצימת-עיניים.

מאחר שנפער אותו פער כמעט, כדאי לנצל את ההזדמנות ולחדור קצת יותר פנימה, לתוככי ממשלת-השתיקה. בממלכה זו ניתן להילחם רק בצעקות רמות, חשיפה ממשית ואמירת האמת בקול גדול.

האמת הראשונה, עיזאת, היא, שבתוך האופל היית ברימזל במידה מרובה.

המכות, ההשפלות והיריקות, שהיו מנת-חלקך, הן פרפראות קבועות בחקירתו של כל פלסטיני, כמעט. אם אותו פלסטיני, הנחקר בידי השב"כ, עובר מבלי להישר במהלך ההקדמה — שלגביך היתה החקירה כולה — צפויה לו מנה נוספת, ועוד אחת אפיים.

ברמזל אתה שלא הביאו בפועל את אשתך או אבך והשפילו אותך בנוכחותך, ולא הראו אותך להן שכור ונכלם. ברמזל אתה שבעמך שעזת-על-גבי-שעות בהמתנה לחקירה עמדת ללא שק מסריח חוסס-אוויר-זאור על ראשך; ברמזל אתה שלא חנקו אותך, עד שביקשת נפשו למות; ולא יצאת מהחקירה חבול בגופך, ולא איבדת שפיות-דעתך; ירקו על פניך ולא ירקו לתוך פיך; ולא התבקשת להיות כלב, לנבוח או לנעור; גם לא שישו בך משתפי-

האמת היא, עיזאת, שבתוך האופל היית ברימזל במידה מרובה!

פועלה; ואילו נחקרת לפני עידן ממשלת-בגין (כן, בגין) אולי לא היו נחסכות ממך גם מכות-השלמ.

לא דמיון פרוע. עובדות מתועדות, שאין להן דורש. אמת נוספת שחייבת להיאמר: לראבוני אינני מחרשת לך הר-כה. החירוש הוא בכך שהפעם הרבים אירעו לך.

הן אתה עצמך היית בדרום-לבנון, ומה שלא ראת — שמעת, ומה שלא שמעת — ידעת. פעלך הארוך בדרום-לבנון, יש להניח, סלל את הדרך למילחמה. ובהיותך בכלל לא נזקקת לדמיון רב כדי לדעת את מוראות בית-האריזה וזוועות אנצאר ומחשבי כלא אליהאם.

בגרותו של צד"ל לא ביישה את ינקותה, ואתה הן הכרת אותו היטב. מה זה אומר לך היום?

■ ■ ■

כולם אומרים עכשיו, "טחנות-הצדק טוחנות לאט, אבל בביטחון" אינני יכולה להצטרף לאמירה. הן טחנו לאט במיקרה של יצחק מרדכי. הן טחנו הרבה יותר לאט, אך בביטחון, במיקרה שלך. הן אינן טוחנות לאט, הן אינן טוחנות כלל במיקרהם של פלסטינים רבים.

ככל שאני משתדלת, אינני יכולה שלא לחשוב כי אלמלא נפגע יצחק מרדכי — ישראלי, אישי-צבא בכיר — היה השב"כ נשאר חסין. לא די היה, לצערי, ברציחתם של חוטפי-האוטובוס, על אף חשיפת הפר-שה, כדי לפגוע בליכך בשב"כ.

גם ההתלהבות הראשונית מתוצאות עירעורך, בהצטננה, משי אירה אותי צינית. אינני יכולה שלא לזכור כי אינך ערבי, ואתה איש-צבא לא-יוטר, ואתה כן לעדה אחרת שרוצים ביקרה, וזוכית בעורכדין שהם מעולים ומנוסים, וביחוד — שהם עצם מעצמו של המיסד הצבאי והמדיני כאחד. כל הגורמים הללו, הרבה יותר מאשר רדיפת הצדק הצרופ, הביאו להוצאת צידתך לאור וזיעועו את המערכת.

יש מהנרס החי ברמאללה. גם הוא עבר את מישעול החקירה, אלא שעזמו היה צורך להרחיק לכת הרבה יותר, מכיוון שלא הורה כלל. חאלד רלאישה נעצר במאי 1985, ונחקר על-ידי 12 חוקרי-השב"כ. הוא הורעב, מנעו ממנו שינה, שמו עליו כסא וישבו בו, חנקו אותו, היכו באשכיו. הוא עבר סידרה ארוכה של מיקלחות קרות, נפצע והתנפח, הובא לטיפול רפואי, ושוב ופגעו בו, התעלף, הוכה במקל על כפות רגליו, ורגליו הושמו בדלי של קרח, כדי

האם תחדל מערכת השיפוט לרחוש ארון מוחלט לחוקרי השב"כ?

פלות, בשקרים, במניעת שינה, בהשמצות וכו'. מכות ועינויים-גוף לא יתירו בכתובים. לגביהם תמיד אפשר יהיה לומר "ברשות ובסמכות", ואולי לקבל חנינה.

חיקוק כזה יפתור את ההתלבטות הנובעת כיום מפסק-דין בעירעור. בית-המשפט העליון הרי החליט כי גם חקירת-שב"כ חייבת להתנהל לפי הכללים של חקירה מישטרית. חוק כזה יגבר על החלטת בית-המשפט העליון, וישר את ההדורים.

בעיקבות מישפט נשאלתי רבות אם נראה לי שמערכת השפיטה תחדל בעת מלרחוש ארון בלתי-מסוייג להצהרות אנשי שב"כ. יתכן ושאלה זו התעוררה גם אצלך.

תשובתי פסימית ביותר, והיא מושפעת מ-15 שנות הוסעה בבתי-מישפט צבאיים, שבהם כמעט ללא-יוצא-מין-הכלל הנאשם משקר בתארו את חקי-רתו, ואנשי השב"כ לכל היותר — גם בסתירותיהם הגסות ביותר — אינם מדייקים.

אני מאמינה כי אופי החקירות איננו זר למעורבים במערכת הצבאית, ושופטים בכלל זה.

■ ■ ■

רמזאן ולהבא?

השב"כ נפגע קשות, והוא זקוק לשיקום תרמיתו ואמינותו. מה קל וזול יותר מאשר לשקמו בשורות החלטות בבתי-המשפט הצבאיים (ברובם אין אף ערכאת-עירעור) ששיכווהו לימי-זוהרו ויקבעו בהחלטות מנומקות כי כל מעשיו כדון? אפשרות זו נשמעת נוראה, והיא אומנם אפשרות נוראה.

אך לעומת תחושתם של רבים וטובים, כי פני הדברים בעת לא יהיו כבראשונה, מלווה אותי תחושה ברורה ומדאגה — כי מי מהפלסטינים שינסה לתרגם את הישגך לערכית ולעשות בהם שימוש בהליך שבו הוא נתון, שם נפשו בכפו.

■ ■ ■

עיזאת, הרשה לי לשאול אותך: איפה אתה עומד כיום?

האם מאבקך הקשה, הבלתי-אפשרי כמעט, בא אל סופו בהישגים אלה שהשגת? או שמא למדת לדעת כי ניתן וצריך לחולל שינוי, וששורשי הבעיה הם ברחק מעבר לעיזאת נפסו, לעדתו הצירקסית, לכבודו האישי ולטוהר השב"כ?

האם נוכח לראות את שימך מפרה את אותן מודעות שהזכרתי? שלך.

ש.הלשין לפני השופט על מעניו, הוכה כיפליים, וחזר נפער בגולגלתו.

רופא כלא-אשקלון, שאליו הועבר, רשם דוח כוזב, מאחר ואין מרדקים במצבו הגופני של עצור באגף-השב"כ. מאוחר יותר אולץ חובשי-הכלא לכתוב דוח אמיתי על הפגיעות.

בינואר 1986 דרשתי מכל גוף אפשרי חקירת העניין הזה. אליי לא הגיעה כל תשובה. בינואר 1987 נוסח הסבר כוזב על פניו, כדי להשתיק את אירגון אמנסיטי. במאי 1987 הואילו לשלוח לי העתק ממנו.

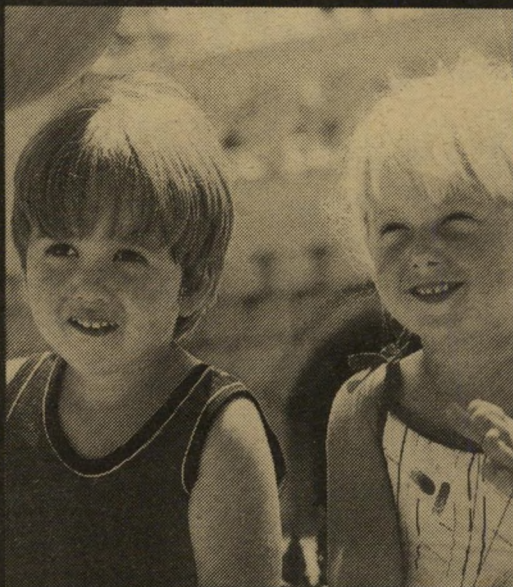
"אמנסיטי" דוחה את ההסבר בבילתי-אמין לחלוטין. עדיין נדרשת חקירה של ממש. התקייים?

"אצל טחנות-הצדק

טחנו לאט. אצל

אחרים לא טחנו כלל!"

ואולי עדיפים מיקרים ללא-חקירה כלל על פני מיקרהו של ג'מאל עכדי-אלי-חמיד אלי-חאג', יליד 1966, ממחנה-הפליטים בלאטה בשכם. הוא הוטבל במיקלחות קרות, הוכה, דרכו עליו, הטיחו ראשו בחלון עד שנשבר החלון ומצחו נפתח. על שתי זרועותיו כובו סיגריות טיים בוערות, וכן הלאה.

סרטי צילום פוג'י

עם כל קניה של סרט צילום פוג'י
SUPER HR תקבל בשמחה אלבום
תמונות חינם (לבחירתך 4 תמונות
שער שונות).

פוג'י SUPER HR סרט הצילום שפרץ
קדימה והשאיר את כל מתחריו
מאחור.

פוג'י SUPER HR - סרט הצילום
של הצלמים המקצועיים.

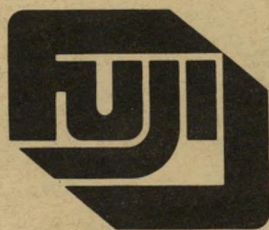
פוג'י SUPER HR סרט הצילום
שלך - מהתמונה הראשונה.

אל תשכח לדרוש את האלבום
בזמן קנית הסרט.

FUJICOLOR
SUPER HR 100-400

FUJI FILM

אלבום תמונות חינם

עם כל סרט צילום של

פוג'י

צלם פוג'י ואתה בתמונה

היא רבה עם שכן שומר — ואושפזה במשך תישעה חודשים בניגוד לחוק

צבי טל העולם הזה

אילנה בת 8 רציתי לברוח משם...

אילנה בת 18

הרגשתי שהבעתי פניי משתנה...

בהורקה. רציתי לברוח, אבל פחיתי שאם יתפסו אותי יענישו אותי. אחרי ארבעה חודשי-אישופו שמי לב שההכעה בפנים שלי משתנה. פיתאום נראיתי אחרת. אדישה. כאילו עטפה במסך של ערפל. אמרתי לי עצמי: לא נורא אילנה, במיזרע את לא צריכה להיות יפה".

ככדת גוף, תנועותיה איטיות, לאות, יושבת אילנה בחדר-האורחים הקטן. תוכו של הבית כחיצוניותו. קירות קלופים, רהיטים מטיס-ליפול, ריח של אבק ועוובה.

במרכז החדר הקטן יושבת סוניה הרשקו. אמא פעלתנית ומלאת-מרץ, לבושה בשחורים, יחפה. מדברת בבת-להבות, משתלטת על השיחה.

"תראו מה עשו ממנה", מקוננת סוניה הרשקו בקול דרמטי. "היא היתה יפה, עליזה, עירנית, אוהבת חיים, היא היתה יכולה להביא למדינה כבוד גדול, כי אילנה יש לה כישרון גדול לזימרה".

"כן, תמיד אהבתי לשיר", מאשרת אילנה.

כלישכתו של השופט. בהחלטתו כתב השופט אורי קיטאי, כי הוא מצווה לס' גור את התיק. תחת לשחררה, הוחזרה אילנה לבית-החולים לחולי-נפש מיזרע, שם אושפזה במשך תישעה חודשים.

מדוע נלקחה למיזרע במקום לשוה הביתה, מדוע אושפזה שם למרות שלא היה בירי השוטרים צרי-אישפוז? לא ב' רור.

כדורים וזריקות

בול בית מישפחת הרשקו ביתם של בתיה ואבי מור, השומר המת' לונג ואשתו. שעת צהריים לוהטת בתיה מור צופה בטלוויזיה בחברת שלר שת בניה. "לנו אין כל קשר לאישפוז. לא רצינו להתנקם בה. לא עשינו לה שום דבר רע. אלה שוטרי מישטרת נהריה שלקחו אותה לבית-החולים, לא בעלי. מה לבעלי ולזה? הוא עובד במישטרת עכו. אין לו שום קשר ל' מישטרת נהריה".

כך או כך, אילנה הרשקו, 30, היתה

משפחה

בניגוד כוונה

עברה בעבודות מודמנות. מורה מח' ליפה פה ושם, פקידה פה ושם. רוב הזמן שהתה בבית, קראה סיפרי פ" לוסופיה ופסיכולוגיה, חלמה על בימה ומחאות-כפיים נלהבות ולא ידעה איך להגשים את חלומה.

"לא יכולתי לעבוד בעבודות אחרות, כי רציתי להיות זמרת ולא הצלחתי להיות זמרת מפורסמת כי לא היו לי קשרים מתאימים", אומרת אי' לנה.

גיחה קצרה לתל-אביב מולידה אכ' ובה גדולה יותר. בערב שרה במור עדונים, בבוקר טיפלה בתינוק וכתבה שירים. כמו זה: "מה מאוד רציתי להיות רקה / אורירית כחלום כתיפרכת סמוקה/לרחף בין עלי כותרת פוזרים/ ולחזור לבנות רפנות גבריים".

החיים בכרד המיוזע הם תחרותיים, שוחקים ומבהילים מאוד למי שכל חייה הסתופפה בצילו של הבית בני הריה. ההצלחה הגדולה לא צנחה ב' מהירות אל חיקה. אילנה התקפלה ו' שבה הביתה.

זמן לא רב אחרי-כך אושפזה, בניגוד לחוק, האומר כי לא יאושפו אדם בני-גור לרצונו אלא אם הוא מסוכן לציבור. באותו יום בו הגיעו המיסמכים ל' ידיו, מיהר עו"ד טומי נרשי אל שו' פטיה-שלום בחיפה, שנתן בידו צו שיחרור. שעה אחרי-כך היתה אילנה מחוץ לבית-החולים. "חברה נאורה מ' גינה רוקק על חלשיה", אומר נרשי. "אני עוד אהיה זמרת מצלי-חה, לוחשת אילנה, שכובה על הספה המאובקת. אחפש עבודה במועדוני-הלילה של נהריה. מישוה חייב לגלות אותי ולתת לי לשיר".

"למה בנהריה?" רועמת אמא סוניה, "אילנה, את זמרת גדולה, את עוד ת' שירי בתל-אביב".

"טוב, בתל-אביב", אילנה מסכימה, וקולה עייף. **שרה ליבוביץ**

בשירי מחזור. זו המומחיות שלה. ו' כולם שיבחו אותה. יכול להיות שזה מה שהויק לה. הזמרים הם עם רגיש מאוד. ההצלחה מקלקלת אותם, ממש כמו הכישלון".

"תמיד אהבתי לשיר", לוחשת אי' לנה, "בעיקר את שירי חווה אלבר' שטיין".

"כל הזמרים הכי מפורסמים הכירו אותה", מתפרצת סוניה הרשקו אל לחישה של אילנה. מתרפקת על עבר שאינו שלה. "בצוות-הזמר היא שרה עם דובי קיזלשטיין ודודו מוסקוביץ ועם מוטי פליישר ואברהם פרה, ששירתו שם במילואים. אחרי-כך עברה לצוות של גייסות-השריון.

"פעם נסעה לחרמון עם פריד, הגיטריסט, כדי לשיר לפני 300 קצי' נים וקצינות. וזה היה משהו חלומי. מלצרים הגישו לה אוכל. רק שטיח ארום היה חסר".

קשה לעצור את שטף דיבורה של האם: "למרות כל זה אילנה החליטה לעזוב את הלהקה. היא היתה חיילת יחידה בין חמישה חיילים, והיה לה קשה להסתדר איתם. אני נתתי לבנות שלי, אילנה וטלי, חינוך אירופי. תמיד אמרתי להן: תעשו כל מה שאתן רוצות, רק אל תבואו לבנות אצלי אחרי-כך ואל תבואו לי עם בטן. ילדות טובות, טלי ואילנה".

אלבום התמונות מגלה ילדות רגי' לה. תינוקות שמנמנות פועה בלול, ילדה גבוהה וילקוט כבד על גבה, מבשלת במיטבתה, שרה.

"שמונה שנים היא למדה פיתוח קול אצל גרטה וייס בחיפה", אומרת סוניה הרשקו. "כל האלמנטים הכי גדולים למדו אצל גרטה וייס. ירדנה ארזי ודורית ראובני ועוד הרבה מפורסמים. ותראו מה יצא מהם ומה קרה לאילנה. כשהתגיסה לצבא החליטה ללכת ללהקה צבאית. בבחינות שרה שיר מתוך גבירתי הנאווה, כמו ריטה, כמו כל האלמנטים הגדולים. היא טובה

אילנה השבוני, ליד קיר המריבה

מאושפזת במשך תישעה חודשים במחלקה 7. מחלקה פתוחה. 12 נשים מחלקות ביניהן אולם קטן.

"כל בוקר קמנו בשעה 7. חצי שעה אחרי-כך — ארוחת-בוקר: כף גבינה לבנה, ביצה, פרוסת-לחם, תה. ב' 8.30 נכנסים לחדר הריפוי בעיסוק. אני רקמתי ותפתי כרית בצורת מיטריה", אומרת הרשקו בקול כבד, איטי.

"בשעה 12 אוכלים ארוחת-צהריים: דג מטוגן, חמין, מלפפון חתוך, מרק אפונה. כשבת — מרק עוף. עד שעה 1 וחצי נחים. ארי-כך שוב עובדים בחדר הריפוי בעיסוק, צופים בטלוויזיה ואוכ' לים ארוחת-ערב: כף גבינה, חומס, כוס תה. בשעה 8 הולכים לישון.

"כל הזמן אמרתי שאני רוצה לצאת, שלא טוב לי כאן, שזה לא המקום שלי. הם אמרו: את נמצאת כאן על-פי צו' וזה היה שקר. לא היה צרי-אישפוז.

"היה משעמם שם ולא נעים. הכריחו אותי לבלוע כדורים. אין טעם לסרב. מי שלא בולע, מקבל את המנה שלו

"הכל התחיל בגלל לימון א' חר", אומרת סוניה הרשקו. "ביום ישישי, כשרציתי לבשל ארוחת-ערב חגיגית, גיליתי שחסר לי לימון, נכנסתי לחצר של השכנים וקטפתי לימון אחד, צהוב, בשל. השכן הגיגז וקילל אותי. כך התפתח הסיכסוך שבסופו אושפזה אילנה בבית-החולים לחולי-נפש".

רחוב החרמון בנהריה גובל בקיבוץ עברון, רחוב קטן ושקט, בתי מעוטרים בדשאים ירוקים ובכסאות-גן. בולט בחריגותו בית-מישפחת הרשקו: מוזנח, קירותיו קלופים, החדר צהוב, מלאה בעשבים שוטים.

ריב-השכנים, מעשה של שיגרה ב' שכונות רבות, הלך והתעצם. היו מעורבים בו גדר משותפת ומורד מטעם העיריה וכדור שהתגלגל אל החצר, קלילות ובקבוק שבור. אלה מעלילים על אלה אלה וכל צד בטוח כי הצדק לצידו.

לבסוף, באישון-לילה, התקשרה אי' לנה הרשקו, בתה של סוניה, אל השכן שהוא שומר. "אני ארא ארצה שיעיפו אותך מהמישטרה", צעקה אל תוך האפר' כסת.

השוטר הגיש תלונה על איום. ביום המישפט לא התייצבה אילנה בבית המישפט. היא נקנסה כ' 50 שקלים והוצא נגדה צו הבאה.

ב' 1 בספטמבר 1986, היום שנקבע לדיון המחורש, בשעה 6.30 בבוקר, נגרה אילנה מביתה עליירי כמה שוטרים ממישטרת נהריה. הם לא הניחו לה להתלבש, עטפו אותה בש' מיכה, ובעודה ישובה בניידת הודיעו לשוטי-השלום בנהריה כי אילנה התי' פשטה לפנינה. השופט ציווה לשלוח אותה להסתכלות ולהביאה לפני מקץ תישעה ימים.

שבוע ימים אחרי-כך התייצבה אילנה

עצם העניין

שי כרם

עצם העניין. מדור חדש. נועד לצעירים בגיל (ומותר לצעירים ברוחם). אם יש לך מה לתרום, להציע, להגיד, להלל, לשבח ולשאול — כתוב ל: עצם העניין, העולם הזה, ת"ד 136, תל-אביב. בכל שבוע יוגרל תקליט חדש לגמרי בין המשתתפים מיוזמתם במדור.

יש כל מיני בריחות שצוחקות על כל מיני עדות. אצלנו, כסמל לאי-טגרציה, מספרים בריחה שצוחקת על כל העדות:

האם מלפפון הוא יותר ירוק או יותר ארוך? יותר ירוק, כי ארוך הוא רק לאורך. וירוק הוא גם לאורך וגם לרוחב.

האם התנין יותר ירוק או יותר גומי? יותר גומי, כי ירוק הוא רק מבחוץ. גומי הוא גם מבחוץ וגם מבנים.

אם לא צחקתם, חפשו לכם יחידה אחרת.

נוער בחדשות

בת האדמו"ר

● בת 16 לחיפה

הינדה בת 16, בתו של האדמו"ר מקרצניה, שחצרו נמצאת בק"ק רחובות, עומדת להתחתן עם אברך בן 18 מניירורק. גסיהו, כמובן, בעל ייחוס, הוא נכדו של האדמו"ר מספינקא. הינדה, בעלת העיניים הכחולות והשיער הבלונדי, ארוות מיוזרות ומתכוננת להתונה, שתיצור בניירורק. אחרי ה'חתונה, הווג הצעיר יבוא להתגורר בארץ.

● בת 15 לכלא

נער בן 15 מקריית-תימן נעצר לש' מונה ימים. הוא חשור בשרשרת של תקיפות מיניות. הנער נעצר בעיקבות תלונתה של נערה מפגרת, שסיפרה כי הוא הפשט אותה וניסה לאונסה.

● אש אש מדורה

נער בן 15, הלומד בחיפה, נעצר בחשד שהצית את חדרו בפנימיה. חבריו, שישנו בשעת ההצתה, הצליחו להימלט מהמקום ללא פגע. אולם לפנימיה נגרם נזק רב. כשהובא לפני השופט אמר הנער: "אני רק הבאתי את הגפרורים, ולא הצתתי. אני מבקש סליחה. לא אחזור על זה". השופט לא התרשם מההתנצלות. האריך את מע' צרו.

די?

שלושה צעירים מרחובות, יהודה אסולין (17) ניר צעירי (18) וניר אסולין (16.5) קיפחו את חייהם בתאונת רכבים. השלושה יצאו לבילוי בתל-אביב ברכב מסוג סיטרוואן. בשעה 9.30 הגיעו למחלף-יכין, והרכב הידרדר לשוליים. הנהג ניסה להחזיר אותו לכביש, אולם רכב מסוג פיגו פגע בהם בעוצמה מאחור. אמו של ניר צעירי אמרה: "ראיתי את ניר שוכב במיטה, רגליו ביצבצו ממנה, הרופא יצא בכל רגע החוצה ואמר לי להתפלל חזק. כסוף הוא יצא ושתק, ידעתי מה קרה..."

שאל ותן

מחה עליו

שלוש שנים אני מעריצה זמר מסויים. כל החיים שלי סביבו. בגלל ידיתי בלימודים. ניתקתי קשרים עם חברות ורבותי עם ההורים. אני רוצה להפסיק ולא יכולה. מה לעשות? ש' המיואשת

● מיואשת חכיבה. אל תעשי כלום, זה יעבור עם הגיל, תראי... נסי גם לחשוב על אליך בתור אדם בשר ודם. גם הוא אוכל, ישן ואפילו

הולך לשרותים). אפשר לאהוב אותו, למות עליו, אבל להרוס לעצמך את החיים בשבילו? לא כדאי, באמת שלא! קראתי בעיתון, ולא הבנתי: "קוויס-לינג" ו"עבודת סיספוס". דרך כהן

● קוויסלינג: בוגד. משרת האויב. מושג שנקרא על שמו של פוליטיקאי נורווגי בשם וידקון קוויסלינג. ששיתף פעולה עם הנאצים במלחמת-העולם השנייה.

עבודת סיספוס: ביטוי שמשמעותו עבודת-סרק. עבודה ללא תכלית. מקור הביטוי באגדה יוונית, המספרת על סיספוס, מלך קורנתוס, שנענש על ידי האלים בהעלאת אבן כבדה לראש ההר. בכל פעם שהגיעה האבן למעלה חזרה והידרדרה שוב למרגלות ההר. כמה עולה ניתוח פלאסטי באף?

● בסביבות 1000 דולר. שמעתי על מישור שמצאה מנתח ב-700 דולר. אחר-כך הוסיפה עוד 2000 על שפוצים. כדברים מהסוג הזה לא כדאי לחסוך. היכן אפשר לעשות ביטוח לאופ? נועד הייתי בכמה חברות-ביטוח, ולא הסכימו לבטח לי את האופנוע.

יוסי ברכה

● רוב חברות-הביטוח אינן מעוניינות לבטח אופנועים. הרווח קטן והסיכון גדול. סוכן אחד גם הסביר: "רוכבי האופנוע מחולקים לשלושה סוגים. אלה שהיו בבית-חולים, אלה שהם עכשיו בבית-חולים ואלה שיהיו בבית-חולים".

● סוכנות-ביטוח אחת בתל-אביב מבטחת אופנועים. תפוח שמה. את הכתובת והטלפון תמצא בדפי זהב.

אופנה

סתם זכוכית

היפהפיה שבתמונה אינה רוצה לספר מה שמה. לעומת זאת, היא מוכנה לספר על אופנה חדשה, שהגיעה

לפתחת-קוואה: מישקפיים ללא מספר. מהיום, לא צריך שיהיו בעיות בראייה כדי להרכיב מישקפיים. מג'י עה הבשורה מפתחת-קוואה. מי שחש קה נפשו במישקפיים, הולך לחנות, בוחר במסגרת ומרכיב לה ערשות של זכוכית רגילה.

בשביל מה זה טוב? היא מסבירה: זה, מאוד מתאים לבעלי עיניים בהירות, מבליט את העיניים יותר טוב מאשר איפור. ויש גם עוד משהו. כשמרכיבים מישקפיים נראים יותר אינטליגנטיים.

סלנו

ניי-ניי

בחוף-גורדון נמצא באופן קבוע מתרחץ קשיש, בעל כלב פורל המוד המכונה ניי-ניי (הכלב, לא הקשיש). בכל פעם שהקשיש קורא לכלב בקול רם, מסתכלים בו הצעירים של החוף בפליאה. לפעמים גם מעירים לו "שש-שש". תגיד את זה יותר בשקט! זמן רב עבר עד שאחד הצעירים הסביר לקשיש התמה: ניי-ניי פירושו

לעשן סמים. בדרך-כלל אומרים את זה בשקט, ולא בקול-ינקולות. בהטייה, אגב, זה הולך כך: ניפנפתי, ניפנפנו, ניפנפתם. ולמה שגורם העי' שון: "התנפנפנו". הקשיש היה קצת בהלם, ומיד החליף לפורל את השם. רק הכלב המיסכן אינו מבין מדוע קוראים לו עכשיו דוגי.

צעדים ראשונים

בני שכטר

בני שכטר, רק בן 16, וכבר מקבל 50 דולר להופעה. שר בלהקת עבר הווה עתיד של עיריית פתח-תיקוה. ובאופן עצמאי. עם הלהקה נסע להופיע בחו"ל

ועומד לנסוע בקיץ הקרוב לקנדה. אוהב לשמוע את ברונסקי ביט ואת גידי גוב.

אוהב לשיר שירים שקטים ורומאנטיים. "אני טיפוס רומאנטי", הוא מעיד על עצמו. בתקופה הקרובה הוא מת' כונו להוציא תקליט-שרירים. מילים מהתנ"ך בקצב הרוקנרול. "משהו מיד חד", הוא מבטיח.

לגבי שרות בלהקה צבאית הוא מתלבט. "מת לשרת בלהקה צבאית, אבל מצד שני רוצה להיות ביחידה קרבית".

אחרי השרות אין לו ספק מה הוא רוצה להיות: זמר! עוד פרט שיכול לעניין במיוחד את הבנות: לבני אין חברה.

בילוי

פיתה על החוף

בטח קורה לכם לפעמים שאתם מתים מרעב. הבטן מקרקרת ואתם רוצים לקנות משהו שישביע את רעבוונכם. אבל מה? הכיס זועק. "הצרי לו!" אתם מביטים בעצב בשקלים ה' אחרונים שנתרו, ותוהים כיצד אפשר לשבוע איתם. הנה הפיתרון:

ביפו מצויות זו ליד זו כמה מאפיות לפיתות. רגע, לא להיבהל. פיתות — הכוונה לא לאלה מהפלאפל, אלא לפיתות חמות וטריות, בהמון טעמים. זעתר, שומשום, פיצה, גבינה בולגרית, ועוד. לא חתיכה עולה 1.5 שקל טעים, מביע והעיקר — זול.

זוגות רומאנטיים יכולים לשלב עם הפיתה טיול בנמל יפו הישן. וכי יש דבר יותר רומאנטי, מאשר זוג צעיר הפוסע בליל-ירח על חוף-הים, ופיתות בידיו?

בימה חופשית

שוקל ירידה

זה עתה סיימתי שלוש שנות שרות צבאי, ומתוכנן שנה וחצי ביחידה קרבית שאותה נאלצתי לעזוב בגלל פציעה. שלוש שנים מחיי נתתי למדינה. עם השיחרור התחלתי לחפש עבודה. אין טעם להרחיב את הדיבור על קשיי התעסוקה של חייל משתחרר. אחרי איפוסים מייגעים מצאתי עבודה (אנניט מבחינתי) כפקיד בחבי רת-ביטוח. המשכורת המובטחת היתה

800 שקלים ברוטו, אך היה לי ברור שכחילי זכאי לפטור ממס. להפי' תעתי הרבה הוברר לי שלא כך. פקיד-המס הבהיר לי (בחיור מזולז) שזכאים לפטור ממס רק מי שעוברים בחלונאות, במלונאות או בתעשייה. אני, על-כן, לא זכאי לשום פטור. מעט השקלים שאני מרוויח חשד בים לי מאוד. המדינה לעומת זה, יכולה בלעדית: הרי זה ממש גול כיבשת מרגיש פראייר!

אגב, ידוע לי שבקנדה כל עסק מתחיל זכאי לפטור ממס בחמש השנים הראשונות. אני לא רוצה לאיים, אך בצר לי, אני שוקל ירידה מהארץ. יש גבול לכמות הנתינה. אני פשוט מרגיש פראייר!

פז שוררין, ירושלים ● את דעתכם על המתרחש במדינה, על עניינים פוליטיים, על מה שמכעיס ומה שמטריף — על כל אלה אתם יכולים לכתוב בפינה זו.

היו ימים

הסטירה הראשונה והאחרונה

● הזמר יזהר כהן מספר על ילדותו ונעוריו:

למולי, שנות-הנעורים שלי היו בשנות ה-60. הו, איזה שנים נהדרות אלה היו!

בתור נער האמנתי במהפכה הגדולה של הצעירים. היתה לנו תחושה חזקה של שליחות. חלמנו להביא את השלום, ומרדנו בכל המוסכמות של המבוגרים. הייתי טיפוס בוהמי כזה, שאוהב לנפץ מיסגרות. זה התבטא גם בצורה החיצונית. שיער ארוך, מכנסיי-ג'ינס עם טלאים, ועלילים סיסמות כמו "עשו אהבה ולא מלחמה".

אז כולם הלכו עם שיער חלק, כמו הביטלס. אני הייתי בין היחידים בארץ

שהסתובבו עם שיער ארוך-מתולתל. בבית-הספר, למרות המרידה, הייתי תלמיד טוב. למדתי מוסיקה, בתלמה ילין והחלום הגדול שלי היה להיות מנצח-תיזמורת. ההורים שלי לא כל-כך אהבו את ההתמרדות, הם כל הזמן התלוננו וכעסו, אבל לא סגרו אותי בבית. נראה לי שהם התלוננו רק מפני שגם זה היה אז באופנה.

מהילדות המוקדמת יש לי שני זיכרונות חזקים:

שחיייתי בן 7, השתתפתי בפסטיבל יוקרתי לילדים, שאירגנה מילגת מפא"י. עלייתי לבימה עם אקורדיון, שהיה גדול ממני, ושרתי שיר שחי ברתי. אני לא אשכח שקראו בשמות הזוכים — ובמקום הראשון יזהר כהן, קיבלתי פרס של 50 לירות, זה היה המון כסף.

עוד זכור לי שכאשר הייתי בן 8, השתתפתי במקלה-ילדים בניצוחו של יצחק גרציאני. פעם, לפני אחת ההופעות, כשכולם התכוננו לעלות לבימה, ראיתי פיתאום בקהל את הורי. רצתי אליהם והתחלתי לדבר איתם. פיתאום הגיע אחד מילדי-המקהלה כבהלה אמר: יזהר, כולם מחכים לך! רצתי בחזרה למקהלה וקיבלתי סטירה מצלצל מרגיזאני. זו היתה הסטירה הראשונה והאחרונה שקיבלתי בחיי.

כילד הייתי מאוד אינדיבידואליסטי. אהבתי נורא בעל-יחיים, אני הייתי המציל, המושע והגואל של כל החיות בשכונה. הייתי מלמד ציפורים פצועות לעוף, וחופר קברים לחיות שמתו. הייתי רחפן כזה, אבל בכל זאת הייתי נורא מקובל, ותמיד הייתי במרכז הכיפה.

IN

● שמי בזה מת'א. בן 22, עובד בבית-קולנוע.

● ססר: אפיקורס בעל כורחו. אהבתי לקרא על ההוי המיני של החד' רדים.

● סרט: יומן חוף ברייטון. סרט מעולה. כדאי לראות!

● בילוי: אחרי הסרט...

● לבוש: ספורטיבי. ג'ינס, חול' צת-טריקו ונעלי-התעמלות.

● זמר: דייוויד באווי. אין אף-אחר שמגיע לרמה שלו.

● ספורט: טניס. אוהב לשחק אוהב לצפות. השחקן המועדף עלי:

כריס אוורט.

● תחביב: סרטים. המון סרטים.

● חברה: יש. אוהב בחורות שאוהבות את אחרי-הסרט.

● חלב: הכי אוהב: להיכנס לקולנוע, להסתכל במסך ולהרגיש בעולם אחר.

● הכי שונא: כרברים במיגר-שיהכדורגל.

● חלום: אחרי-הסרט, עם רקל ולש. אבל נראה לי שככל שהשנים חולפות, החלום הזה יהפוך לחלום שלה...

תקליטים

דייוויד באווי: אל תאכזבו אותי

דייוויד באווי בתקליט חדש, שנש' מע כהמשך לשני תקליטיו הקודמים בואי נקוד והלילה. זה אומנם לא באווי של זיג' סטארס, אבל בשירים אחרים הוא מזכיר את באוי הישן והטוב של לפני תקופת המיסחירות. העטיפה ציבעונית ומעניינת, ובסך הכל — מי שאוהב את באווי, ייהנה.

אדם, "סוד"

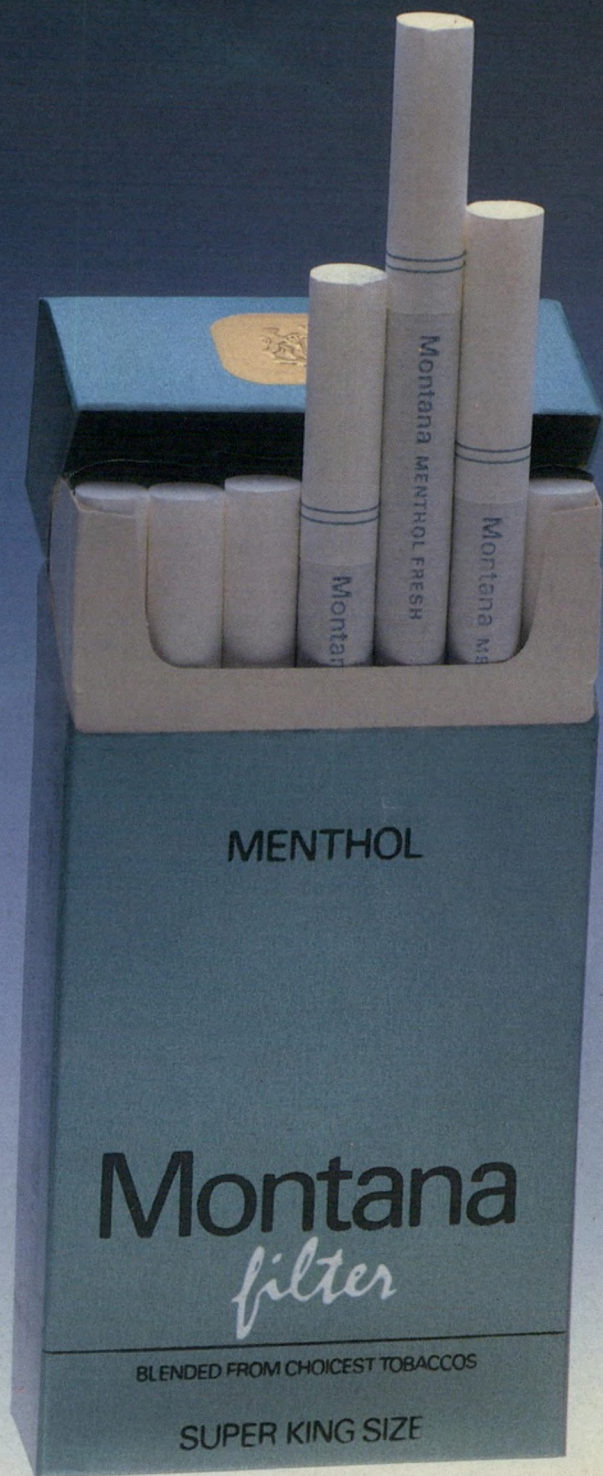
למרות שהתמלילים של אלונה קימחי נשמעים כמו פרקים מיומנה של נערה מתבגרת, הלחנים של יזהר אשדות מיסחריים ושרופים, וגם הקול של אדם לא בדיק קול-פעמונים. בכל זאת, התקליט, כמוצר פופ, בהחלט סביר, ומורגש שהושקעה בו עבודה רבה. הוא לא נופל ברמתו מתקליטים של סנדרה וסמנטה. אדם גם אינו פחות יפה מהם, ואצל בנות ה-10 (ושאליהן) כנראה מכון התקליט) זה מה שהכי חשוב.

בדיחות

עכשיו בגילי

כמה בדיחות המגיעות מרני כהן, חייל בגולני. "אלה הבדיחות שרצות עכשיו ביחידה", הוא אומר.

מונטנה קרירה

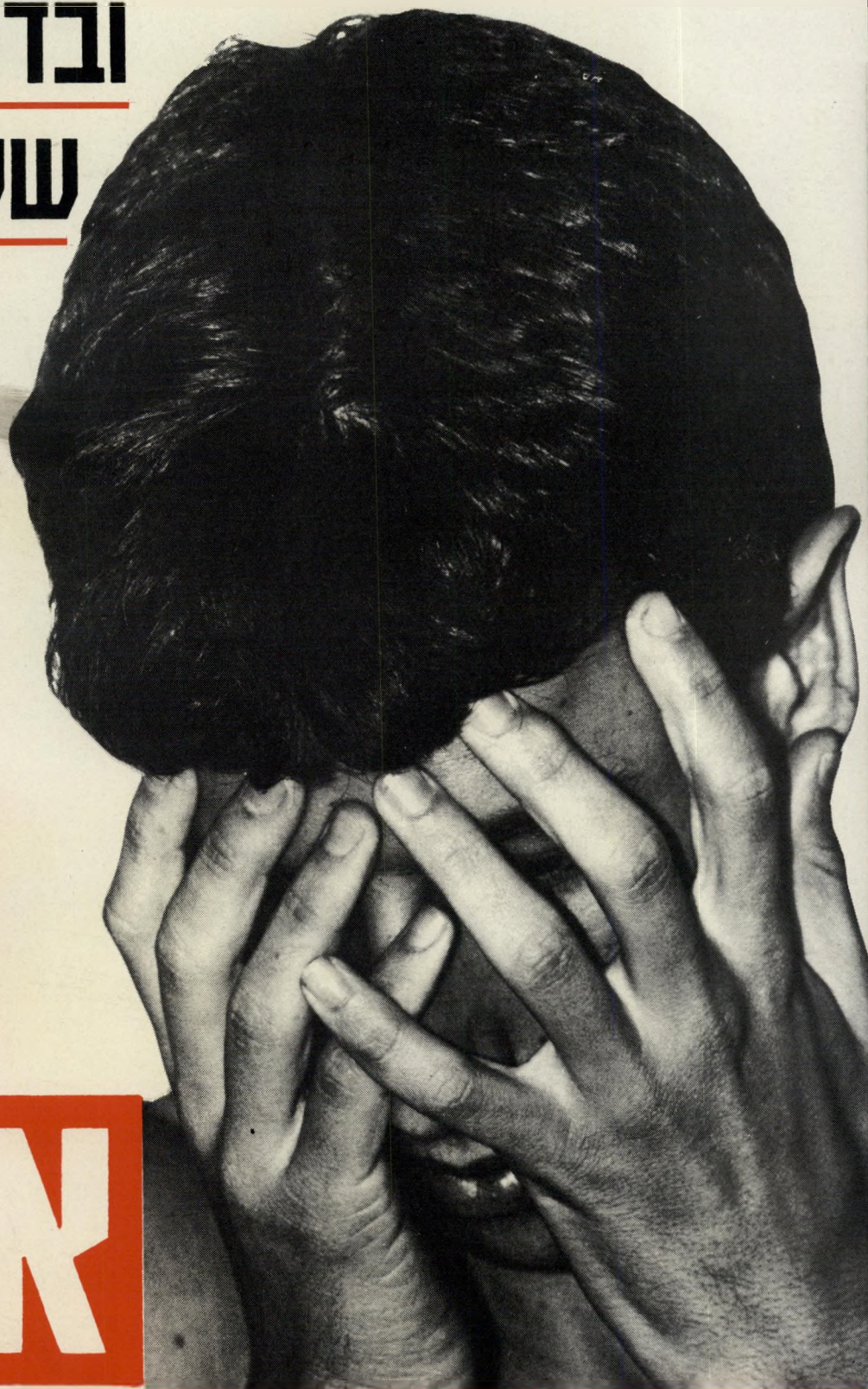
העולם הזה

כתב „העולם הזה” התחזה כחולה־אידס

ובדק את תגובותיהם

של רופאים, אחיות

מעסיקים ומורים

הייתי

חולה

אִידס!

כזאת היתה

גוגה

איך לתרום את

גופתך

למדע

האם אתה גר

במלכודת־מוות?

אשו!